

WERKINGSVERSLAG 2007-2008

SAMENWERKINGAKKOORD VAN 19 SEPTEMBER 2005
HOUDENDE OPRICHTING VAN EEN NATIONALE COMMISSIE VOOR DE
RECHTEN VAN HET KIND, TUSSEN DE STAAT, DE VLAAMSE GEMEENSCHAP,
HET VLAAMS GEWEST, DE FRANSE GEMEENSCHAP, HET WAALS GEWEST, DE
DUITSTALIGE GEMEENSCHAP, HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST,
DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE EN DE FRANSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

Artikel 13

“De Commissie publiceert jaarlijks een verslag betreffende haar werkzaamheden en de
aanwending van de haar ter beschikking gestelde middelen. Dit wordt opgemaakt in
de drie landstalen en door de minister van justitie overgemaakt aan de verscheidene
regeringen, aan het federaal parlement en aan de parlementen van de deelgebieden”

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	5
1 Coördinatie van het beleid	5
2 Dialoog tussen beleid en terreinactoren	6
Hoofdstuk 1: De Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind	9
1 Opdrachten	9
1.1 Inleiding	9
1.2 Rapporteringsopdracht	10
1.3 Adviesopdracht	11
1.4 De verzameling, de analyse en de verwerking coördineren van een minimum aan gegevens voor het VN-Kinderrechtencomité	11
1.5 Het overleg en de permanente gegevensuitwisseling bevorderen	12
1.6 Kinderen betrekken bij de werkzaamheden	12
2 De Voorzitter en het Secretariaat van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind	13
2.1 Samenstelling	13
2.2 Opdracht	14
2.3 Financiële middelen	14
2.4 Huisvesting	15
3 De Ondervoorzitters	15
4 Het Uitvoerend Bureau van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind	15
5 De leden van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind	16
5.1 De stemgerechtigde leden	16
5.2 De adviserende leden	17
5.3 Waarnemers	18
6 Huishoudelijk reglement	18
Hoofdstuk 2: Rapporteringsopdracht	19
1 Het derde periodieke rapport van België betreffende het IVRK en het initiële OPSC-rapport van België	19
2 Bijdragen tot de redactie van andere documenten	20

Hoofdstuk 3 : adviesopdracht	21
1 Bijdragen tot de redactie van andere documenten ter bestemming van een internationale instantie die kinderen betreffen	21
1.1 Bijdragen tot de redactie van andere landenrapporten	21
1.2 Andere bijdragen	22
2 Overige adviezen	23
2.1 Op intern vlak	23
2.2 Op internationaal vlak	23
Hoofdstuk 4: Internationale congressen en contacten	25
1 Internationale congressen	25
2 Internationale contacten	26
Bijlagen	27
Bijlage 1: Financieel rapport	28
Bijlage 2: Ledenlijsten d.d. 9mei 2007 (eerste plenaire zitting) en 24 juni 2008 (derde plenaire zitting)	29
Bijlage 3: lijst van experts die geen lid zijn die aan werkgroepen deelnamen	67
1 Werkgroepen derde periodiek IVRK-rapport :	67
2 Werkgroepen OPSC-rapport :	68
Bijlage 4: Activiteiten Commissie	69
Bijlage 5: Publicaties van voorzitter en/of medewerkers van het secretariaat	73
Bijlage 6: Publicaties betreffende de NCRK	73
Bijlage 7: Studiedagen, congressen en representaties	73
Bijlage 8: Doelstellingen voor de toekomst, opgenomen in het derde periodieke rapport van België betreffende het I.V.R.K.	76
Bijlage 9: Commissierapport houdende goedkeuring van het derde periodieke rapport van België (met inbegrip van de andersluidende meningen)	93
Bijlage 10: Advies Commissiebureau aan de voorzitters van de politieke partijen die waren betrokken bij de onderhandelingen voor een federaal regeerakkoord, inzake de bepaling en aanbevelingen betreffende art. 37, b van het IVRK.	114
Bijlage 11 : inventaris (Non exhaustief) van activiteiten in het kader van de nationale dag voor de rechten van het kind, 20 november	116

Artikel 1. Er wordt een Nationale commissie voor de rechten van het kind opgericht, hierna Commissie genaamd.

Artikel 13. De Commissie publiceert jaarlijks een verslag betreffende haar werkzaamheden en de aanwending van de haar ter beschikking gestelde middelen. Dit wordt opgemaakt in de drie landstalen en door de minister van justitie overgemaakt aan de verscheidene regeringen, aan het federaal Parlement en aan de parlementen van de deelgebieden.

VOORWOORD

Werken aan kinderrechten is een taak die vele actoren toekomt. Dit is des te meer het geval binnen een staatsstructuur zoals België die kent.

Een grote versnippering van bevoegdheden kan in al haar diversiteit tot verrijkende confrontaties en dialogen leiden. Ze brengt evenwel onvermijdelijk ook het risico met zich dat men door de bomen het bos niet meer ziet.

Om die reden heeft het VN-Kinderrechtencomité, naar aanleiding van de analyse van het eerste periodieke rapport van België over het Internationaal Verdrag betreffende de Rechten van het Kind, de oprichting aanbevolen van een permanent mechanisme dat wordt belast met “de coördinatie en de evaluatie van, alsook het toezicht op het beleid inzake de bescherming van het kind, teneinde zich ervan te vergewissen dat het verdrag zowel op federaal als op lokaal vlak volledig wordt nageleefd en toegepast”.

Als antwoord op deze aanbeveling werd op 19 september 2005, met het oog op de oprichting van een Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, een Samenwerkingsakkoord gesloten tussen de Staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie. Dit akkoord is op 10 november 2006 in werking getreden.

1 Coördinatie van het beleid

Het nut van een nationale coördinatie van de rapportering inzake het kinderrechtenbeleid dient zich zowel op nationaal vlak aan (België dient als één Staat te rapporteren), als op het vlak van elke regering afzonderlijk.

Tijdens de eerste twintig werkingsmaanden van de Nationale Commissie, zijn twee nationale rapporteringen tot een goed einde gebracht¹, waarover u in dit werkingsverslag alle nuttige informatie terugvindt. In het kader van beide oefeningen hebben mijn Secretariaatsmedewerkers meermaals monnikenwerk én -geduld moeten opbrengen om bijdragen tot een volledig, coherent en algemeen aanvaardbaar geheel te maken.

Niet elke Belgische (deel-)regering beschikt over een coördinerend kinderrechtenminister die erop kan toezien dat het beleid ten aanzien van kinderen binnen de regering op een logische en coherente wijze wordt gevoerd. De werkzaamheden van de Commissie hebben ter zake evenwel reeds tot een mooi engagement geleid.

1. Ook al diende één ervan in 2009 nog ter finale goedkeuring te worden voorgelegd aan de Commissie in plenaire zitting.

In afwachting zijn de vertegenwoordigers binnen de Commissie van de regeringen die nog niet over een coördinerende minister en administratie beschikken, de centrale referentiepersonen voor het Secretariaat.

Dit vormt een zware belasting voor hun mandaat. De samenstelling van de Nationale Commissie verhelpt niettemin alvast aan het gebrek aan coördinatoren kinderrechten op het niveau van elk specifiek bevoegdheidsdomein, door elke minister en tevens elke staatssecretaris wiens bevoegdheden kinderen betreffen, de mogelijkheid te bieden een vertegenwoordiger aan te stellen als Commissielid.

Deze vertegenwoordiging van elk betrokken beleidsdomein impliceert, mits een actieve deelname aan de werkzaamheden van de Commissie, dat deze vertegenwoordiger er bovendien als referentiepersoon binnen zijn of haar administratie op toeziet dat een coherent beleid inzake kinderrechten wordt gevoerd.

Het belang van de Commissie reikt aldus verder dan diens opdrachten *sensu stricto*.

2 Dialoog tussen beleid en terreinactoren

De internationale waarborging van kinderrechten gaat bovendien hand in hand met een zo transparant mogelijke rapportering van alle VN-lidstaten over hun nationale beleid ten aanzien van kinderen.

Het is van belang dat het Belgische kinderrechtenbeleid wordt opgevolgd door alle centrale actoren in het kinderrechtenveld. Om die reden is geopteerd voor een brede vertegenwoordiging van zowel elke betrokken overheidsinstantie als van het maatschappelijk middenveld.

Naast alle ministers en staatssecretarissen van wie het beleid betrekking heeft op kinderen, de betrokken administraties, de comités voor bijzondere jeugdzorg en de lokale entiteiten, worden de magistratuur en ordes van balies, universiteiten, NGO's, Unicef en het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, de ombudspersonen voor kinderrechten en – van vitaal belang voor een kinderrechtenbeleid die naam waardig – de kinderen en jongeren zelf in de Commissie vertegenwoordigd.

De Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind is met andere woorden een ruim overlegplatform, gekenmerkt door een brede vertegenwoordiging.

Ze oefent toezicht uit op de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen van het Comité voor de Rechten van het Kind en kan in dat verband (niet-bindende) adviezen uitbrengen aan de bevoegde overheden.

Het Uitvoerend Bureau van de Commissie ging hier reeds toe over naar aanleiding van de federale regeringsonderhandelingen over het luik jeugdbescherming en meer bepaald de in oktober 2007 aangekondigde beleidslijnen inzake uithandengeving en plaatsing in een gesloten federaal centrum.

De adviserende bevoegdheid van de Commissie wordt overigens door het samenwerkingsakkoord verruimd tot al wat raakt aan de Belgische inbreng in nieuwe internationaalrechtelijke initiatieven inzake kinderrechten.

Naast het intern verstrekken van adviezen dient de Commissie ook een officiële internationale rapporteringstaak te vervullen. Ze finaliseert de Belgische vijfjaarlijkse verslagen en actieplannen betreffende de toepassing van het Verdrag inzake de rechten van het kind en stelt deze in naam van de Belgische Staat voor bij het Comité voor de Rechten van het Kind.

Deze officiële internationale taak heeft genoopt tot de instelling van een bijzondere beslissingsprocedure: negen regeringsvertegenwoordigers spreken zich bij consensus uit over de (niet-bindende) adviezen van de ruim tachtig adviserende leden aangaande officiële rapporteringen aan internationale instanties.

Ook op het nationale kinderrechtenniveau komt het er met andere woorden – cf. de alomtegenwoordige vrees voor de invloed van politisering op het niveau van de VN-Mensenrechtenraad – op aan een haalbaar evenwicht te bereiken tussen enerzijds het overlegmodel dat mede vorm wordt gegeven door de samenstelling van de Commissie en anderzijds haar beslissingsstructuur die is ingegeven door de coördinerende rol die ze vervult in het kader van de redactie van officiële Belgische rapporten.

Enkel indien alle leden hun stem voldoende kunnen laten horen tijdens de intensieve overlegmomenten van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, kan deze in haar missie slagen.

Mede om die reden werd het huishoudelijk reglement van de Commissie in 2008 nauwgezet uitgewerkt en begin 2009 aan de plenaire zitting voorgelegd. Gezien deze timing maakt het reglement nog geen deel uit van dit werkingsverslag.

Ik hou eraan alle leden van de Commissie van harte te danken voor hun inzet bij de opstart van de Commissie. Voor allen onder hen betekent deze Commissie een nieuwe opdracht; voor velen onder hen een bijkomende belasting die niet gepaard gaat met een verlichting van hun overige taken.

Een bijzondere dank gaat uit naar de vertegenwoordigers van de ondervoorzitters, Dhr. Joost Van Haelst en Dhr. Stephan Durviaux, evenals naar het Uitvoerend Bureau van de Commissie, gevormd door drie adviserende Commissieleden (Mevr. Nele Willems van Kinderrechtencoalitie vzw, Mevr. Frédérique Vanhoucke van CODE en Dhr. Geert Decock, vertegenwoordiger aangeduid door de Orde van Vlaamse Balies) en vier stemgerechtigde leden (Mevr. Inge Loodsteen, Mevr. Magali Plovie, Dhr. Benoît Parmentier en Dhr. Filiep Jodts). Zij zijn systematisch mee de reflectie aangegaan over de procedures die gedurende de periode waarop dit werkingsverslag betrekking heeft binnen de Commissie zijn uitgewerkt.

Allen die haar samenstelling kennen, weten dat de Commissie niet in de plaats komt of kan komen van de bestaande kinderrechtenactoren. De Commissie neemt hun belangrijke taken niet over. Integendeel, ze benadrukt hun uniciteit door alles in het werk te stellen om deze actoren een bijkomende stem te geven, in het kader van een geïnstitutionaliseerde dialoog met de beleidsvertegenwoordigers.

Ik hoop, mede in naam van het Secretariaat, dat de inhoud van dit rapport u ervan kan overtuigen dat de Commissie ook deze opdracht kan waarmaken.

Sarah D'hondt
Voorzitter

Artikel 2 (opdrachten Commissie samengevat):

- 1. bijdragen tot de uitwerking van documenten in verband met de rechten van het kind t.a.v. internationale instellingen*
- 2. de verzameling, de analyse en de verwerking coördineren van een minimum aan gegevens*
- 3. het overleg en de permanente gegevensuitwisseling tussen de verschillende autoriteiten en instanties bevorderen*
- 4. voorstellen of aanbevelingen doen in het kader van het toezicht op de uitvoering van de voorstellen en aanbevelingen van het Comité van de rechten van het kind*
- 5. advies verstrekken met betrekking tot ontwerpen van internationaal Verdrag en Protocol, zodra deze invloed hebben op de rechten van het kind*

Artikel 10: kinderen op structurele en aangepaste wijze betrekken bij het werk van de Commissie

1 Opdrachten

1.1 Inleiding

De Belgische overheden hebben met de oprichting van de Commissie beoogd om enerzijds de nationale coördinatie van het kinderrechtenbeleid te bevorderen en anderzijds een structurele dialoog over kinderrechten in te stellen tussen het beleid en vertegenwoordigers van enkele belangrijke Belgische instanties en organisaties die in aanraking komen met kinderrechten.

De Commissie coördineert de redactie en opvolging van de Belgische vijfjaarlijkse verslagen betreffende de toepassing van het Verdrag inzake de rechten van het kind en stelt deze in naam van de Belgische Staat voor bij het Comité voor de Rechten van het Kind.

Daarnaast draagt ze bij tot de uitwerking van andere documenten in verband met de rechten van het kind die de Belgische Staat gehouden is voor te leggen aan internationale instanties.

De Commissie oefent tevens toezicht uit op de tenuitvoerlegging van de voorstellen en aanbevelingen van het Comité voor de Rechten van het Kind en kan in dat verband (niet-bindende) adviezen uitbrengen aan de bevoegde overheden.

Ook kan ze advies verstrekken met betrekking tot ontwerpen van internationaal Verdrag en Protocol, zodra deze invloed hebben op de rechten van het kind.

Daarnaast neemt de Commissie de nodige maatregelen om de verzameling, de analyse en de verwerking te coördineren van een minimum aan gegevens, ten behoeve van het Comité van de rechten van het kind, zulks ten einde de situatie van de kinderen op het nationale grondgebied te kunnen beoordelen.

De Commissie heeft ook een opdracht op het vlak van de bevordering van het overleg en de permanente gegevensuitwisseling tussen de verschillende autoriteiten en instanties die zich bezig houden met de rechten van het kind, zulks ten einde een maximale afstemming van het op elk niveau gevoerde beleid te bewerkstelligen.

Tenslotte dient de Commissie op structurele en aangepaste wijze kinderen te betrekken bij haar werk.

1.2 Rapporteringsopdracht

a. Het periodieke rapport betreffende het IVRK en de initiële rapporten aangaande de optionele protocollen (OPAC en OPSC)

Het V.N.-Comité voor de Rechten van het Kind, dat is samengesteld uit onafhankelijke experts uit verscheidene landen, gaat op regelmatige basis na of de rechten die in het IVRK en in de bijgaande optionele protocollen² opgenomen zijn, toegepast worden. De controle verloopt via landenrapporten en de bespreking ervan.

Vijfjaarlijks dienen de lidstaten een rapport in met een stand van zaken over de toepassing van het genoemde verdrag en de geratificeerde protocollen. De redactie gebeurt aan de hand van richtlijnen (“guidelines”) die het Comité overmaakt. In België stelt de NCRK sinds 2007 het vijfjaarlijkse rapport op.

In een eerste fase coördineert ze de bijdragen die door elke overheid worden aangeleverd in een ontwerprapport. Dat wordt vervolgens ter voorlopige goedkeuring voorgelegd aan de regeringsvertegenwoordigers. Na deze goedkeuring wordt het ontwerprapport voorgelegd aan thematische werkgroepen die collegiaal worden opgericht door de Commissie tijdens een plenaire zitting.

De thematische werkgroepen worden samengesteld uit Commissieleden en andere, door een lid of het Secretariaat uitgenodigde, experts. De besprekingen in werkgroep worden mede gestuurd door een voorbereidende nota die uitgaat van het Secretariaat en die beoogt een overzicht te geven van enkele probleemstellingen en standpunten in de materie. De werkzaamheden worden afgerond in de vorm van werkgroepaanbevelingen. Deze worden door het Commissiesecretariaat vertaald in ontwerpen van doelstelling voor de toekomst, die vervolgens worden voorgelegd aan de stemgerechtigde leden die ze bespreken binnen de regering die ze vertegenwoordigen.

De aanbevelingen die unaniem aangenomen worden door alle regeringsvertegenwoordigers, worden opgenomen in subtitels “Moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst”, per thematische titel van het rapport. De aanbevelingen die niet door alle regeringsvertegenwoordigers worden aangenomen, kunnen het voorwerp vormen van andersluidende meningen die integraal worden opgenomen in het rapport van de goedkeuring door de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind van het periodieke rapport (eerste bijlage bij laatstgenoemd rapport).

Het rapport wordt tijdens een plenaire zitting unaniem goedgekeurd door de stemgerechtigde leden, de regeringsvertegenwoordigers.

Het V.N.-Comité voor de Rechten van het Kind duidt voor de bespreking van het landenrapport een rapporteur aan die de werkzaamheden leidt. In eerste instantie zendt het Comité het land een “list of issues” toe, een vragenlijst die beantwoord dient te worden door de delegatie die het rapport komt voorstellen aan het Comité. Deze delegatie wordt ten gepaste tijde samengesteld en gemandateerd door de stemgerechtigde leden.

Na de mondelinge voorstelling maakt het Comité zijn “concluding observations” over, met het verzoek dat het land er zo snel mogelijk – en uiterlijk tegen de volgende rapportering – gevolg aan verleent.

² Het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de rechten van het kind, inzake de betrokkenheid van kinderen bij gewapende conflicten en het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de rechten van het kind, inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie.

b. Andere documenten die verband houden met de rechten van het kind

Meerdere andere internationale instellingen verzoeken de Staten eveneens om te rapporteren over hun toepassing van internationale verdragen of meer algemeen over het beleid dat ze voeren t.a.v. een specifiek thema.

Het betreft onder meer het V.N.-Comité voor de Rechten van de Mens (o.m. voor de BUPO-rapportering), het V.N.-Comité voor economische, sociale en culturele rechten, het V.N.-Comité voor de rechten van personen met een handicap, het V.N.-Comité voor gedwongen verdwijningen, het V.N.-Comité voor de bescherming van de rechten van werkende migranten en leden van hun families (CMW), het V.N.-Comité voor de Eliminatie van rassendiscriminatie (CERD), het V.N.-Comité voor de Eliminatie van Discriminatie tegen vrouwen (CEDAW), het V.N.-Comité tegen foltering (CAT), de Europese Commissie tegen Racisme en Onverdraagzaamheid (ECRI) en de Raad van Europa.

Bij de opstart van een consultatieproces door de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, met het oog op de redactie van een document in verband met de rechten van het kind, wordt de Commissie, evenals alle andere relevante actoren, geïnformeerd. Voor documenten die hoofdzakelijk betrekking hebben op het beleid ten aanzien van kinderen, kan de Commissie worden verzocht een coördinerende rol te spelen binnen dit consultatieproces.

1.3 Adviesopdracht

a. Adviezen met betrekking tot ontwerpen van verdrag of protocol

De Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind kan advies verstrekken met betrekking tot ontwerpen van internationaal Verdrag en Protocol, zodra deze invloed hebben op de rechten van het kind.

Vooralsnog was er geen aanleiding tot de formulering van dergelijke adviezen.

b. Adviezen gericht aan Belgische instanties

De Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind oefent toezicht uit op de tenuitvoerlegging van de voorstellen en aanbevelingen van het Comité voor de Rechten van het Kind en kan in dat verband (niet-bindende) adviezen uitbrengen aan de bevoegde overheden.

Voorlopig is deze adviesbevoegdheid slechts één maal benut.

In oktober 2007 heeft het Commissiebureau beslist dat het aangewezen was om de voorzitters van de politieke partijen die waren betrokken bij de onderhandelingen voor een federaal regeerakkoord, de bepaling en aanbevelingen betreffende art. 37, b van het IVRK in herinnering te brengen (zie bijlage 8).

1.4 De verzameling, de analyse en de verwerking coördineren van een minimum aan gegevens voor het VN-Kinderrechtencomité

Deze opdracht werd in 2007-2008 nog niet opgenomen door de Commissie. Ze beoogt in 2009 in het kader van thematische werkgroepen het overleg op te starten met de diensten die gegevens verzamelen.

Eenzijds zal daarbij worden nagegaan hoe de op verschillende bevoegdheidsniveaus bestaande gegevens onderling compatibel kunnen worden gemaakt en hoe hun gezamenlijke analyse en verwerking kan worden bevorderd.

Anderzijds zal worden geïnventariseerd over welke belangrijke elementen vooralsnog geen (betrouwbare) cijfergegevens bestaan, met het oog op de verdere ontwikkeling van de bestaande databanken.

1.5 Het overleg en de permanente gegevensuitwisseling bevorderen

De Commissie dient het overleg en de permanente gegevensuitwisseling te bevorderen tussen de verschillende autoriteiten en instanties die zich bezig houden met de rechten van het kind, zulks ten einde een maximale afstemming van het op elk niveau gevoerde beleid te bewerkstelligen.

Deze opdracht wordt op meerdere wijzen ingevuld doorheen alle Commissieactiviteiten.

In het kader van de redactie van documenten in verband met de rechten van het kind (de vijfjaarlijkse rapporten en andere documenten) kunnen werkgroepen worden opgericht die aanbevelingen formuleren. Deze aanbevelingen worden voorgelegd aan de regeringvertegenwoordigers die – onderling en op het niveau van de regering die ze vertegenwoordigen – nagaan of alle autoriteiten ermee kunnen instemmen en tot een gezamenlijk engagement kunnen overgaan. Op die wijze wordt niet enkel in het kader van de werkgroepen zelf, maar ook nadien, op basis van hun aanbevelingen, overlegd tussen de verschillende autoriteiten en instanties die zich bezig houden met de rechten van het kind. Daarbij worden goede praktijken uitgewisseld.

Hetzelfde gebeurt in het kader van andere werkgroepen die binnen de Commissie worden opgericht, zoals de voor 2009 beoogde werkgroep met het oog op de coördinatie van de verzameling, de analyse en de verwerking van een minimum aan gegevens.

Tenslotte verzorgt het Secretariaat van de Commissie regelmatig mailings aan de Commissieleden met nuttige informatie die uitgaat van leden en die betrekking heeft op de bevordering en de bescherming van de rechten van het kind en van het beleid dat ten aanzien van kinderen wordt gevoerd.

1.6 Kinderen betrekken bij de werkzaamheden

Deze opdracht is verwoord in artikel 10 van het Samenwerkingsakkoord. Er werd tijdens de werkingsjaren 2007-2008 nog niet concreet vorm aan gegeven.

Tijdens de uitwerking van het derde periodiek rapport van België betreffende het IVRK werden de instanties die de kinderen vertegenwoordigen en die lid zijn van de Commissie uitgenodigd om zich te laten vergezellen door kinderen die deel uitmaken van hun structuur of door hen worden geraadpleegd, zodat deze laatsten konden deelnemen aan de werkgroepen die voor de uitwerking van dit rapport in het leven waren geroepen.

Via deze werkwijze en de effectieve medewerking van drie jongeren die hebben deelgenomen aan What Do You Think?-projecten van Unicef België, is de Commissie erin geslaagd kinderen van bij de opstart van de werkzaamheden alvast op een minimale wijze, met name door getuigenissen tijdens de werkgroepen “niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en kinderen zonder papieren” en “participatie” (meer bepaald in het kader van het thema “participatie van kinderen met een handicap”), te betrekken bij haar werkzaamheden.

Ook via de insteek van andere organisaties werd de mening van kinderen en jongeren over bepaalde thema's besproken. Meerdere aanbevelingen van kinderen en jongeren zijn door de werkgroep meegenomen in hun aanbevelingen die vervolgens zijn voorgelegd aan de regeringsvertegenwoordigers en tot engagementen ("doelstellingen voor de toekomst") aanleiding hebben gegeven.

Het uitwerken van een procedure om kinderen op een meer regelmatige basis te betrekken bij de verschillende werkzaamheden, zal één van de prioriteiten vormen tijdens het werkingsjaar 2009.

Artikel 4. De Koning wijst bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, na advies van de Gemeenschappen, de voorzitter van de Commissie aan.

De voorzitter is tweetalig en oefent zijn ambt voltijds uit. Bij zijn aanwijzing wordt rekening gehouden met zijn interesse voor, zijn kennis van en ervaring met de materie van de rechten van de mens en van de rechten van het kind.

Het mandaat van de voorzitter (...) heeft een duur van vijf jaar en kan worden hernieuwd.

Artikel 6. Bij de Commissie en bij het Bureau wordt een Secretariaat opgericht, dat door de voorzitter wordt belast met technische en administratieve taken. Het Secretariaat is samengesteld uit tenminste een medewerker van de Franse taalrol en een medewerker van de Nederlandse taalrol. Het Secretariaat functioneert voltijds.

Artikel 15. De Commissie wordt gesubsidieerd door alle partners. Elk jaar wordt het budget voorgesteld door de voorzitter, na goedkeuring ervan door de stemgerechtigde leden.

2 De Voorzitter en het Secretariaat van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind

2.1 Samenstelling

De Voorzitter is bij KB van 25 april 2007 benoemd met ingang van 2 mei 2007, na beslissing van de federale Ministerraad van 20 april 2007, op advies van de Vlaamse Regering, de Regering van de Franse Gemeenschap en de Regering van de Duitstalige Gemeenschap.

Het Secretariaat heeft na het eerste werkingsjaar een personeelwissel gekend. Mevr. Mieke Verheyde (NL), licentiaat in de rechten, specialiste mensenrechten, was op het Commissiesecretariaat werkzaam van 16 maart 2007 tot 15 maart 2008.

Mevr. H el ene Stijns (FR), licentiaat in de rechten en in de criminologie, trad op dezelfde dag in dienst en verliet het Commissiesecretariaat op 31 mei 2008.

Mevr. Siska Van de Weyer, licentiaat in de criminologie, trad in dienst op 7 juli 2008.

Mevr. Valentine De Muylder, licentiaat in de rechten, trad in dienst op 4 augustus 2008.

De Voorzitter nam moederschapsverlof op van 23 mei 2007 tot 5 september 2007.

Mevr. Shalini Gies, administratief medewerkster, ging met ziekteverlof en aansluitend moederschapsverlof op 4 augustus 2008 tot 13 februari 2009. Ze werd van 19 november 2008 tot 28 februari 2009 vervangen door mevr. Amina Zazaa.

2.2 Opdracht

De opdrachten van de Voorzitter bestonden er onder meer in:

- het Secretariaat te belasten met technische en administratieve taken ter ondersteuning van de Commissiewerkzaamheden;
- het Bureau, de werkgroepvergaderingen en de plenaire zittingen voor te zitten en de debatten te leiden;
- in te staan voor de bijdrage van de NCRK aan de redactie van andere documenten en opdrachten zoals genoemd in artikel 2 van het Samenwerkingsakkoord. De ontwerpen van antwoord werden aan de leden bezorgd voor eventuele reactie;
- in te staan voor de redactie van het eerste werkingsverslag;
- binnen de Commissie de coördinatie te verzekeren van de redactie van het vijfjaarlijkse IVRK-rapport en het initiële OPSC-rapport;
- op te treden als woordvoerder voor de Commissie;
- de Commissie te vertegenwoordigen op binnenlandse en buitenlandse zendingen die rechtstreeks verband hielden met de opdrachten van de Commissie.

De opdrachten van het Secretariaat bestonden er onder meer in :

- het lidmaatschap van de leden, plaatsvervangende leden en waarnemers op te volgen;
- de Voorzitter te ondersteunen bij de coördinatie van de ontwerpen van IVRK-rapport en OPSC-rapport;
- de vergaderingen, in overleg met de Voorzitter, voor te bereiden, te ondersteunen en op te volgen;
- op te treden als contactpunt voor de leden evenals voor binnen- en buitenlandse autoriteiten en instanties.

Zie bijlagen 4, 5 en 7 voor een chronologisch overzicht van de verrichte activiteiten.

2.3 Financiële middelen

De Commissie wordt gesubsidieerd door alle partners. Elk jaar wordt het budget voorgesteld door de voorzitter, na goedkeuring ervan door de stemgerechtigde leden.

De bedragen worden op volgende wijze verdeeld (art. 15 Samenwerkingsakkoord):

50 % ten laste van de Federale Staat;

25 % ten laste van de Vlaamse Gemeenschap;

12,3 % ten laste van de Franse Gemeenschap;

6,7 % ten laste het Waals Gewest;

1 % ten laste van de Duitstalige Gemeenschap;

2 % ten laste van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie;

2 % ten laste van de Franse Gemeenschapscommissie;

1 % ten laste van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest;

De bedragen worden uitbetaald aan de FOD Justitie die de Commissie huisvest.

Voor het werkingsjaar 15 maart 2007 - 31 december 2007 beschikte de Commissie over een budget van 219.000 EUR, waarvan 159.773, 28 EUR werd benut. Tijdens dat werkingsjaar gebeurden

nog meerdere vertalingen intern en dus kosteloos bij de FOD Justitie. Ook was de vergaderzaal pas eind 2007 beschikbaar en werd ze pas in 2008 geïnstalleerd. Voor het werkingsjaar 2008 beschikte de Commissie over een budget van 252.669,34 EUR waarvan 238.855,75 EUR in 2008 zelf werd benut. De vertaalkosten nemen bijna het volledige werkingsbudget in beslag.

Een overzicht gaat als bijlage 1.

2.4 Huisvesting

Het Secretariaat is gehuisvest in de lokalen van de FOD Justitie, Hallepoortlaan, 5-8, vijfde verdieping. Het beschikt over drie kantoren en een vergaderzaal. De federale overheid draagt de kosten van deze huisvesting, onverminderd haar financiële tussenkomst in het kader van artikel 15 van het Samenwerkingsakkoord.

Artikel 4. Op voorstel van de Gemeenschappen wijst de Koning onder de leden van de Commissie eveneens twee ondervoorzitters aan.

3 De Ondervoorzitters

De ondervoorzitters, Dhr. Jan Vanhee en Dhr. Claude Lelièvre, zijn benoemd bij KB van 25 april 2007, op voorstel van respectievelijk de Vlaamse Regering (12 januari 2007) en de Regering van de Franse Gemeenschap (19 januari 2007).

Ze werden systematisch vertegenwoordigd door respectievelijk Dhr. Joost Van Haelst, coördinator kinderrechten voor de Vlaamse Gemeenschap, werkzaam op het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, en Dhr. Stephan Durviaux, raadgever van de Délégué Général aux Droits de l'Enfant.

De vertegenwoordigers van de ondervoorzitters namen deel aan alle Commissiewerkzaamheden en bureauvergaderingen en tevens aan de voorbespreking van enkele belangrijke dossiers, waaronder het ontwerp van huishoudelijk reglement, in overleg met de Voorzitter, voorafgaandelijk aan hun voorlegging aan het Bureau.

Ze namen vanaf 2008 tevens het ondervoorzitterschap waar van de plenaire zittingen.

Artikel 5. Een Uitvoerend Bureau (hierna Bureau genaamd) wordt belast met het dagelijks bestuur van de Commissie. Daartoe zorgt het onder meer voor de voorbereiding en de follow-up van de vergaderingen van de Commissie. Het brengt bij de Commissie ook verslag uit omtrent haar werkzaamheden

4 Het Uitvoerend Bureau van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind

Het Uitvoerend Bureau (hierna afgekort als Bureau) werd opgericht tijdens de eerste plenaire zitting (9 mei 2007), na een tweevoudige oproep tot kandidaturen per mail aan de leden. Bij consensus van de acht aanwezige stemgerechtigde Commissieleden werd beslist om vier regeringsvertegenwoordigers (een vertegenwoordiger van de federale regering, van de Vlaamse regering, van de Franse-Gemeenschapsregering en van de Brusselse instanties) en drie adviserende leden aan te duiden.

Op 9 mei 2007 was het Bureau als volgt samengesteld:

- Dhr. Tom De Pelsmaeker, vertegenwoordiger federale regering
- M. Benoît Parmentier, vertegenwoordiger regering Franse Gemeenschap (plaatsvervanger: Mevr. Dominique Delvaux)
- Mevr. Inge Loodsteen, vertegenwoordiger Vlaamse regering (plaatsvervanger: Dhr. Yvan Catteeuw)
- Mevr. Magali Plovie, vertegenwoordiger Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (plaatsvervanger: Mevr. Anne Collard)
- Mevr. Frédérique Van Houcke, vertegenwoordiger CODE (plaatsvervanger: Mevr. Valérie Provost)
- Mevr. Nele Willems, vertegenwoordiger Kinderrechtencoalitie (plaatsvervanger: Mevr. Maud Dominicy, Unicef België)
- Dhr. Geert Decock, vertegenwoordiger Orde van Vlaamse Balies

Op 15 februari 2008 werd Dhr. Filiep Jodts aangewezen als nieuwe vertegenwoordiger voor de federale regering.

Het Bureau, dat beslissingen neemt van dagelijks bestuur, bereidde de commissievergaderingen en plenaire vergaderingen voor en verzekerde hun opvolging. Het richtte in oktober 2007 een schrijven aan de voorzitters van onder meer de politieke partijen die bij de onderhandelingen voor een federaal regeerakkoord waren betrokken, met het doel de bepaling en aanbevelingen betreffende art. 37, b van het IVRK in herinnering te brengen, in het licht van de toen lopende besprekingen aangaande het te voeren beleid inzake uithandengeving (zie bijlage 8).

Het ging over tot een grondige bespreking van het ontwerp van huishoudelijk reglement en de voorstellen van amendement die erop betrekking hadden en keurde de benutting van het budget goed evenals dit werkingsverslag.

Artikel 3. De Commissie is samengesteld uit stemgerechtigde leden en leden met raadgevende stem. Bij hun aanwijzing wordt rekening gehouden met hun kennis van, hun ervaring in en hun belang bij de materie van de rechten van de mens en van de rechten van het kind.

Artikel 14.

1. De Commissie kan slechts op geldige wijze beraadslagen indien tenminste de helft van haar stemgerechtigde leden aanwezig zijn.

Voor elke materie worden de beslissingen genomen bij wijze van consensus onder de stemgerechtigde leden.

5. De leden van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind

5.1 De stemgerechtigde leden

a. Samenstelling

Als bijlage 2 gaan de ledenlijsten zoals ze golden op het ogenblik van de plenaire zittingen van 9 mei 2007 en 24 juni 2008. Zij weerspiegelen de wissels die op 15 februari 2008 zijn doorgevoerd door de nieuwe federale regering (naar aanleiding van de verkiezingen van juni 2007). De vertegenwoordiger van het Waals gewest werd vervangen in december 2008

b. Opdrachten

De stemgerechtigde leden nemen alle Commissiebeslissingen bij consensus van de op het ogenblik van de beslissing (plenaire zitting of specifiek belegde vergadering) aanwezige leden. Bij elke beslissing dient minstens de helft van de stemgerechtigde leden aanwezig te zijn. Ze keurden het derde periodieke IVRK-rapport goed en gaven hun impliciete instemming met de Commissiebijdragen voor andere documenten die kinderen betreffen (cf infra, hoofdstuk 3).

5.2 De adviserende leden

a. Samenstelling omposition

Naast alle ministers en tevens de staatssecretarissen van wie het beleid betrekking heeft op kinderen, enkele betrokken administraties, de comités voor bijzondere jeugdzorg en de lokale entiteiten (via de verenigingen van steden en gemeenten en van de provincies), worden de Unies van jeugdmagistraten en Ordes van Balies, universiteiten, NGO's, Unicef en het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, de ombudspersonen voor kinderrechten en de kinderen en jongeren zelf (via de Vlaamse Jeugdraad, Vlaamse Scholierenkoepel, Conseil de la jeunesse d'expression française en Rat der Deutschsprachigen Jugend) in de Commissie vertegenwoordigd met raadgevende stem.

b. Opdrachten

Naast hun deelname aan de thematische werkgroepen in het kader van beide vervulde rapportage-opdrachten, werden de leden meermaals per mail betrokken bij andere redactie-opdrachten die de Voorzitter op zich nam (cf. infra, hoofdstuk 3). Meerdere leden verzorgden tussenkomsten tijdens de drie plenaire zittingen.

Voorafgaandelijk aan en tijdens de eerste plenaire zitting werden de leden geïnformeerd over de opdrachten van de Commissie en tevens bevraagd over hun verwachtingen van en voorgenomen inzet ten behoeve van de Commissie. Op basis van de resultaten van dit overleg werden de prioriteiten voor de eerste werkingsjaren vastgelegd.

Tijdens de tweede en derde plenaire zitting werd, naast de bepaling van de werkagenda voor de daaropvolgende zes maanden, de hand gelegd aan de finalisatie van het derde periodieke IVRK-rapport. De stemgerechtigde leden beslisten over de eindversie van het rapport, rekening houdend met de in de werkgroepen en ter zitting door de adviserende leden gemaakte opmerkingen. Ten slotte werden de andersluidende meningen geformuleerd.

Artikel 7. De voorzitters van het federale Parlement en van de parlementen van de gefedereerde entiteiten kunnen, indien zij zulks nodig achten, een waarnemer aanwijzen die de vergaderingen kan bijwonen en aldus een voortgangscontrole kan uitoefenen op de werkzaamheden van de Commissie in de verschillende parlementen

5.3 Waarnemers

De aanwijzing van parlementaire waarnemers kwam, ondanks meervoudige uitnodigingen vanwege de Voorzitter, moeilijk op gang.

In 2007 en 2008 werden achtereenvolgens als waarnemer aangewezen:

In 2007:

Mevr. Trees Merckx-Van Goey, waarnemer voor het Vlaams Parlement sinds 2 oktober 2007

In 2008:

Dhr. Tom Dehaene, waarnemer voor het Vlaams Parlement sinds 26 februari 2008, ter vervanging van mevr. Merckx-Van Goey

Mevr. Sabine de Bethune, waarnemer voor de Senaat sinds 13 maart 2008

Mevr. Chantal Bertouille, waarnemer voor het Waals Parlement sinds 24 april 2008

Mevr. Marie-Christine Marghem, waarnemer voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers sinds oktober 2008

Mevr. Isabelle Emmery, waarnemer voor het Brussels Franstalig Parlement sinds 9 oktober 2008

Mevr. Véronique Bonni, waarnemer voor het Parlement van de Franse Gemeenschap sinds 4 december 2008.

Een aantal waarnemers waren aanwezig op één of meerdere plenaire zittingen.

Artikel 12. De Commissie stelt haar huishoudelijk reglement op

6 Huishoudelijk reglement

In januari 2008 werden de werkzaamheden aan het huishoudelijk reglement opgestart, eerst op het niveau van het voorzitterschap, vervolgens vanaf maart 2008 eerst in overleg met de vertegenwoordigers van de vice-voorzitters en tenslotte in Bureauverband.

Er werd geopteerd voor een uitgebreid reglement, rekening houdend met de samenstelling van de Commissie, zowel op het vlak van het grote ledenverloop (vooral op het niveau van de vertegenwoordigers van ministers en regeringen), als op het vlak van de beslissingsstructuur die voldoende duidelijkheid en standvastigheid vergt aangaande de inspraak die de adviserende leden is gegund.

Het uiteindelijke bureauontwerp werd de adviserende en stemgerechtigde leden begin juni 2008 toegezonden. Eventuele voorstellen van amendement werden opgevraagd tegen 16 juni 2008. Op vraag van de stemgerechtigde leden werd de bespreking uitgesteld tot het najaar en werd de goedkeuring op de agenda geplaatst van de eerstvolgende plenaire zitting van 2009.

Artikel 11. De Commissie kan in haar midden werkgroepen oprichten die worden belast met bepaalde onderwerpen die in het verslag aan bod kunnen komen

1 Het derde periodieke rapport van België betreffende het IVRK en het initiële OPSC-rapport van België

Het Commissiesecretariaat heeft in juni 2007 een eerste ontwerp van vijfjaarlijks IVRK-rapport opgesteld op basis van de bijdragen die werden aangeleverd door de stemgerechtigde leden in naam van de Regering die ze vertegenwoordigden.

Dit ontwerp werd aan de Commissie voorgelegd voor advies. In de periode oktober 2007-februari 2008 hebben zes thematische werkgroepen ('armoede en bedelarij van kinderen', 'geweld tegen kinderen', 'participatie van kinderen', 'niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en kinderen zonder papieren', 'de problematiek van delinquente minderjarigen' en 'informatie en educatie inzake kinderrechten') en een werkgroep "transversale lezing van het ontwerprapport" het ontwerp grondig besproken en voorstellen tot aanvulling en aanpassing geformuleerd. Op basis van hun conclusies en aanbevelingen hebben de stemgerechtigde leden beslist over de eindversie van het rapport. Daarbij werden zo goed als alle aanbevelingen – zij het een aantal keren in een aangepaste formulering – aangenomen en in de vorm van doelstellingen voor de toekomst ingeschreven in de rapporten. Dit gebeurde op algemene aanbeveling van het VN-Kinderrechtencomité. De aanbevelingen die niet werden aangenomen, hebben het voorwerp kunnen vormen van andersluidende meningen die als eerste bijlage bij het rapport zijn toegezonden aan het VN-Kinderrechtencomité. Deze twee technieken (de toevoeging van doelstellingen voor de toekomst en van andersluidende meningen) zijn vooralsnog uniek op Belgisch, meer nog: internationaal, rapporteringsniveau.

Een volledig overzicht van de doelstellingen voor de toekomst die in het rapport zijn opgenomen, gaat als bijlage 8. Ze hebben betrekking op de genoemde zes thema's, kinderopvang en gezondheidszorg.

Ook de andersluidende meningen gaan als bijlage. Ze maken integraal deel uit van het Commissierapport houdende goedkeuring van het derde periodieke IVRK-rapport (bijlage 9).

De ter zitting aanwezige stemgerechtigde leden hebben het rapport op 24 juni 2008 goedgekeurd.

Op dezelfde wijze heeft het Secretariaat het ontwerp van initieel OPSC-rapport in augustus 2008 opgesteld en hebben ter zake werkgroepwerkzaamheden plaatsgevonden van september tot november 2008. Zie bijlage 4 voor de agenda van deze werkzaamheden.

Na goedkeuring van het rapport werd werk gemaakt van de opvolging van de effectieve uitvoering van de doelstellingen voor de toekomst die zijn ingeschreven in het IVRK-rapport.

In eerste instantie bood het Commissiesecretariaat, samen met een toezending van een kopie van het rapport, aan elke minister en staatssecretaris een overzicht van de doelstellingen voor de toekomst waartoe hij of zij zich verbonden heeft.

Vervolgens werden eind 2008 de coördinatoren kinderrechten (waar aanwezig) en regeringsvertegenwoordigers verzocht om een stand van zaken op te stellen tegen april 2009.

2 Bijdragen tot de redactie van andere documenten

Cf. infra, hoofdstuk 3.

1 Bijdragen tot de redactie van andere documenten ter bestemming van een internationale instantie die kinderen betreffen

De meeste bijdragen tot overige rapporteringen of tot hun opvolging (beantwoorden van de vragenlijst ("list of issues"), voorbereiden van de mondelinge voorstelling van het rapport) konden worden opgesteld zonder tussenkomst van de stemgerechtigde leden.

De bijdragen werden voorbereid door de Voorzitter die ze ter aanvulling en voor eventuele bemerkingen overmaakte aan de Commissieleden.

1.1 Bijdragen tot de redactie van andere landenrapporten

De Commissie heeft bijgedragen tot de rapporteringsprocessen betreffende de toepassing in België van:

- het VN-verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie (CERD): bijdrage tot het Belgische antwoord op de "list of issues" van het Comité, in het kader van de voorbereiding van de presentatie van het 14de en 15de rapport in februari 2008. Enkele relevante aanbevelingen van de IVRK-werkgroep "niet-begeleide minderjarigen" werden overgemaakt met het oog op het verbeteren van de toegankelijkheid van onthaalklassen voor nieuwkomers. De Commissie is tevens aan het CERD-Comité voorgesteld in het kader van diens vraag naar de oprichting van een onafhankelijk mensenrechteninstituut. Naar aanleiding van de mondelinge voorstelling van het rapport heeft het Comité volgende voor de Commissie relevante concluding observations geformuleerd³: de opsluiting van asielzoekers slechts als ultieme maatregel hanteren en met eerbied voor de internationale standaarden, en de scholing van ROMA-kinderen bevorderen.
- het VN-verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie tegen vrouwen (CEDAW): bijdrage tot het 5de en 6de periodieke rapport, overgemaakt aan het Comité in mei 2008 (presentatie in oktober 2008). De voorzitter maakte de aanbeveling over om de NCRK aan het Comité voor te stellen, in het licht van diens vraag om de oprichting van een onafhankelijk mensenrechteninstituut.

Daarnaast informeerde ze de overheden die tot de redactie van het rapport bijdroegen, over relevante engagementen die op dat ogenblik werden genomen in het kader van de IVRK-rapportering, zoals een veralgemening van de inschrijving van kinderrechten als verplichte eindterm in het onderwijs, aandacht voor etnische minderheden in het kader van integratie in het onderwijs, engagementen met het oog op een betere beheersing van de problematiek van kinderhandel en –pornografie, een uitwisseling van goede praktijken in het kader van de preventie van AIDS (o.m. door het samenwerken met referentiepersonen per etnische minderheid).

³ Aanbeveling 7: "recommends to adopt all necessary measures to use non custodial measures for asylum seekers and, when detention is required, that conditions meet international standards"; aanbeveling 22: "recommends to strengthen its measures to improve the schooling of Roma Children".

- het Verdrag tegen Foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing (CAT): in juni 2008 werd de Commissie de vragenlijst (“list of issues”) van het Comité overgemaakt met het oog op een eventuele bijdrage aan de voorbereiding van de mondelinge voorstelling van het tweede Belgische rapport in november 2008. De list of issues werd aan de leden toegezonden per e-mail, waarbij uitdrukkelijk werd verwezen naar de punten die betrekking hadden op kinderen. De leden hadden geen opmerkingen.
- het Internationaal Verdrag inzake Burgerlijke en Politieke Rechten (CCPR): bijdrage tot het 5de periodieke rapport dat eind 2008 werd gericht aan de Human Rights Council van de VN. De Voorzitter heeft een samenvatting overgemaakt van alle passages uit het ontwerprapport betreffende het IVRK die relevant zijn voor de bepalingen van het Internationaal Verdrag inzake Burgerlijke en Politieke Rechten, evenals een beschrijving van de missies van de Commissie.

De Commissie heeft ook meegewerkt aan het document (mei 2008) tot follow-up van de aanbevelingen van de ECRI (European Commission against Racism and Intolerance) volgend op het Belgische rapport van 2003, in het kader van de voorbereiding van het bezoek van de ECRI aan België in september 2008.

In augustus 2008 heeft de Commissie de Belgische vragenlijst ingevuld voor het derde wereldcongres tegen seksuele uitbuiting van kinderen en adolescenten, dat van 25 tot 28 november 2008 plaatsvond in Rio de Janeiro, en waar de Voorzitter de Commissie heeft vertegenwoordigd in de Belgische delegatie.

De Belgische tussenkomsten uitgesproken tijdens dit congres evenals tijdens het congres van de Commemorative high-level plenary meeting devoted to the follow-up to the outcome of the special session on children, dat op 11 en 12 december 2007 plaatsvond in New York, zijn opgesteld met medewerking van de Voorzitter.

De genoemde adviezen, die van de voorzitter van de NCRK uitgingen, werden systematisch aan de leden gecommuniceerd.

1.2 Andere bijdragen

In juli 2008 leverde de Commissie een bijdrage aan een consultatie die uitging van de Europese Commissie (groep 29) naar aanleiding van het werkdocument “Minderjarigen en privacy: algemene principes en bijzondere gevallen in scholen”. Dit werkdocument bevatte een ontwerp van privacyrichtlijn voor instanties die gegevens van kinderen hanteren, meer in het bijzonder scholen. De Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer (CBPL) is tijdens deze consultatie opgetreden als contactpersoon. De consultatie van de Commissieleden werd beperkt tot een oproep per mail, gezien de grote techniciteit van het dossier.

Professor Johan Put, plaatsvervangend vertegenwoordiger van de Vlaamse Universiteiten, heeft een lijvig advies uitgewerkt, met bijzondere aandacht voor de participatierechten van de minderjarige in de privacybenadering, voor de vereisten van het beroepsgeheim naast het privacydenken, en voor o.m. de gehanteerde minderjarigheidsnotie. Dit advies werd met een bijgaand schrijven door de NCRK overgemaakt aan de CBPL.

2 Overige adviezen

2.1 Op intern vlak

Advies aan de voorzitters van enkele politieke partijen in het kader van de onderhandelingen met het oog op de federale regeringsvorming in 2007

In oktober 2007 heeft het Commissiebureau beslist dat het aangewezen was om de voorzitters van de politieke partijen die waren betrokken bij de onderhandelingen voor een federaal regeerakkoord, de bepaling en aanbevelingen betreffende art. 37, b van het IVRK in herinnering te brengen.

De onderhandelingen leken de richting uit te gaan van een automatisering van de uithandengeving van jongeren die na de leeftijd van zestien jaar een zwaar feit, genoemd in art. 57bis Jeugdbeschermingswet, hebben gepleegd. Vandaag kunnen die feiten weliswaar mee aan de grondslag liggen van een uithandengeving, maar blijft de uithandengeving beslist worden op persoonlijke gronden, namelijk de onvatbaarheid voor een pedagogische aanpak.

Ook werd onderhandeld met het oog op een verlengde plaatsing van bepaalde jongeren in een gesloten federaal centrum, tot de leeftijd van 23 jaar.

Het Commissiebureau heeft de voorzitters van meerdere politieke partijen de bepaling van het IVRK in herinnering gebracht die aangeeft dat de inhechtenisneming en gevangenneming een uiterste en zo kort mogelijke maatregel moeten zijn. Ook herinnerde het Bureau aan de aanbeveling om minderjarigen niet te berechten als volwassenen en wees het op het probleem dat een arrest van het Hof van Assisen niet het voorwerp kan vormen van hoger beroep.

Het advies gaat als bijlage 10.

2.2 Op internationaal vlak

Er is voorlopig geen aanleiding geweest tot het verstrekken van adviezen op internationaal vlak.

1 Internationale congressen

Commemorative high-level plenary meeting devoted to the follow-up to the outcome of the special session on children, 2007

Op 11 en 12 december 2007 heeft de Voorzitster de Commissie vertegenwoordigd op de Commemorative high-level plenary meeting devoted to the follow-up to the outcome of the special session on children in New York.

Er vond een voltallige zitting plaats waarop de lidstaten een verklaring aflegden over hun initiatieven en prioriteiten inzake kinderrechten.

Daarnaast werden rondetafels georganiseerd over “gezondheid en de strijd tegen HIV/AIDS” en over “onderwijs als belangrijke milleniumdoelstelling en tevens instrument in de strijd tegen misbruik en kinderhandel”.

De plenary meeting beoogde een tussenstand op te maken van het actieplan “a world fit for children”, de milleniumdoelstellingen en de special session on children van 2002. Er ging evenwel geen landenbevraging aan vooraf, waardoor deze doelstelling niet ten volle werd bereikt. De Belgische delegatie heeft in zijn toespraak en deelname aan de rondetafels en side-events evenwel de klemtoon gelegd op recente goede praktijken.

Derde Wereldcongres tegen Seksuele Uitbuiting van Kinderen en Adolescenten, 2008

De Voorzitster heeft de Commissie ook vertegenwoordigd in de Belgische delegatie op het derde wereldcongres tegen seksuele uitbuiting van kinderen en adolescenten dat van 25 tot 28 november 2008 plaatsvond in Rio de Janeiro.

De Belgische delegatie werd voorgezeten door Mevr. Paule Somers, adviseur van de minister van Justitie. Ook Dhr. Jodts, vertegenwoordiger van de federale regering binnen de Commissie, Dhr. Coupez, vertegenwoordiger binnen de Commissie van de Minister van gezondheid, het kind en jeugdbescherming van de Franse Gemeenschap, mevr. De Craim, plaatsvervangend vertegenwoordiger binnen de Commissie van de minister van Justitie en Dhr. Bontinck, kort nadien benoemd als vertegenwoordiger binnen de Commissie van de minister van Binnenlandse Zaken, maakten deel uit van de delegatie. Ook Ecpat België en Child Focus, die optraden binnen de Commissie als expert voor Kinderrechtencoalitie, waren vertegenwoordigd. Mevr. Jolanda Blanche, vertegenwoordiger binnen de Commissie van de Waalse Minister van Huisvesting, Vervoer en Ruimtelijke Ontwikkeling, nam eveneens deel aan het Congres.

De Voorzitter bereidde, voorafgaandelijk aan het Congres, het antwoord voor op de vragenlijst van de bijzondere rapporteur, Dhr. Jaap Doek. Ze bereidde tevens de uiteenzetting voor in samenwerking met de Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid, waaraan samen met de andere leden van de delegatie de laatste hand werd gelegd.

European Forum on the Rights of the Child, 2008

Op 9 december 2008 vond in Brussel het Europees Forum inzake Kinderrechten plaats. De Voorzitter heeft aan dit forum deelgenomen en heeft een tussenkomst gehouden tijdens de workshop betreffende participatie van kinderen.

2 Internationale contacten

Commissaris voor de Mensenrechten van de Raad van Europa

Op vrijdag 19 december heeft de Voorzitter in Brussel een ontmoeting gehad met Dhr. Thomas Hammarberg, Europees Commissaris voor de Mensenrechten bij de Raad van Europa. Tijdens een persoonlijk overleg werden de samenstelling, opdrachten en functionering van de Commissie besproken. De ontmoeting kaderde binnen een officieel bezoek van de Commissaris aan België met het oog op de redactie van zijn rapport over de mensenrechtensituatie in België. De Commissaris nodigde de Nationale Commissie er uitdrukkelijk toe uit om het rapport dat hij naar aanleiding van zijn bezoek beoogde uit te brengen, in plenaire zitting te bespreken.

VN-Kinderrechtencomité

Naast enkele telefonische en mailcontacten aangaande de rapporteringsplicht, met de Belgische vertegenwoordiging in Genève (Dhr. Bart Ouvry), vonden in het kader van de genoemde internationale congressen korte ontmoetingen plaats met medewerkers van het Comité.

Unicef Innocenti Research Centre

Naast enkele telefonische en mailcontacten aangaande o.m. de oprichting van de Commissie en vergelijkend onderzoek naar instellingen met een gelijkaardige missie in het buitenland, en aangaande participatie van kinderen, vonden in het kader van de genoemde internationale congressen en enkele andere colloquia ontmoetingen plaats met Mevr. Marta Santos Pais, directrice, en met medewerkers van het Centrum.

Bijlagen

Bijlage 1: Financieel rapport

Bijlage 2: Ledenlijsten d.d. 9 mei 2007 (eerste plenaire zitting) en 24 juni 2008 (derde plenaire zitting)

Bijlage 3: lijst van experts die geen lid zijn die aan werkgroepen deelnamen

Bijlage 4: Activiteiten Commissie

Bijlage 5: Publicaties van voorzitter en/of medewerkers van het secretariaat

Bijlage 6: Publicaties betreffende de NCRK

Bijlage 7: Studiedagen, congressen en representaties

Bijlage 8: Doelstellingen voor de toekomst, opgenomen in het derde periodieke rapport van België betreffende het I.V.R.K.

Bijlage 9: Commissierapport houdende goedkeuring van het derde periodieke rapport van België (met inbegrip van de andersluidende meningen)

Bijlage 10: Advies Commissiebureau aan de voorzitters van de politieke partijen die waren betrokken bij de onderhandelingen voor een federaal regeerakkoord, inzake de bepaling en aanbevelingen betreffende art. 37, b van het IVRK.

Bijlage 11: inventaris (non-exhaustief) van activiteiten in het kader van de nationale dag voor de rechten van het kind, 20 november 2008.

Voor het Samenwerkingsakkoord, de goedkeurende akten vanwege de negen betrokken overheden, het K.B. van 9 april 2007 houdende het statuut van de voorzitter, het KB van 25 april 2007 tot benoeming van de voorzitter, de KB's van 25 april 2007 tot benoeming van de vicevoorzitters, verwijzen we naar de website www.ncrk.be.

Bijlage 1: Financieel rapport

NATIONALE COMMISSIE VOOR DE RECHTEN VAN HET KIND

BASISBEDRAGEN	BUDGETAIR JAAR 2007	BUDGETAIR JAAR 2008	REALISATIE 2007	REALISATIE 2008
Personeelskosten	130.000,00	200.294,86	114.865,54	177.099,29
Installatiekosten	48.000,00	5.000,00	22.384,99	5.636,76
Werkingskosten	14.000,00	14.000,00	1.368,52	6.083,95
Varia				
huur zaal 100 pers x 2 plenaire zittingen	3.000,00	2.000,00	2.080,37	995,78
tolk NL-FR x 2 plenaire zittingen	3.000,00	3.000,00	1.331,00	2.662,00
vertalingen	5.000,00	16.374,48	9.777,26	41.024,52
expert	5.000,00	5.000,00	0,00	0,00
missies	6.000,00	6.000,00	1.897,20	2.154,97
boeken & tijdschriften	2.000,00	1.000,00	428,00	447,93
seminaries & vormingen	3.000,00	1.000,00	225,40	75,00
openbaar vervoer	4.000,00	4.000,00	5.415,00	2.675,55
	31.000,00	33.374,48	21.154,23	50.035,75
Algemeen totaal	223.000,00	252.669,34	159.773,28	238.855,75

Bijlage 2: Ledenlijsten d.d. 9 mei 2007 (eerste plenaire zitting) en 24 juni 2008 (tweede plenaire zitting)

09/05/2007

A Membres avec voix délibérative/Stemgerechtigde leden/Stimmberechtigte mitglieder - art. 3.1. AC/SA/ZA

Nom/ Naam / Name	Représente/ Vertegenwoordigt/ Vertretet	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 09/05/2007	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep (en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n) ¹
M. Bernard BLERO Cabinet de la Vice-première Ministre et Ministre de la Justice Onkelinx	Gouvernement fédéral	M. Damien VAN EYLL Cabinet du Vice-premier ministre et Ministre des finances Reynders	Représentant : Présent	
Dhr Tom DE PELS-MAEKER Kabinet Vice-premier en Minister van begroting Van den Bossche	Federale regering	Dhr Eugène DIM-MOCK Kabinet Premier Verhofstadt	Vertegenwoordiger: Aanwezig	
Mevr Inge LOODS-TEEN Kabinet Minister van Cultuur, Jeugd en Sport in Brussel Anciaux	Vlaamse regering	Dhr Guy REDIG Kabinet Minister van Cultuur, Jeugd en Sport in Brussel Anciaux	Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG - transversale lezing WG - participatie
Dhr Peter BRANTS Kabinet Minister van Welzijn, Gezin en Volksgezondheid Vervotte (opgevolgd door Minister Vanackere)	Vlaamse regering	Mevr Katrien VERHEGGE Kabinet Minister van Welzijn, Gezin en Volksgezondheid Vervotte (opgevolgd door Minister Vanackere)		Vertegenwoordiger: WG - geweld WG - jeugdbescherming WG - NBM
H. Günther MANZ Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft Abteilung Familie, Gesundheit und Soziales	Deutschsprachigen Gemeinschaft	H. Helmut MA-RAITE Administration	Vertreter: Anwesend	Vertreter: GT - protection de la jeunesse

¹ De lijst van gehanteerde afkortingen staat onderaan de ledenlijst vermeld.

M. Benoît PAR- MENTIER Observatoire de l'Enfance, de la Jeunesse et de l'Aide à la Jeu- nesse	Gouvernement de la Communauté française	Mme Dominique DELVAUX Observatoire de l'Enfance, de la Jeunesse et de l'Aide à la Jeu- nesse	Représentant: Présent	Représentant : GT – lecture trans- versale GT –participation
M. Jean HUET Expert	Gouvernement wallon	M. Yves POLOME Cabinet de la Mi- nistre de la Santé, de l'Enfance et de l'Aide à la Jeu- nesse Fonck		
Mme Betty WAK- NINE Cabinet de la Mi- nistre en charge de la petite enfance, Mme Dupuis	Commission com- munautaire fran- çaise de Bruxelles	Mme Anne COL- LARD Cabinet du Ministre compétent pour la coordination de la politique du Collège et pour les relations internatio- nales, M. Cerexhe	Suppléante: Présente	
Mme Magali PLO- VIE Cabinet de la Mi- nistre Huytebroeck, compétente pour les Personnes han- dicapées et le Tourisme	Commission com- munautaire com- mune de Bruxelles / Gemeenschap- pelijke Gemeen- schapscommissie Brussel	Dhr Luc NOTRE- DAME Kabinet Minister Smet, bevoegd voor Bijstand aan personen	Représentante: Présente	

B Membres avec voix consultative/Leden met raadgevende stem/Stimmberechtigte Mitglieder - art. 3.2.a AC/SA/ZA

1 Gouvernement fédéral/Federale Regering/Föderalregierung

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 09/05/2007	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep(en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Premier	Dhr Wim ONDERDONCK Kabinet	Dhr Frederik VERMEERSCH Parketjurist Gent	Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger : WG – jeugdbescherming
Vice-premier en Minister van Buitenlandse Zaken DE GUCHT	M. Jean-Claude COUVREUR Administration	Mme Francine CHAINAYE Administration	Représentant : Présent	Représentant : GT – lecture transversale
Vice-premier en Minister van Binnenlandse Zaken DEWAELE	Mevr Colette VAN LUL Administration	Mevr Renée RAYMAEKERS Administration		Représentante : GT – violence GT – MENA GT – pauvreté GT – lecture transversale
Vice-premier Ministre et Ministre des Finances REYNDERS	Mme Natacha SAFARIAN Cabinet	Mme Vinciane AERTS Cabinet		
Vice-première Ministre et Ministre de la Justice ONKELINX	Mme Christine BAUDENELLE Cabinet	Dhr Frederik VROEMAN Kabinet	Représentante: Présente	Représentante: WG – jeugdbescherming
Ministre de la coopération au développement DE DECKER	Mevr Saskia BRUYNOOGHE Administration	Mme Françoise RENIER Administration	Vertegenwoordiger : Aanwezig	
Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique DONFUT	Mme Kalila HAJJAR Cabinet	M. Olivier JOBKEN Administration	Représentante: Présente	
Ministre de l'Intégration sociale DUPONT	Dhr Stef VERCRUYSSSE OOC voor NBM	Mme Isabelle PLUMAT COO pour MENA	Vertegenwoordiger : Aanwezig	Vertegenwoordiger : WG – NBM WG – participatie

Ministre de la Défense FLAHAUT	Dhr Robert TIE-LENS Kabinet	Mme Sandra BERTOCCHI Cabinet	Vertegenwoordiger : Aanwezig	
Minister van Mobiliteit LANDUYT	Mevr Anne VANDENBERGHE Administratie	Mme Kathleen DECRUYENAERE Administration	Vertegenwoordiger : Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG – transversale lezing
Ministre des Classes moyennes et de l'Agriculture LARUELLE	Mme Pauline BIEVEZ Cabinet	M. Grégoire MOES Administration	Représentante : Présente	
Minister van Milieu en Pensioenen TOBBACK	Geen vertegenwoordiger	Geen plaatsvervanger		
Minister van Economie, Energie, Buitenlandse handel en Wetenschapsbeleid VERWILGHEN	M. François DUBOIS Administration	Dhr Herman VANDEN LANGENBERGH Administratie		
Secrétaire d'Etat aux Affaires européennes DONFUT	M. Benoît ROMIJN Cabinet	Mme Florence HOGNE Cabinet		
Secrétaire d'Etat à la famille et aux personnes handicapées MANDAILA	M. Thomas NAGANT Cabinet	Mme Béatrice FRAITEUR Cabinet		
Staatssecretaris van informatisering van de Staat VANVELTHOVEN	Dhr Remi DE BRANDT Kabinet	Geen plaatsvervanger		
Staatssecretaris van Duurzame ontwikkeling en Sociale economie VAN WEERT	Mevr Els MADEREEL Kabinet	Mevr Tine DEMAN Kabinet		

2 Gouvernement flamand/ Vlaamse regering/Flamische regering

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/Vertegenwoordiger	Suppléant/Plaatsvervanger	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 09/05/2007	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep (en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Minister-president LETERME	Mevr Anne MARTHENS Kabinet	Geen plaatsvervanger		
Vice-minister-president en Minister van Economie MOERMAN	Mevr Tinne JACOBS Kabinet	Geen plaatsvervanger		
Vice-minister-president en Minister van Werk, Onderwijs en Vorming VANDENBROUCKE	Dhr Frank KEUNEN Kabinet	Mevr Ilse VAN DE PUTTE Kabinet		
Minister van Buitenlandse zaken, ambtenarenzaken, Media en Toerisme BOURGEOIS	Dhr Wouter COUSSEMENT Kabinet	Dhr Erwin VERBEKEN Kabinet	Vertegenwoordiger: Aanwezig	
Minister van Cultuur, Jeugd en Sport in Brussel ANCIAUX	Mevr Inge LOODSTEEN Kabinet	Dhr Guy REDIG Kabinet	Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG –participatie WG – transversale lezing
Minister van Transport, Energie, Milieu en Natuur PEETERS	Mevr Nathalie MOONENS Administratie	Geen plaatsvervanger		
Minister van Huisvesting, Binnenlandse Zaken, Stedenbeleid en Inburgering KEULEN	Mevr Badra DJAIT Kabinet	Mevr COSTERMANS Kabinet		
Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin VERVOTTE	Dhr Peter BRANTS Kabinet	Mevr Katrien VERHEGGE Kabinet		Vertegenwoordiger: WG geweld WG – jeugdbescherming WG – NBM

Minister van Mobiliteit, Sociale economie en Gelijkheid van Kansen VAN BREMPT	Mevr Liesbet STEVENS Kabinet	Mevr Katrien BRUGGEMAN Kabinet		
Minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke ordening VAN MECHELEN	Dhr Frederik DELECLUYSE Kabinet	Mevr Dolores DEVOLDER Kabinet		

3 Gouvernement de la Communauté germanophone/ Regering van de Duitstalige Gemeenschap/Regierung der Deutschsprachigen Gemeinschaft

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 09/05/2007	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep (en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Minister-Präsident Minister für lokale Behörden LAMBERTZ	Bestimmt keinen Vertreter			
Vice-Minister-Präsident und Minister für Ausbildung und Beschäftigung, Soziales und Tourismus GENTGES	H. Günther Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft Abteilung Familie, Gesundheit und Soziales			Vertreter: GT – protection de la jeunesse
Minister für Unterricht und wissenschaftliche Forschung PAASCH	Bestimmt keinen Vertreter			
Minister für Kultur und Medien, Denkmalschutz, Jugend und Sport WEYKMANS	Bestimmt keinen Vertreter			

4 Gouvernement de la Communauté française/ Regering van de Franse
Gemeenschap/ Regierung der Französischen Gemeinschaft

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/Vertegenwoordiger/Vertreter	Suppléant/Plaatsvervanger/Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 09/05/2007	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep(en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Ministre-Présidente ARENA	Mme Liliane BAU-DART Observatoire de l'Enfance	Mme Virginie VANDEPUTTE Cabinet	Représentante : Présente	Représentante : GT – violence GT – protection de la jeunesse GT – MENA GT – participation GT – lecture transversale
Vice-Ministre-présidente et Ministre de l'Enseignement supérieur SIMONET	M. Michel NOEL Administration	Mme Jasira AMMI Administration		
Vice-Ministre-président et Ministre du Budget DAERDEN	Mme Alice CATERINA Cabinet	M. Didier MUZALIA Cabinet		
Ministre de la Fonction Publique et des Sports EERDEKENS	M. Didier HALLER Cabinet	M. Ahmed LAAOUEJ Cabinet	Représentant: Present	
Ministre de la Santé, de l'Enfance et de l'Aide à la jeunesse FONCK	M. Marc COUPEZ Cabinet	Mme Cindy RUSSO Cabinet	Représentant : Présent Suppléante : Présente	
Ministre de la Culture, de l'Audiovisuel et de la jeunesse LAANAN	M. Charles-Yvon GERARD Administration	Mme Françoise CREMER Administration	Suppléante : Présente	Suppléante : GT – participation GT – pauvreté GT – lecture transversale

5 Gouvernement wallon/ Waalse Regering/ regering der Wallonischen Region

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière/ Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 09/05/2007	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep (en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Ministre-Président DI RUPO	M. Edwin DE BOEVE Dynamo International ASBL	Monsieur Pierre- Yves BOLEN Cabinet	Représentant : Présent	Représentant : GT – protection de la jeunesse GT – lecture transversale
Ministre du Logement, des Transports et du Développement territorial ANTOINE	M. Edwin DE BOEVE Dynamo International ASBL	M. Philippe RE- NARD Cabinet Ministre Fonck	Représentant : Présent	Représentant : GT – protection de la jeunesse GT – lecture transversale Suppléant : GT – violence
Ministre de la formation ARENA	M. Xavier BOD- SON Cabinet	M. Sebastien LE- MAITRE Cabinet	Représentant: Présent	Représentant : GT – MENA GT – lecture transversale
Ministre des Affaires intérieures et de la Fonction publique COU- RARD	Mme Christie MORREALE Cabinet	Mme Carine JAN- SEN Administration		
Ministre du Budget, des Finances, de l'Équipement et du Patrimoine DAERDEN	Mme Catherine DIEU Cabinet	Pas de suppléant	Représentante: Présente	
Ministre de l'Environnement et du Tourisme LUTGEN	Mme Anne DU- MONT Cabinet	Pas de suppléant		
Ministre de l'Économie et de l'Emploi MARCOURT	Mme Raymonde YERNA Cabinet	Mme Joëlle SOIR Forem	Représentante : Présente	Représentante : GT – pauvreté
Ministre de la Recherche, des Technologies nouvelles et des relations extérieures SIMONET	Mme Annaïg TOUNQUET Administration	M. Jean-Marie VAN GRAYEBECK Administration		

Ministre de la Santé, de l'Action sociale et de l'Egalité des chances VIENNE	Pas de représentant	Pas de suppléant		
--	---------------------	------------------	--	--

6 Gouvernement Région de Bruxelles – Capitale / Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest/ regering der Region Brüssel-Hauptstadt

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger /Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 09/05/2007	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep (en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Staatssecretaris van Ambtenarenzaken GROUWELS Belast met gelijke kansen	Mevr Bianca DE-BAETS Kabinet	Dhr Johan VAN-GENECHTEN Kabinet	Plaatsvervanger: Aanwezig	

7 Collège de la Commission communautaire française / College van de Franse Gemeenschapscommissie / Kollegium der Französischen Gemeinschaftscommission

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière/ Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 09/05/2007	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep (en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Ministre compétent pour la Santé CEREXHE	Mme Anne COL-LARD Cabinet	Mme Dominique MAUN Cabinet	Représentante : Présente	
Ministre compétent pour l'Enseignement, la politique culturelle et le transport scolaire (et pour la Région: le Logement) DUPUIS	Mme Patricia VINCART Observatoire de l'Enfance	M. Stéphane AU-JEAN Administration		Représentante : GT – participation

Ministre compétente pour les Personnes handicapées et le Tourisme HUYTEBROECK	Mme Véronique GAILLY Cabinet	M. Stéphane DESCHAMPS Cabinet	Représentante : Présente	
Ministre compétent pour les infrastructures sportives, Sports et vie en plein air et l'action sociale et la famille en ce compris les infrastructures qui y sont liées KIR	Mme Azita BANAI Cabinet	Mme Sophie BERLAIMONT Cabinet	Suppléante : Présente	Représentante : GT – protection de la jeunesse GT – éducation aux droits de l'enfant
Ministre compétent pour la cohésion sociale et les infrastructures y relatives PICQUE	Mme Touria ZINBI Cabinet	Mme Isabelle FONTAINE Cabinet	Représentante : Présente	

8 Collège réuni de la Commission communautaire commune / Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie / Vereinte Kollegium der gemeinsamen Gemeinschaftscommission

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 09/05/2009	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep (en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Ministre compétent pour la coordination de la politique PICQUE	Mme Touria ZINBI Cabinet	Mme Isabelle FONTAINE Cabinet	Représentante : Présente	
Ministre compétent pour la Politique de la Santé (et pour la Région : l'Economie, la Recherche Scientifique et l'Aide médicale urgente) CEREXHE	M. Philippe Henry DE GENERET Cabinet	Mme Anne COL-LARD Cabinet	Suppléante : Présente	

Ministre compétente pour les Finances et l'Aide aux Personnes (et, pour la Région, l'Environnement et l'Énergie), HUYTEBROECK	Mme Brigitte PATERNOSTRE Cabinet	Mme Joëlle PHILLIPOT Administration		Représentante: GT – MENA Suppléante : GT – violence
Minister bevoegd voor bijstand aan personen (en voor het Gewest: mobiliteit) SMET	Mevr Fanny GROOTEN Kabinet	Dhr Walter SALENDER Kabinet		
Minister bevoegd voor gezondheid VANHENGEL	Mevr Véronique CARREWYN Kabinet	Mevr Sophie VERHAEGEN Administratie		Vertegenwoordiger: WG – geweld

C Membres avec voix consultative/Leden met raadgevende stem/Mitglieder mit beratender Stimme - art. 3.2.b-m AC/SA/ZA

Instantie/ Instance/ Instanz	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 09/05/2007	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep (en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Collège des Procureurs généraux	M. Lucien NOUWYNCK Parquet général près la Cour d'Appel de Bruxelles	Co – plaatsvervangers / Co – suppléants / Co-Stellvertreter: M. Pierre RANS Mme Nadia DEVROEDE Mme Godelieve DENEULIN	Représentant: Present	Représentante : GT – MENA Suppléant : GT – protection de la jeunesse
Vereniging van de Vlaamse Provincies	Dhr Marc WELLEN			
Union des Villes et Communes de Wallonie	Mme Thérèse-Marie BOUCHAT		Représentante : Présente	

<p>Coordination des ONG pour les Droits de l'Enfant</p>	<p>1. M. Benoît VAN KEIRSBILCK Défense des Enfants International (DEI), section belge francophone</p> <p>2. Mme Cécile CROSSET Ligue des familles</p> <p>3. Mme Frédérique VAN HOUCKE CODE</p>	<p>Mme Charlotte VAN ZEEBROECK Service du droit des jeunes</p>	<p>Représentant 1 : Présent</p>	<p>Représentant 1 : GT – protection de la jeunesse</p> <p>Représentante 3 : GT – lecture transversale</p> <p>Suppléante : GT – MENA</p>
<p>Kinderrechtencolatie Vlaanderen</p>	<p>1. Mevr. Karin MAES Kinderrechtswinkels</p> <p>2. Mevr Christine MELKEBEEK Defence for Children International</p> <p>3. Mevr Nele WILLEMS Kinderrechtencolatie</p>	<p>1. Mevr Nele DESMET Kinderrechtswinkels</p> <p>2. Mevr Annemie DRIESKENS Gezinsbond</p> <p>3. Dhr Jef GEBOERS Kinderrechtencolatie</p>	<p>Vertegenwoordiger: 1. Aanwezig</p> <p>2. Aanwezig</p> <p>3. Aanwezig</p>	<p>Plaatsvervanger 1 : WG – NBM WG –participatie</p> <p>Vertegenwoordiger 1: WG – jeugdbescherming WG – kinderrechten-educatie</p> <p>Vertegenwoordiger 2: WG –participatie WG – jeugdbescherming</p> <p>Vertegenwoordiger 3: WG – geweld WG – jeugdbescherming WG – transversale lezing WG – NBM WG – armoede</p>

Belgisch Comité voor UNICEF	Mme Maud DO-MINICY	1. Mme Alao KASONGO 2. Mw Gaëlle BUYSSCHAERT	Représentante : Présente	Représentante: GT – MENA GT – participation Suppléante 1: GT – éducation aux droits de l'enfant Plaatsvervanger 2: WG geweld
Rat der Deutschsprachigen Jugend	Mme Lara LIEBERTZ Jugendinformationszentrums in Eupen	Kein Stellvertreter		
Orde van Vlaamse Balies	Dhr Geert DECOCK Advocaat	Geen plaatsvervanger	Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG – jeugdbescherming WG – participatie
Association de la Ville et des Communes de la Région de Bruxelles-Capitale	M. Marc THOULEN	Pas de suppléant	Représentant : Présent	
Conseil Interuniversitaire de la Communauté française	1. M. Olivier DE SCHUTTER UCL, Département de droit international 2. M. Jacques FUNDP, Département de Droit		Représentant: 1. Présent 2. Présent	Représentant 2: GT – protection de la jeunesse
Vlaamse Interuniversitaire Raad	1. Prof. Paul LEMMENS KUL, Faculteit Rechtsgeleerdheid 2. Prof. Wouter VANDENHOLE UA, Faculteit Rechtsgeleerdheid	1. Prof. Johan PUTKUL, Faculteit Rechtsgeleerdheid 2. Prof. Frederik SWENNEN UA, Faculteit Rechtsgeleerdheid	Vertegenwoordiger 1: Aanwezig	Vertegenwoordiger 1: WG – transversale lezing Vertegenwoordiger 2: WG – NBM WG – transversale lezing

Kinderrechten-commissaris	Mevr Ankie VAN-DEKERCKHOVE		Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG – jeugdbescherming WG – transversale lezing
Délégué général aux Droits de l'enfant	M. Claude LELIEVRE	M. Stephan DURVIAUX	Suppléant : Présent	Suppléant : GT – violence
Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding	Mme Julie LEJEUNE	Mme Patricia LE COCQ	Représentante : Présente	Représentante: GT – MENA
Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten	Mevr Jeanine BELLENS	geen plaatsvervanger	Vertegenwoordiger : Aanwezig	
Unie der Nederlandstalige Jeugd-magistraten	Mevr Dominique ROOMS, Jeugdrechter Brugge	geen plaatsvervanger	Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG – jeugdbescherming
Vlaamse Scholierenkoepel	Mevr Ellen WINDEY	geen plaatsvervanger	Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG – participatie
Association des Provinces wallonnes	Mme Annick BEKAVAC	pas de suppléant		
Comités voor Bijzondere Jeugdzorg	Dhr Steven STRYNCKX	Mevr Carine DE WILDE		Vertegenwoordiger: WG –participatie
Vlaamse Jeugdraad	Mevr Bie VAN-CRAEYNEST	geen plaatsvervanger		

Vertegenwoordigers van de erkende Vlaamse administraties en instellingen	<p>1. Dhr Jan VANHEE Administratie Cultuur, Jeugd, Sport en media</p> <p>2. Mevr Kaat HUYLEBROECK Administratie Onderwijs en Vorming</p>	<p>1. Dhr Joost VAN HAELEST Coördinator Kinderrechten Agentschap Sociaal-Cultureel werk voor Jeugd en Volwassenen</p> <p>2. Mevr Rita VAN DURME Administratie Onderwijs en Vorming</p>	<p>Vertegenwoordiger:</p> <p>1. Aanwezig</p> <p>2. Aanwezig</p>	<p>Plaatsvervanger 1 : WG – geweld WG – jeugdbescherming WG – participatie WG – transversale lezing WG – kinderrechten -educatie</p> <p>Plaatsvervanger 2 : WG – geweld WG – jeugdbescherming WG – transversale lezing</p>
Conseil de la Jeunesse d'Expression Française	<p>1. M. Olivier GEERKENS Coala ASBL</p> <p>2. Mme Geneviève VANDENHOUTE Détachée pédagogique CJEF/ CRIJ</p>		<p>Représentant(e) :</p> <p>1. Présent</p> <p>2. Présente</p>	<p>Représentant 1 : GT – participation</p> <p>Représentante 2 : GT – participation GT – éducation aux droits de l'enfant</p>
Représentants d'administrations et d'institutions reconnues de la Communauté française	<p>1. M. Vincent MARGOS Cellule de coordination de l'aide aux victimes de maltraitance</p> <p>2. Mme Marie-Christine MAUROY, ONE</p>	<p>1. Mme Claire-Anne SEVRIN</p> <p>2. Mme Diane HUPPERT</p>	<p>Représentant 1 : Présent</p>	<p>Représentant 1 : GT – violence</p>
Ordre des barreaux francophones et germanophones de Belgique	Mme Cécile DELBROUCK Avocate	M. Juan VERLINDEN Avocat		
Deutschsprachigen Administrationen	Bestimmt kein Vertreter			

Union francophone des Magistrats de la Jeunesse	M. Eric JANSSENS	pas de suppléant	Représentant: Présent	
Union des Conseillers et des Directeurs de l'aide à la jeunesse	M. Gérard HANSEN	M. Dominique MOREAU	Représentant : Présent	représentant : GT – MENA GT – participation GT – lecture transversale

D Présidente/Voorzitter/Präsident

Mevr. Sarah D'HONDT

E Vice-Présidents/Vice-voorzitters/VizePräsidenten

- Vice-Président: Sur proposition de la Communauté française : M. Claude LELIEVRE, Délégué général aux droits de l'enfant ; suppléant : M. Stephan DURVIAUX
- Vice-voorzitter: Op voorstel van de Vlaamse Gemeenschap: Dhr Jan VANHEE, verantwoordelijk voor het internationaal jeugdbeleid van de Vlaamse administratie; Plaatsvervanger: Dhr Joost VAN HAELST

F Uitvoerend Bureau/Bureau Exécutif/Exekutivbüro

	Lid/Membre/Mitglied	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière/ Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 09/05/07	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep (en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Gouvernement fédéral / FederaleRegering/Föderal Regierung	Dhr Tom DE PELSMAEKER	Dhr Eugène DIM-MOCK	Lid : Aanwezig	
Gouvernement de la Communauté française / Regering van de Franstalige Gemeenschap/ Regierung der Französischen Gemeinschaft	M. Benoît PAR-MENTIER	Mme Dominique DELVAUX	Membre : Présent	Membre : GT – participation GT – lecture transversale

Gouvernement flamand / Vlaamse Regering/Flamische Regierung	Mevr Inge LOODSTEEN	Dhr Guy REDIG	Lid : Aanwezig	Lid: WG – participatie WG – transversale lezing
Collège Réunie de la Commission Communautaire Commune/Verenigd College van de gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie/Vereinte Kollegium der Gemeinsamen Gemeinschaftscommission	Mme Magali PLOVIE	Mme Anne COLLARD	Membre : Présente Suppléante : Présente	
CODE	Mme Frédérique VAN HOUCKE	Mme Valérie PROVOST	Suppléante : Présente	Membre : GT – lecture transversale Suppléante : GT –éducation aux droits de l'enfant
Kinderrechtencolatie	Mevr Nele WILLEMS	Mme Maud DOMINICY	Lid : Aanwezig Suppléante : Présente	Lid: WG - Geweld WG – jeugdbescherming WG – NBM WG – armoede WG – transversale lezing Suppléante: GT – MENA GT – participation
Orde van Vlaamse Balies	Dhr Geert DECOCK	Mme Véronique ELLAS	Lid: Aanwezig Suppléante: Présente	Lid: WG – jeugdbescherming WG – participatie
Vice – Voorzitter / Vice – Président / VizePräsident:	Dhr Jan VANHEE	Dhr Joost VAN HAELEST	Lid: Aanwezig	Plaatsvervanger : WG – geweld WG – jeugdbescherming WG –participatie WG – transversale lezing WG –kinderrechten -educatie
Vice – Président / Vice – Voorzitter/ VizePräsident:	Délégué Général aux droits de l'enfant	M. Stephan DURVIAUX	Suppléant: Présent	Suppléant: GT – violence

Voorzitter / Présidente / Präsidentin	Mw Sarah D'HONDT		Aanwezig	WG – geweld WG – jeugd- bescherming WG –participatie WG – transversale lezing WG –kinderrech- ten –educatie WG – NBM WG-armoede
---	---------------------	--	----------	--

Lijst met afkortingen:

WG – transversale lezing / GT – lecture transversale:

Werkgroep “transversale lezing van het ontwerp van het vijfjaarlijks verslag ”

WG – geweld / GT – violence:

Werkgroep inzake Geweld tegen kinderen

Groupe de travail Violence contre les enfants

WG – jeugdbescherming / GT – protection de la jeunesse:

Werkgroep inzake de Problematiek van Delinquente Minderjarigen

Groupe de travail sur la Problématique des Mineurs Délinquants

WG – NBM / GT – MENA:

Werkgroep Kinderen zonder papieren - Niet-begeleide Minderjarigen

Groupe de travail Enfants sans papiers - Mineurs non accompagnés

WG – participatie / GT – participation:

Werkgroep Participatie van kinderen

Groupe de travail Participation des enfants

WG – armoede / GT – pauvreté:

Werkgroep Armoede - bedelarij van kinderen

Groupe de travail Pauvreté - mendicité des enfants

WG – kinderrechteneducatie / GT – éducation aux droits de l'enfant:

Werkgroep Informatie en educatie inzake kinderrechten

Groupe de travail Information et éducation aux droits de l'enfant

WG – OPSC / GT – OPSC :

Werkgroep initieel rapport België inzake het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de rechten van het kind, inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie

Groupe de travail sur le rapport de la Belgique relatif au Protocole facultatif à la CIDE concernant la vente d'enfants, la prostitution des enfants et la pornographie mettant en scène des enfants

24/06/2008

**A Membres avec voix délibérative/Stemgerechtigde leden/
Stimmberechtigte mitglieder - art. 3.1. AC/SA/ZA**

Nom/Naam/Name	Représente/ Vertegenwoordigt/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plé- nière / Deelname aan de plenaire zitting/ Teilnahme an der Plenarversamm- lung d.d. 24/06/2008	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep (en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n) ²
Dhr Filiep JODTS Kabinet Minister van Justitie VAN- DEURZEN	Federale regering		Vertegenwoordi- ger: Aanwezig	
M. Thomas NA- GANT Cabinet du Vice- premier Ministre et Ministre des Finances REYN- DERS	Gouvernement fédéral		Représentant : Présent	
Mevr Inge LOOD- STEEN Kabinet Vlaams minister van Cul- tuur, Jeugd, Sport en Brussel ANCI- AUX	Vlaamse regering	Dhr Guy REDIG Kabinet Vlaams minister van Cul- tuur, Jeugd, Sport en Brussel ANCI- AUX	Vertegenwoordi- ger: Aanwezig	Vertegenwoordi- ger: WG – transversale lezing
Dhr Peter BRANTS Kabinet Vice-pre- mier en Minister van Amb- tenarenzaken, Overheidsbedrij- ven en Institutio- nele Hervormin- gen VANACKERE	Vlaamse regering	Dhr Yvan CAT- TEEUW Kabinet Vice-pre- mier en Minister van Ambtena- renzaken, Over- heidsbedrijven en Institutionele Hervormingen VANACKERE	Vertegenwoordi- ger: Aanwezig	Vertegenwoordi- ger: WG – geweld WG – jeugdbe- scherming WG – NBM
H. Günther MANZ Ministerium der Deutschsprachi- gen Gemeinschaft Abteilung Familie, Gesundheit und Soziales	Deutschsprachi- gen Gemeinschaft		Vertreter : Anwesend	Verteter: GT – protection de la jeunesse GT – OPSC

2. De lijst van gehanteerde afkortingen staat onderaan de ledenlijst vermeld.

M. Benoît PAR-MENTIER Office de la Naissance et de l'Enfance - ONE	Gouvernement de la Communauté française	1. Mme Dominique DELVAUX, ONE 2. Mme Malvina GOVAERT Observatoire de l'Enfance, de la Jeunesse et de l'Aide à la Jeunesse	Représentant : Présent Suppléante 2 : Présente	Représentant : GT – lecture transversale Suppléante 2 : GT – protection de la jeunesse GT – OPSC
M. Xavier BOD-SON Cabinet de la Ministre ARENA, compétente pour les Pensions et l'Intégration sociale	Gouvernement wallon	M. Yves POLOME Cabinet du Ministre-Président DEMOTTE		Représentant : GT – MENA GT – lecture transversale
Mme Betty WAK-NINE Cabinet de la Ministre DUPUIS, compétente pour la petite Enfance, l'Enseignement, la politique culturelle et le transport scolaire	Commission communautaire française de Bruxelles	Mme Anne COL-LARD Cabinet du Ministre CEREXHE, compétent pour la politique de la santé, la coordination de la politique du Collège, les relations internationales et les relations avec la Communauté française et la Région wallonne	Suppléante : Présente	
Mme Magali PLO-VIE Cabinet de la Ministre HUYTE-BROECK, compétente pour les Finances et l'Aide aux Personnes	Commission communautaire commune de Bruxelles	Dhr Luc NOTRE-DAME Kabinet van Minister SMET, bevoegd voor bijstand aan personen	Représentante: Présente	

B Membres avec voix consultative/Leden met raadgevende stem/Stimmberechtigte Mitglieder - art. 3.2.a AC/SA/ZA

1 Gouvernement fédéral/Federale Regering/Föderalregierung

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/Vertegenwoordiger/Vertreter	Suppléant/Plaatsvervanger/Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 24/06/2008	Participation à (aux) groupe(s) de travail /Deelname aan werkgroep(en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Premier LETERME	Mevr Evelien GHYSELS Kabinet		Vertegenwoordiger: Afwezig met kennisgeving	
Vice-Premier Ministre et Ministre des Finances et des réformes institutionnelles REYNDERS	Mme Caroline GOSELAIN Cabinet	Mme Anne JUNION Cabinet		
Minister van Buitenlandse Zaken DE GUCHT	M. Jean-Claude COUVREUR Administration	Mme Francine CHAINAYE Administration	Représentant : Présent	Représentant : GT – lecture transversale GT – OPSC
Minister van Binnenlandse Zaken DEWAELE	Mme Colette VAN LUL Office des Etrangers	Mevr Renée RAYMAEKERS Dienst Vreemdelingenzaken	Représentante : Présente	Représentante : GT – violence GT – MENA GT – pauvreté GT – lecture transversale GT – OPSC
Minister van Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven VERVOTTE	Mevr Nancy GEYSKENS Kabinet	Mme Laurence DAYEZ Cabinet		
Ministre de la Coopération au développement MICHEL	Mme Amélie DERBAUDRENGHIEN Cabinet	Mevr Beatrix VAN HEMELDONCK Kabinet	Représentante: Présente Plaatsvervanger: Afwezig met kennisgeving	
Ministre des Pensions et de l'Intégration sociale ARENA	Dhr Stef VERCRUYSSSE OCC voor NBM	Mme Isabelle PLUMAT COO pour MENA	Vertegenwoordiger : Afwezig met kennisgeving Suppléante : Présente	Vertegenwoordiger : WG – NBM WG – participatie Suppléante : GT – pauvreté

Ministre des PME, des Indépendants, de l'Agriculture et de la politique scientifique LARUELLE	Mme Pauline BIEVEZ Cabinet	M. Grégoire MOES Administration		
Ministre des Affaires Sociales et de la Santé Publique ONKELINX	M. Laurent GUINOTTE Cabinet	Mme Isabel MOENS Cabinet	Représentant : Excusé	
Ministre de l'Emploi et de l'Égalité des Chances MILQUET	Mme Sylvie ROBERTI Cabinet	Mme Véronique DE BAETS Cabinet	Représentante : Excusée	
Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen VAN QUICKENBORNE	Mme Isabelle MAHIEU Administration	Dhr Herman VAN DEN LANGENBERGH Administratie		
Minister van Justitie VANDEURZEN	Dhr Koen DEBUSSE Kabinet	Mevr Christel DE CRAIM Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid	Vertegenwoordiger: Aanwezig Plaatsvervanger: Aanwezig	Plaatsvervanger: WG – jeugdbescherming WG – OPSC
Minister van Defensie DE CREM	Mevr Isabelle HEYNDRICKX Kabinet	Mme Laurence DE GRAEVE Cabinet	Vertegenwoordiger: Aanwezig	
Ministre du Climat et de l'Énergie MAGNETTE	M. Hervé GHYSELS Cabinet	M. Adriaan MEIRSMAN Cabinet		
Minister van Migratie- en Asielbeleid TURTELBOOM				
Staatssecretaris voor Mobiliteit SCHOUPPE	Mevr Anne VANDENBERGHE Administratie	Mevr Kathleen DECRUYENAERE Administratie	Vertegenwoordiger: Afwezig met kennisgeving Plaatsvervanger: Afwezig met kennisgeving	Vertegenwoordiger: WG – transversale lezing

Secrétaire d'Etat à la Lutte contre la pauvreté DELIZEE				
Secrétaire d'Etat au budget et à la Politique des familles WATHELET	M. Philippe AN-DRIANNE Cabinet		Représentant : Présent	
Secrétaire d'Etat aux Personnes Handicapées FERNANDEZ-FERNANDEZ				

2 Gouvernement flamand/ Vlaamse regering/Flamische regering

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/Vertegenwoordiger/Vertreter	Suppléant/Plaatsvervanger/Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 24/06/2008	Participation à (aux) groupe(s) de travail /Deelname aan werkgroep(en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Vlaams Minister-president en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid PEETERS	Mevr Anne MARTHENS Kabinet			
Vlaams Vice-minister-president en Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming VANDENBROUCKE	Dhr Frank KEUNEN Kabinet	Mevr Ilse VAN DE PUTTE Kabinet		
Vlaams Vice-minister-president en Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening VAN MECHELEN	Dhr Frederik DELECLUYSE Kabinet	Mevr Dolores DEVOLDER Kabinet		
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin VANACKERE	Dhr Peter BRANTS Kabinet	Dhr Yvan CATTIEUW Kabinet	Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG – geweld WG – jeugdbescherming WG – NBM
Vlaams Minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen VAN BREMPT	Mevr Liesbet STEVENS Kabinet	Mevr Katrien BRUGGEMAN Kabinet		
Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel ANCIAX	Mevr Inge LOODSTEEN Kabinet	Dhr Guy REDIG Kabinet	Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG – transversale lezing WG –participatie

Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur CREVITS	Mevr Nathalie MOONENS Kabinet		Vertegenwoordiger: Afwezig met kennisgeving	
Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering KEULEN	Mevr Badra DJAIT Kabinet	Mevr Veerle COSTERMANS Kabinet		
Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel CEYSSEN	Dhr Paul CORBEELS Kabinet	Dhr Sim TURF Kabinet	Vertegenwoordiger: Afwezig met kennisgeving Plaatsvervanger: Afwezig met kennisgeving	
Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme BOURGEOIS	Dhr Wouter COUSSEMENT Kabinet	Dhr. Erwin VERBEKEN Kabinet		

3. Gouvernement de la Communauté germanophone/ Regering van de Duitstalige Gemeenschap/Regierung der Deutschsprachigen Gemeinschaft

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 24/06/2008	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep (en) / Teilname an Arbeitsgruppe(n)
Minister-Präsident und Minister für lokale Behörden LAMBERTZ	Bestimmt keinen Vertreter			
Vice-Minister-Präsident und Minister für Ausbildung und Beschäftigung, Soziales und Tourismus GENTGES	H. Günther MANZ Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft Abteilung Familie, Gesundheit und Soziales		Vertreter: Anwesend	Vertreter: GT – éducation aux droits de l'enfant GT – OPSC

Minister für Unterricht und wissenschaftliche Forschung PAASCH	Bestimmt keinen Vertreter			
Minister für Kultur und Medien, Denkmalschutz, Jugend und Sport WEYKMANS	Bestimmt keinen Vertreter			

4 Gouvernement de la Communauté française/ Regering van de Franse Gemeenschap/ Regierung der Französischen Gemeinschaft

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/Vertegenwoordiger/Vertreter	Suppléant/Plaatsvervanger/Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 24/06/2008	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep(en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Ministre-Président DEMOTTE	Mme Liliane BAUDART Observatoire de l'Enfance, de la jeunesse et de l'aide à la jeunesse	Mme Virginie VANDEPUTTE Cabinet		Représentante : GT – violence GT – protection de la jeunesse GT – MENA GT – participation GT – lecture transversale
Vice-Ministre Présidente et Ministre de l'Enseignement Supérieur, de la Recherche scientifique et des Relations Internationales de la Communauté française SIMONET	M. Michel NOEL Administration	Mme Jasira AMMI Administration		
Vice-Ministre Président et Ministre du Budget en charge du Sport et de la Fonction publique DAERDEN	Mme Alice CATERINA Cabinet	M. Didier MUZALIA Cabinet		
Ministre chargé de la Fonction publique et des Sports EERDEKENS	M. Didier HALLER Cabinet	M. Ahmed LAAOUEJ Cabinet		

Ministre de la Santé, de l'Enfance et de l'Aide à la Jeunesse FONCK	M. Marc COUPEZ Cabinet	1. Mme Cindy RUSSO Cabinet 2. M. Philippe RENARD Cabinet		Suppléant 2 : GT – violence
Ministre de la Culture et de l'Audiodivisuel LAANAN	M. Charles-Yvon GERARD Administration	Mme Françoise CREMER Administration		Suppléante : GT – participation GT – pauvreté GT – lecture transversale
Ministre de la Formation TARBELLA	Mme Christine BAUDENELLE Cabinet	M. Sébastien LE-MAITRE Cabinet		
Ministre en charge de l'Enseignement obligatoire DU-PONT	M. Xavier BOD-SON IEV			Représentant : GT – lecture transversale GT – MENA

5 Gouvernement wallon/ Waalse Regering/ regierung der Wallonischen Region

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière/ Deelname aan de plenaire zitting /Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 24/06/2008	Participation à (aux) groupe(s) de travail/ Deelname aan werkgroep(en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Ministre-Président Rudy DEMOTTE	M. Edwin DE BOEVE Dynamo International ASBL	M. Pierre-Yves BOLEN Cabinet	Représentant : Présent	Représentant : GT – protection de la jeunesse
Ministre des Affaires intérieures et de la Fonction publique COURARD	Mme Christie MORREALE Cabinet	Mme Carine JANSEN Administration		
Ministre du Budget, des Finances, de l'Équipement DAERDEN	Mme Catherine DIEU Cabinet			
Ministre de l'Agriculture, de la Ruralité, de l'Environnement et du Tourisme LUTGEN	Mme Anne DUMONT Cabinet			

Ministre de l'Economie, de l'Emploi, du Commerce extérieur et du Patrimoine MARCOURT	Mme Raymonde YERNA Cabinet	Mme Joëlle SOIR Cabinet	Représentante : Présente	Représentante : GT – pauvreté
Ministre de la Recherche SIMONET	Mme Annaïg TOUNQUET Administration	M. Jean-Marie VAN GRAYEBECK Administration		
Ministre de la Santé, de l'Action sociale et de l'Egalité des chances DONFUT	M. Luc RIGOTTI Cabinet			
Ministre du Logement, des Transports et du Développement territorial ANTOINE	Mme Jolanda BLANCHE Cabinet	M. Philippe RENARD Cabinet		Représentante : GT – protection de la jeunesse GT – OPSC

6 Gouvernement Région de Bruxelles – Capitale / Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest/ regering der Region Brüssel-Hauptstadt

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 24/06/2008	Participation à (aux) groupe(s) de travail /Deelname aan werkgroep(en) / Teilnahme an Arbeitsgruppe(n)
Staatssecretaris GROUWELS Belast met gelijke kansen	Mevr Bianca DEBAETS Kabinet			

7 Collège de la Commission communautaire française / College van de Franse Gemeenschapscommissie / Kollegium der Französischen Gemeinschaftscommission

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière/ Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 24/06/2008	Participation à (aux) groupe(s) de travail /Deelname aan werkgroep (en) / Teilname an Arbeitsgruppe(n)
Ministre Compétent pour la Santé CEREXHE	Mme Anne COL-LARD Cabinet	Mme Dominique MAUN Cabinet	Représentante : Présente	
Ministre compétente pour l'Enseignement, la politique culturelle et le transport scolaire (et pour la Région: le Logement) DUPUIS	Mme Patricia VINCART Observatoire de l'Enfance	M. Stéphane AU-JEAN Administration	Suppléant : Présent	Représentante : GT – participation
Ministre compétente pour les Personnes handicapées et le Tourisme HUYTE-BROECK	Mme Véronique GAILLY Cabinet	M. Stéphane DESCHAMPS Cabinet	Représentante : Présente	
Ministre compétent pour les infrastructures sportives, Sports et vie en plein air et l'action sociale et la famille en ce compris les infrastructures qui y sont liées KIR	M Mme Azita BANAÏ Cabinet	Mme Sophie BERLAIMONT Cabinet	Représentante : Présente	Représentante : GT – Protection de la jeunesse GT – éducation aux droits de l'enfant

8 Collège réuni de la Commission communautaire commune / Verenigd
College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie / Vereinte
Kollegium der gemeinsamen Gemeinschaftscommission

Lid/Membre/Mitglied	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarver- sammlung d.d. 24/06/2008	Participation à (aux) groupe(s) de travail /Deelname aan werkgroep (en) / Teilname an Arbeitsgruppe(n)
Ministre com- pétent pour la coordination de la politique PICQUE	Mme Touria ZINBI Cabinet	Mme Isabelle FONTAINE Cabinet		
Ministre com- pétent pour la Politique de la Santé (et pour la Région : l'Econo- mie, la Recherche Scientifique et l'Aide médicale urgente) CEREXHE	M. Philippe Henry DE GENERET Cabinet	Mme Anne COL- LARD Cabinet	Suppléante : Présente	
Ministre com- pétente pour les Finances et l'Aide aux Personnes (et, pour la Ré- gion, l'Environne- ment et l'Energie) HUYTEBROECK	Mme Brigitte PA- TERNOSTRE Cabinet	Mme Joëlle PHI- LIPPOT Cabinet		Représentante: GT – MENA Suppléante : GT – violence
Minister bevoegd voor bijstand aan personen (en voor het Gewest: mo- biliteit) SMET	Mevr Fanny GROOTEN Cabinet	Dhr Walter SA- LENDER Kabinet	Vertegenwoordi- ger: Aanwezig	
Minister bevoegd voor gezondheid VANHENGEL	Mevr Véronique CARREWYN Kabinet	Mevr Sophie VER- HAEGEN Administratie	Vertegenwoordi- ger: Aanwezig	Vertegenwoordi- ger : WG – geweld

C Membres avec voix consultative/Leden met raadgevende stem/Mitglieder mit beratender Stimme - art. 3.2.b-m AC/SA/ZA

Instantie/Instance/Instanz	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plé- nière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversamm- lung d.d. 24/06/2008	Participation à (aux) groupe(s) de travail /Deelname aan werkgroep (en) / Teilname an Arbeitsgruppe(n)
Collège des Pro- cureurs généraux	M. Lucien NOUWYNCK Parquet général près la Cour d'Ap- pel de Bruxelles	Co – plaats- vervangers / Co – suppléants / Co-Stellvertreter: 1. M. Pierre RANS 2. Mme Nadia DE VROEDE 3. Mw Godelieve DENEULIN	 Co – suppléante 2: Présente Co – plaatsver- vangers: Aanwezig	Suppléant : GT – protection de la jeunesse
Vereniging van de Vlaamse Provin- cies	Dhr Marc WEL- LENS			
Union des Villes et Communes de Wallonie	Mme Thérèse- Marie BOUCHAT			
Coordination des ONG pour les Droits de l'Enfant	1. M. Benoît VAN KEIRSBILCK, Défense des En- fants International (DEI), section belge franco- phone 2. Mme Cécile CROSSET Ligue des familles 3. Mme Fré- dérique VAN HOUCHE, CODE	1. Mme Charlotte VAN ZEEBROECK Service du droit des jeunes 2. Mme Valerie PROVOST CODE	Représentante : 2. Excusée 3. Présente Suppléante 2: Présente	Représentant 1 : GT – protection de la jeunesse Représentante 3 : GT – lecture transversale Suppléante 1 : GT – MENA GT – OPSC Suppléante 2 : GT – éducation aux droits de l'en- fant

Kinderrechtencolatie Vlaanderen	<p>1. Mevr Karin MAES Kinderrechtswinkels</p> <p>2. Mevr Christine MELKEBEEK Defence for Children International</p> <p>3. Mevr Nele WILLEMS Kinderrechtencolatie</p>	<p>1. Mevr Nele DESMET Kinderrechtswinkels</p> <p>2. Mevr Annemie DRIESKENS Gezinsbond</p> <p>3. Dhr Jef GEBOERS Kinderrechtencolatie</p>	<p>Vertegenwoordiger:</p> <p>1. Aanwezig</p> <p>2. Aanwezig</p> <p>3. Aanwezig</p>	<p>Plaatsvervanger 1 : WG – NBM WG – participatie</p> <p>Vertegenwoordiger 1: WG – jeugdbescherming WG – kinderrechten-educatie</p> <p>Vertegenwoordiger 2: WG – participatie</p> <p>Vertegenwoordiger 3: WG – geweld WG – jeugdbescherming WG – transversale lezing WG – NBM WG – armoede</p>
Belgisch Comité voor UNICEF Comité belge pour UNICEF	Mme Maud DOMINICY	<p>1. Mme Alao KASONGO</p> <p>2. Mevr Gaëlle BUYSSCHAERT</p>	<p>Représentante: Présente</p> <p>Plaatsvervanger 2: Afwezig met kennisgeving</p>	<p>Représentante: GT – MENA GT – participation GT – OPSC</p> <p>Suppléante 1: GT – éducation aux droits de l'enfant</p> <p>Plaatsvervanger 2: WG – geweld</p>
Rat der Deutschsprachigen Jugend	Mme Lara LIEBERTZ Jugendinformationszentrum in Eupen			
Orde van Vlaamse Balies	Dhr Geert DECOCK		Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG – jeugdbescherming WG – participatie
Association de la Ville et des Communes de la Région de Bruxelles-Capitale	M. Marc THOULEN			

Conseil Interuniversitaire de la Communauté française	1. M. Olivier DE SCHUTTER (UCL) Département de droit international, Charles de Visscher, CPDR 2. M. Jacques FIERENS (FUNDP) Département de Droit		Représentant 2 : Présent	Représentant 2: GT – protection de la jeunesse
Vlaamse Interuniversitaire Raad	1. Prof. Paul LEMMENS (KUL) KUL, Faculteit Rechtsgeleerdheid 2. Prof. Wouter VANDENHOLE UA, Faculteit Rechtsgeleerdheid	1. Prof. Johan PUT Faculteit Rechtsgeleerdheid 2. Prof. Frederik SWENNEN UA, Faculteit Rechtsgeleerdheid	Vertegenwoordiger: 1. Afwezig met kennisgeving 2. Aanwezig Plaatsvervanger 1: Afwezig met kennisgeving	Vertegenwoordiger 1: WG – transversale lezing Vertegenwoordiger 2: WG – NBM WG – armoede WG – transversale lezing
Kinderrechtencommissaris Kinderrechtencommissariaat	Mevr Ankie VANDEKERCKHOVE		Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG – jeugdbescherming WG – transversale lezing
Délégué général aux Droits de l'enfant		M. Stephan DURVIAUX	Suppléant : Présent	Suppléant : GT – violence
Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding/ Centre pour l'Egalité des Chances et la lutte contre le Racisme	Mme Julie LEJEUNE	Mme Patricia LE COCQ	Représentante: Présente	Représentante: GT – MENA GT – OPSC
Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten	Mevr Jeanine BELLENS		Vertegenwoordiger: Afwezig met kennisgeving	
Unie der Nederlandstalige Jeugdmagistraten	Mevr Dominique ROOMS		Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG – jeugdbescherming

Vlaamse Scholierenkoepel	Mevr Ellen WIN-DEY		Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG – participatie
Association des Provinces wallonnes	Mme Annick BE-KAVAC			
Comités voor Bijzondere Jeugdzorg	Dhr Steven STRYNCKX	Mevr Carine DE WILDE	Vertegenwoordiger: Aanwezig	Vertegenwoordiger: WG – participatie
Vlaamse Jeugdraad	Mevr Barbara POPPE			
Vertegenwoordigers van de erkende Vlaamse administraties en instellingen	1. Dhr Jan VANHEE Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Administratie Cultuur, Jeugd, Sport en media 2. Mevr Kaat HUYLEBROECK Administratie Onderwijs en Vorming	1. Dhr Joost VAN HAELST Coördinator Kinderrechten Agentschap Sociaal-Cultureel werk voor Jeugd en Volwassenen 2. Mevr Rita VAN DURME Administratie Onderwijs en Vorming	Vertegenwoordiger 2: Afwezig met kennisgeving Plaatsvervanger 1: Aanwezig	Plaatsvervanger 1 : WG – geweld WG – jeugdbescherming, WG – transversale lezing WG – participatie WG – kinderrechteneducatie WG – OPSC Plaatsvervanger 2 : WG – geweld WG – jeugdbescherming WG – transversale lezing
Conseil de la Jeunesse d'Expression Française	1. M. Olivier GEERKENS Coala ASBL 2. Mme Geneviève VANDENHOUTE CJEF/CRIJ		Représentante 1 : Présente	Représentant 1 : GT – participation Représentante 2 : GT – participation GT – éducation aux droits de l'enfant
Représentants d'administrations et d'institutions reconnues de la Communauté française	1. M. Vincent MARGOS Cellule de coordination de l'aide aux victimes de maltraitance du Ministère de la Communauté française 2. Mme Marie-Christine MAUROY ONE	1. Mme Claire –Anne SEVRIN 2. Mme Diane HUPPERT		Représentant 1 : GT – violence

Ordre des barreaux francophones et germanophone de Belgique	Mme Cécile DELBROUCK	M. Juan VERLINDEN		
Deutschsprachigen Administrationen	Bestimmt kein Vertreter			
Union francophone des Magistrats de la Jeunesse	M. Eric JANSSENS	Mme Françoise MAINIL	Suppléante : Présente	
Union des Conseillers et des Directeurs de l'aide à la jeunesse	M. Gérard HANSEN	M. Dominique MOREAU	Représentant : Présent	Représentant : GT – lecture transversale GT – MENA GT – participation GT – éducation aux droits de l'enfant

D Observateurs / Waarnemers / Beobachter (art. 7 AC/SA/ZA)

Nom/Naam _____ Organisation/ Organisatie	Représentant/ Vertegenwoordiger/ Vertreter	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plénière / Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversammlung d.d. 24/06/2008	Participation à (aux) groupe(s) de travail / Deelname aan werkgroep (en) / Teilname an Arbeitsgruppe(n)
Senaat	Mevr Sabine DE BETHUNE	Mevr Veerle DE ROOVER	Plaatsvervanger: Aanwezig	
Vlaams Parlement	Dhr Tom DEHAENE			
Parlement Wallon	Mme Chantal BERTOUILLE	Mme Isabelle EBENS Directrice-générale services du Parlement wallon		
Parlement francophone bruxellois	M. P. GARDINAL			

E Présidente / Voorzitter / Präsident

Mevr. Sarah D'HONDT

F Vice-Présidents / Vice-voorzitters / Vizepräsidenten

- Vice-Président, sur proposition de la Communauté française : Institution du Délégué général aux droits de l'enfant Suppléant: M. Stephan DURVIAUX
- Vice-voorzitter, op voorstel van de Vlaamse Gemeenschap: Dhr Jan VANHEE, verantwoordelijk voor het internationaal jeugdbeleid van de Vlaamse administratie; Plaatsvervanger: Dhr Joost VAN HAELST

G Uitvoerend Bureau / Bureau Exécutif / Exekutivbüro

	Lid/Membre/Mitglied	Suppléant/ Plaatsvervanger/ Stellvertreter	Participation à l'assemblée plé- nière/ Deelname aan de plenaire zitting / Teilnahme an der Plenarversamm- lung d.d. 24/06/2008	Participation à (aux) groupe(s) de travail /Deelname aan werkgroep (en) / Teilname an Arbeitsgruppe(n)
Gouvernement fédéral / Federale Regering / Föderal- regierung	Dhr Filiep JODTS		Lid : Aanwezig	
Gouvernement de la Communauté française / Regering van de Franstalige Gemeenschap/ Regierung der Französischen Gemeinschaft	M. Benoît PAR- MENTIER	Mme Dominique DELVAUX	Membre : Présent	Membre : GT – lecture transversale GT – participation GT – éducation aux droits de l'en- fant
Gouvernement flamand / Vlaamse Rege- ring/Flamische Regierung	Mevr Inge LOOD- STEEN	Dhr Guy REDIG	Lid : Aanwezig	Lid: WG – transversale lezing WG – participatie WG – kinderrech- ten -educatie
Collège Réuni de la Commission Communautaire Commune/Verenigd College van de Ge- meenschappelijke Gemeenschaps- commissie / Vereinte Kollegium der Gemeinsamen Gemeinschaftscom- mission	Mme Magali PLO- VIE	Mme Anne COL- LARD	Membre : Présente Suppléante : Présente	

CODE	Mme Frédérique VAN HOUCKE	Mme Valérie PRO-VOST	Suppléante : Présente	Membre : GT – lecture transversale Suppléante : GT – éducation aux droits de l'enfant
Kinderrechtencolatie	Mevr Nele WILLEMS	Mme Maud DOMINICY	Lid : Aanwezig Suppléante : Présente	Lid: WG – Geweld WG – jeugdbescherming WG – NBM WG – armoede WG – transversale lezing Suppléante: GT – MENA GT – participation GT – OPSC
Orde van Vlaamse Balies	Dhr Geert DECOCK		Lid: Aanwezig	Lid: WG – jeugdbescherming WG – participatie
Vice – Voorzitter / Vice – Président / Vizepräsident:	Dhr Jan VANHEE	Dhr Joost VAN HAELEST	Plaatsvervanger: Aanwezig	Plaatsvervanger : WG – geweld WG – jeugdbescherming WG – transversale lezing WG – participatie WG – kinderrechten -educatie
Vice – Président / Vice – Voorzitter/ Vizepräsident:	Délégué Général aux droits de l'enfant	M. Stephan DURVIAUX	Suppléant: Présent	Suppléant : WG – geweld
Voorzitter/ Présidente/Präsident	Mevr Sarah D'HONDT		Aanwezig	WG – geweld WG – jeugdbescherming WG – participatie WG – transversale lezing WG – kinderrechten -educatie WG – NBM WG-armoede

Lijst van afkortingen :

WG – transversale lezing / GT – lecture transversale:

Werkgroep “Transversale lezing van het ontwerp van het vijfjaarlijks verslag ”

WG – geweld / GT – violence:

Werkgroep inzake Geweld tegen kinderen

Groupe de travail Violence contre les enfants

WG – jeugdbescherming / GT – protection de la jeunesse:

Werkgroep inzake de Problematiek van Delinquente Minderjarigen

Groupe de travail sur la Problématique des Mineurs Délinquants

WG – NBM / GT – MENA:

Werkgroep Kinderen zonder papieren - Niet-begeleide Minderjarigen

Groupe de travail Enfants sans papiers - Mineurs non accompagnés

WG – participatie / GT – participation:

Werkgroep Participatie van kinderen

Groupe de travail Participation des enfants

WG – armoede / GT – pauvreté:

Werkgroep Armoede - bedelarij van kinderen

Groupe de travail Pauvreté - mendicité des enfants

WG – kinderrechteneducatie / GT – éducation aux droits de l'enfant:

Werkgroep Informatie en educatie inzake kinderrechten

Groupe de travail Information et éducation aux droits de l'enfant

WG – OPSC / GT – OPSC :

Werkgroep initieel rapport België inzake het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de rechten van het kind, inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie

Groupe de travail sur le rapport de la Belgique relatif au Protocole facultatif à la CIDE concernant la vente d'enfants, la prostitution des enfants et la pornographie mettant en scène des enfants

Bijlage 3: Lijst van experts

1 Werkgroepen derde periodiek IVRK – rapport :

Werkgroep Delinquente Minderjarigen :

Dhr. Wouter CEULEMANS, vertegenwoordiger van de FOD justitie, Dienst Wetgeving

Mevr. Christel DE CRAIM, vertegenwoordiger van de FOD Justitie, Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid

Mevr. Edith GYSEN, vertegenwoordiger Vlaamse Directie van centrum De Grubbe te Everberg

Mevr. Trees MERCKX, waarnemer Vlaams Parlement

Dhr. Chris SMOLDERS, vertegenwoordiger van de Vlaamse Administratie Welzijn Volksgezondheid en Gezin, Afdeling Gemeenschapsinstellingen

Werkgroep Transversale Lezing :

Mme Séverine ACERBIS, représentante de l'asbl BADJE

Mme Chantal GALLANT, représentante du SPF Justice, Service des Droits de l'Homme

Dhr. Johan PAUWELS, vertegenwoordiger van de Vlaamse minister van Volksgezondheid

Werkgroep NBM :

Mevr. Stephanie DESMET, vertegenwoordiger van Child Focus

M. Bernard GEORIS, représentant du SPF Justice, Service des Tutelles

Dhr. Johan VAN DER AUWERAERT, vertegenwoordiger van Juna vzw

Werkgroep Geweld :

M. Gilles ABEL, représentant de DEI

Mevr. Aleydis CEULEMANS, vertegenwoordiger van BZN/Atlas

Mme Fanny FONTAINE, représentante du SPF Justice, Service de droit international humanitaire

Mme Anne FURNEMONT, représentante de Plan Belgique

Mme Chantal GALLANT, représentante du SPF Justice, Service des Droits de l'Homme

Mme Claire HUBERTS, représentante du SPF Justice, Service Législation

M. Jean – François MINET, représentant du SPF Justice, Service de la Politique Criminelle

Mevr. Evi NEVEN, vertegenwoordiger van het Vlaams Departement Onderwijs

Werkgroep Kinderrechteneducatie :

Mevr. Lut CREEMERS, vertegenwoordiger van de Vlaamse administratie Onderwijs

Mme Anne FURNEMONT, représentante de Plan Belgique

Dhr. Wim Taelman, vertegenwoordiger van VZW VORMEN

M. Michel TORREKENS, représentant de la Ligue des Familles

Mevr. Benedikte VAN DEN BRUEL, vertegenwoordiger van Kind & Gezin

Werkgroep Armoede – Bedelarij :

Mevr. Mieke CLYMANS, vertegenwoordiger van vzw Samenlevingsopbouw Provincie Antwerpen

Dhr. Koen GEURTS, vertegenwoordiger van vzw Foyer

Dhr. Herwig HERMANS, vertegenwoordiger van de Vlaamse Minister van Welzijn (armoedespecialist)

Mme Claire HUBERTS, représentante du SPF Justice, Service Législation

Dhr. Stijn KWANTEN, vertegenwoordiger van Fedasil

M. Manuel LAMBERT, représentant de la Ligue des Droits de l'Homme

M. Jean-François MINET, représentant du SPF Justice, Service de la Politique Criminelle

Mevr. Patricia STEPMAN, vertegenwoordiger van vzw Samenlevingsopbouw Provincie Antwerpen

Mme Dominique VISEE, représentante d'ATD Quart-monde

2 Werkgroep OPSC-rapport :

Mevr. Karin BOEL, vertegenwoordiger van Juna vzw

Dhr. Wim BONTINCK, vertegenwoordiger van de Federale Politie, Centrale Dienst Mensenhandel, Diensthoofd

Mevr. Linda BOOSMAN, vertegenwoordiger van Kinderrechtencoalitie

Mevr. Katlijn DECLERCQ, vertegenwoordiger van Kinderrechtencoalitie

Mevr. Stephanie DESMET, vertegenwoordiger van Child Focus

M. Bernard GEORIS, représentant du SPF Justice, Service des Tutelles

Mme Brigitte GOBLET, représentante du Collège des Procureurs généraux

Mme Malvina GOVAERT, représentante de l'OEJAJ

M. Frédéric KURZ, représentant du Collège des Procureurs généraux

M. Jean-François MINET, représentant du SPF Justice, Service de la Politique Criminelle

Mevr. Barbara VANGIERDEGOM, vertegenwoordiger van de FOD Justitie, Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid

Mme Charlotte VAN ZEEBROECK, représentante du Service Droits des Jeunes

Bijlage 4: Activiteiten Commissie

1 Organisatie van vergaderingen

A. Plenaire zittingen 9 mei 2007, 6 mei 2008, 24 juni 2008

B. Werkgroepen

2007

Werkgroep "Delinquente minderjarigen": 15 oktober 2007, 5 november 2007, 19 november 2007

Werkgroep "Participatie door kinderen": 22 oktober 2007, 9 november 2007, 26 november 2007

Werkgroep "Informatie en educatie inzake kinderrechten": 15 oktober 2007, 5 november 2007, 19 november 2007

Werkgroep "Transversale lezing van het ontwerprapport": 19 oktober 2007, 9 november 2007, 30 november 2007

Werkgroep "Kinderen in armoede": 26 oktober 2007, 23 november 2007, 10 december 2007

Werkgroep "Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en kinderen zonder papieren": 22 oktober 2007, 12 november 2007, 26 november 2007

Werkgroep "Geweld tegen kinderen": 26 oktober 2007, 23 november 2007, 10 december 2007

2008

Werkgroep "Delinquente minderjarigen": 11 februari 2008

Werkgroep "Participatie door kinderen": 13 februari 2008

Werkgroep "Informatie en educatie inzake kinderrechten": 14 februari 2008

Werkgroep "Transversale lezing van het ontwerprapport": 15 februari 2008

Werkgroep "Kinderen in armoede": 18 februari 2008

Werkgroep "Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en kinderen zonder papieren": 19 februari 2008

Werkgroep "Geweld tegen kinderen": 22 februari 2008

Werkgroep "Presentatie andersluidende meningen": 3 juni 2008

Werkgroep "rapport protocol betreffende de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie": 26 september 2008, 13 oktober 2008, 27 oktober 2008, 17 november 2008

C. Vergaderingen tussen Voorzitter, vertegenwoordigers van de Ondervoorzitters en Secretariaat:

3 mei 2007: opstart NCRK

12 maart 2008: bespreking eerste ontwerp van huishoudelijk reglement

D. Vergaderingen Bureau

2007

- 18 juni 2007: bespreking van de wijze waarop beslissingen van het Bureau ter kennis van de leden gebracht zullen worden, van de mogelijkheid tot oprichting van een IVRK-rapportagewerkgroep samengesteld uit kinderen en bespreking van de wens van de leden om het aantal rapportagewerkgroepen uit te breiden
- 3 juli 2007: bespreking beslissingsmethode NCRK, agenda werkgroepen, activiteiten voor 20 november, vraag tot oprichting van een werkgroep “impact van wetgeving, wetsontwerpen en voorstellen op kinderrechten”, al dan niet wenselijkheid om minderheidsopvattingen in het kader van alle activiteiten van de NCRK mee op te nemen, mogelijkheid tot samenwerking met externe deskundigen
- 4 oktober 2007: bespreking verslag vergadering stemgerechtigde leden, participatie van kinderen aan de IVRK-rapportage, voorbereiding werkgroepen IVRK-rapportage, planning tweede plenaire zitting, budget 2007/2008

2008

- 10 maart 2008: bespreking resultaten afsluitende vergaderingen werkgroepen NCRK aangaande het periodiek rapport (aanbevelingennota's)
- 14 maart 2008: bespreking eerste ontwerp van huishoudelijk reglement
- 10 april 2008: bespreking agenda plenaire zittingen 6 mei 2008 en 24 juni 2008, ontwerp huishoudelijk reglement en werkzaamheden betreffende de CEDAW- en BUPO-rapportering
- 21 april 2008 voorbereiding plenaire zittingen 6 mei 2008 en 24 juni 2008 en bespreking ontwerp huishoudelijk reglement
- 15 mei 2008: agenda plenaire zitting 24 juni 2008 en bespreking ontwerp van huishoudelijk reglement
- 30 mei 2008: finalisatie ontwerp van huishoudelijk reglement
- 24 juni 2008: perscommuniqué n.a.v. derde plenaire zitting (goedkeuring vijfjaarlijks rapport) en bespreking consultatie door Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer
- 26 augustus 2008: goedkeuring antwoord op vragenlijst voor het derde wereldcongres tegen seksuele uitbuiting van kinderen en jongeren, goedkeuring vertegenwoordiging NCRK op wereldcongres, opvolging doelstelling voor de toekomst nr 104 van het 3de periodiek rapport van België betreffende het IVRK, goedkeuring ontwerp budget van 2009
- 12 september 2008: bespreking ontwerprapport inzake het protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie

- 20 oktober 2008: rappel engagementen genomen n.a.v. de vergadering van 26 augustus 2008, bespreking activiteiten voorzien op 20 november 2008, bespreking budget 2009, bespreking ontwerp van huishoudelijk reglement, bespreking voorstel tot samenwerking met de CoorMulti (FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse handel en Ontwikkelingssamenwerking)
- 12 november 2008: bespreking ontwerp van huishoudelijk reglement, ontwerp van perscommuniqué betreffende 20 november 2008, kostenraming missie derde wereldcongres tegen seksuele uitbuiting van kinderen en adolescenten, informatieverstrekking betreffende de voorbereiding van de werkgroep 'kinderen betrekken bij de werkzaamheden van de Commissie'

E. Vergaderingen met de stemgerechtigde leden

2007

- 24 april 2007: voorstelling Commissie
- 7 mei 2007: voorbereiding plenaire zitting
- 4 oktober 2007: bespreking van het door het Secretariaat gecoördineerde ontwerp van vijfjaarlijks verslag, bespreking budget voor vertalingen, bespreking budget 2007/2008

2008

- 10 maart 2008: bespreking aanbevelingennota's van de werkgroepen opgericht in het kader van het periodiek rapport
- maart 2008: aanwezigheid op meerdere interkabinettenvergaderingen met het oog op het verstrekken van toelichtingen bij de aanbevelingen van de OPSC-werkgroep, in het kader van de opname van doelstellingen voor de toekomst in het OPSC-rapport
- 6 mei 2008: opvolgingsvergadering betreffende de plenaire zitting
- 10 juni 2008: vergadering met het oog op de finalisatie van het derde periodiek rapport van België betreffende het IVRK
- 12 september 2008: bespreking ontwerprapport betreffende het protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie
- 20 oktober 2008: rappel engagementen genomen n.a.v. de vergadering van 26/08, bespreking sensibiliseringsactiviteiten voorzien op 20 november 2008, bespreking budget 2009, bespreking ontwerp van huishoudelijk reglement, bespreking voorstel van samenwerking met de CoorMulti (FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse handel en Ontwikkelingssamenwerking)
- 8 december 2008: bespreking nota "doelstellingen voor de toekomst", opgesteld door het Secretariaat op basis van de aanbevelingennota van de OPSC-werkgroep.
- 15 december 2008: verdere bespreking nota "doelstellingen voor de toekomst", opgesteld door het Secretariaat op basis van de aanbevelingennota van de OPSC-werkgroep
- december 2008: aanwezigheid op meerdere interkabinettenvergaderingen met het oog op het verstrekken van toelichtingen bij de aanbevelingen van de OPSC-werkgroep, in het kader van de opname van doelstellingen voor de toekomst in het OPSC-rapport

2 Deelname aan internationale missies

Commemorative high-level plenary meeting devoted to the follow-up to the outcome of the special session on children, New York, 11 en 12 december 2007

Derde Wereldcongres tegen Seksuele Uitbuiting van Kinderen en Adolescenten, Rio de Janeiro, 25-28 november 2008

Bijlage 5: Publicaties van voorzitter en/of medewerkers van het secretariaat van de NCRK

- bijdrage in een boek :
 - o Sarah D'HONDT, "De Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind", in Wouter VANDENHOLE (red), Kinderrechten in België, Antwerpen, Intersentia, 2008, 61-65.
- in artikelvorm :
 - o Interview met Fiona ANG in Tijdschrift Mensenrechten, 15 mei 2007: "De grootste uitdaging is om overheden, kinderrechtenactoren en professionelen uit de praktijk rond de tafel te brengen en echt naar elkaar te doen luisteren." (afl. juni 2007)
 - o Sarah D'HONDT, "Kinderrechten, geen kinderspel", Editoriaal, Tijdschrift voor Jeugd- en Kinderrechten (TJK) 2007/2, 67-68.
 - o Sarah D'HONDT, "De Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, bewaker van een gecoördineerd kinderrechtenbeleid in België", T.J.K. 2008/1, 46-49.
- bijdrage aan een databank :
 - o European Union Agency for Fundamental Rights, expertendatabank fundamentele rechten (in het kader van de "comparative analysis based on background material collected at country level")

Bijlage 6: Publicaties betreffende de NCRK

- o "La Commission nationale des droits de l'enfant émerge", Alter Echos mai 2007, p. 6.
- o Adriaan DE BOECK, "Kinderrechten in België", Just news 2008, n° 36, p. 16.

Bijlage 7: Studiedagen, congressen en representaties

De Voorzitter en het Secretariaat van de NCRK gaven op volgende studiedagen, congressen en in het kader van universiteitscolleges toelichting bij de werking van de NCRK:

9 mei 2007	Plenaire zitting NCRK, Brussel, Residence Palace
20 juni 2007	DEI- Belgique vzw, Premier cycle de la formation de formateur en droits de l'enfant ("Vorming tot vormer in kinderrechten"), toelichting aan een delegatie van Tunesische deelnemers aan een vorming georganiseerd door het Tunesische Observatoire des droits de l'enfant
23 oktober 2007	Unicef Leerstoel Kinderrechten, Universiteit Antwerpen, Post-Academische Vorming, gastcollege « Kinderrechten in België: een stand van zaken »
15 november 2007	Afsluitend Open Forum Kinderrechtencoalitie, "Kinderen en vrijheidsberoving/vrijheidsbeperking", Gent
12 februari 2008	Gastcollege Kinderrechten, faculteit Rechtsgeleerdheid en Criminologie, Universiteit Gent
6 mei 2008	Tweede plenaire zitting NCRK
24 juni 2008	Derde plenaire zitting NCRK
10 september 2008	Gastcollege International Interdisciplinary Course on Children's Rights, Universiteit Gent en Universiteit Antwerpen

De voorzitter en het Secretariaat van de NCRK woonden ook volgende studiedagen, congressen, werkgroepen en voorstellingen bij om op de hoogte te blijven van onderzoek, wetgeving en ontwikkelingen:

2007

20 april 2007	Kinderrechtencoalitie, Open Forum “Zorg voor Kinderen, een kwestie van instelling”, Gent
22 mei 2007	Observatoire de l’Enfance, de la Jeunesse et de l’Aide à la Jeunesse (OEJAJ), vergadering Groupe permanent de suivi de la Convention internationale relative aux droits de l’enfant (CIDE), Brussel
29 mei 2007	Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC), deelname aan stuurgroep “onderzoek naar de benutting van het gesloten federaal centrum te Everberg”, Brussel
31 mei en 1 juni 2007	UCL, « Journées d’étude relative à la réforme de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse. Premier Bilan et perspectives d’avenir », Louvain-la-Neuve
22 juni 2007	Tijdschrift voor Jeugd- en Kinderrechten, Studiedag “Kinderen en de ‘nieuwe’ echtscheiding”, Brussel
26 september 2007	OEJAJ, Vergadering Groupe permanent de suivi CIDE
3 oktober 2007	UNHCR, coördinatievergadering project “Age, Gender and Diversity Mainstreaming », Brussel
18 oktober 2007	Unicef, presentatie What Do You Think-rapport « Wij zijn jongeren in de eerste plaats. Rapport van jongeren met een handicap over het respect voor hun rechten in België», Brussel
20 november 2007	Kinderrechtswinkels, « 1987-2007, 20 jaar kinderrechtswinkels », Gent
6 december 2007	OEJAJ, Vergadering subwerkgroep « participatie » binnen de Groupe permanent de suivi CIDE, Brussel
10 – 14 december 2007:	V.N., Commemorative high-level plenary meeting devoted to the follow-up to the outcome of the special session on children, New York

2008

17-18-19 januari 2008:	Defense for Children International (DEI), Bijwoning Opinierechtbank, “Het opsluiten van onschuldige kinderen in gesloten centra voor vreemdelingen”, Brussel
20 februari 2008	OEJAJ, Vergadering Groupe permanent de suivi CIDE, Brussel
19 maart 2008	NICC, deelname aan stuurgroep “onderzoek naar de benutting van het gesloten federaal centrum te Everberg”, Brussel
4 april 2008	PICUM, Workshop on undocumented children, Brussel
26 juni 2008	POD Sociale Integratie, Perspectieven van het Belgisch programma voor vrijwillige terugkeer en re-integratie, Brussel
27 juni 2008	Kinderrechtencommissariaat, “Tien jaar Kinderrechtencommissariaat”, afscheidsviering uittredend Kinderrechtencommissaris Ankie Vandekerckhove, Brussel
1 juli 2008	Agentschap sociaal-cultureel werk voor jeugd en volwassenen, Vergadering Reflectiegroep Vlaams jeugdbeleid en kinderrechtenbeleid, Brussel
25 september 2008	Vormingsmoment Vlaams Jeugd- en kinderrechtenbeleid, Vlaamse Overheid – agentschap Sociaal Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen.
3 oktober 2008	Vormingsdag “Ending violence against children in juvenile justice systems. From words to action», Défense des Enfants International (DEI), Brussel
9 oktober 2008	Vergadering Groupe permanent de suivi CIDE
16 oktober 2008	Agentschap sociaal-cultureel werk voor jeugd en volwassenen, Vergadering Reflectiegroep Vlaams jeugdbeleid en kinderrechtenbeleid, Brussel
13 november 2008	Vergadering Groupe permanent de suivi CIDE
20 november 2008	DGDE en Observatoire de l’Enfance de la Communauté française, « Journée nationale des droits de l’enfant, ‘Je, tu, il, elle participe(nt)’, une matinée sur la prise en compte de la parole des enfants et des jeunes »
25-28 november 2008	World congress III against sexual exploitation of children a adolescents, Rio de Janeiro, deelname aan officiële Belgische delegatie
1 december 2008	Agentschap sociaal-cultureel werk voor jeugd en volwassenen, Vergadering Reflectiegroep Vlaams jeugdbeleid en kinderrechtenbeleid, Brussel
8 december 2008	Enoc Seminar on Child participation, Brussel
9 december 2008	“3rd meeting: European Forum on the rights of the child”, Europese Commissie, Brussel

Bijlage 8: Doelstellingen voor de toekomst opgenomen in het derde periodieke rapport van België betreffende het I.V.R.K.

Algemene maatregelen

100. Overeenkomstig de aanbevelingen van het Comité, heeft de NCRK de opportuniteit onderzocht van een behoud van de interpretatieve verklaring bij artikel 2 IVRK. De reflectie over de procedure tot intrekking van de interpretatieve verklaring werd in gang gezet.

101. Wat de redactie van het periodiek rapport betreft, ook al heeft het Comité ter zake geen opmerkingen geformuleerd, de Belgische Staat zal de presentatie van het verslag blijven verbeteren gezien het grote aantal instanties dat betrokken is bij haar redactie. In dit kader zal een bijzondere aandacht uitgaan naar het vertolken van een gemeenschappelijke visie op de rechten van het kind in België, een sjabloon van periodiek rapport zal worden opgesteld en de oplijsting van verscheidene maatregelen die door de Regeringen zijn genomen in de betrokken referentieperiode zal worden vervolledigd met een evaluatie ervan vertrekkend vanuit de rechten vertolkt in het IVRK. Het Bureau van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind krijgt het mandaat om aan de regeringen suggesties te formuleren tot verbetering van de tekst op het stuk van de structuur van het rapport, om aan bovenstaande doelstellingen tegemoet komen en aldus de vereisten van een periodiek rapport na te leven.

102. Meerdere maatregelen, waaronder de aanstelling van een federale coördinerende kinderrechtenminister, zullen worden onderzocht met het oog op een nog betere coördinatie van het beleid aangaande kinderen dat op de verschillende federale departementen wordt gevoerd, onder meer in materies waarvoor een gemengde bevoegdheid geldt in hoofde van meerdere ministers (bv. niet-begeleide minderjarigen, mensen- en kinderhandel). Daarenboven is de coördinatie op Europees niveau en op internationaal niveau van belang. België zal de uitwisseling van goede praktijken tussen de lidstaten van de Europese Unie trachten te intensifiëren en de integratie van de VN-principes betreffende kinderrechten in de Europese politiek promoten, zoals reeds op bepaalde wijzen gebeurt (opzetten van een Europees forum + aannahme van documenten met betrekking tot de rechten van het kind).

Kinderrechteneducatie

103. De bevoegde overheden bevestigen de naleving van de volgende basisprincipes na te streven bij de organisatie van kinderrechteneducatie:

- a. De vormingen en informatie moeten relevant zijn voor elke doelgroep waarvoor deze bestemd is (contextualisering) en vanuit een praktijkgerichte benadering worden aangeleverd.
- b. Er moet een participatieve methodologie ontwikkeld en toegepast worden.
- c. De vormingen en informatieverstrekking moeten realistische en correcte informatie aanleveren. De draagwijdte van kinderrechten moet worden verduidelijkt niet alleen wat betreft hun inhoud maar ook wat hun grenzen betreft.
- d. Het taalgebruik in het kader van vormingen en informatieverstrekking inzake kinderrechten moet aangepast zijn aan de doelgroep.
- e. De aandacht voor de praktische dimensie van kinderrechteneducatie wordt benadrukt. De omgeving en het klimaat waarin de vormingen plaatsvinden, zijn belangrijke vectoren voor de informatie over kinderrechten. Er zal op worden toegezien dat de onderwezen beginselen worden nageleefd binnen de instelling waarin de informatie verstrekt wordt, alsook door de leden van

deze instelling. Beoogd wordt om een algemeen klimaat van respect voor de rechten van het kind te creëren

104. De Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind zal 20 november uitroepen tot nationale dag van de rechten van het kind en zal de organisatie op deze dag van een specifieke activiteit rond kinderrechten promoten in overleg met de bevoegde overheden.

105. De overheden erkennen dat ze de eerste verantwoordelijke zijn voor kinderrechteninformatie en –educatie. De realisering van vormingen en informatieverstrekking kan eventueel aan gespecialiseerde organisaties worden overgelaten.

106. De bevoegde overheden zullen ernaar streven om een betere algemene waardering van kinderrechten bij het brede publiek te bekomen door een realistisch informatiebeleid dat de exacte draagwijdte van het IVRK aantoont.

107. De bevoegde overheden zullen erop toezien dat meer aandacht uitgaat naar de betekenis en de exacte draagwijdte van het IVRK. Vaak weten kinderen, evenals volwassenen, immers wel dat kinderen rechten hebben maar niet wat ze betekenen en wat de exacte draagwijdte van hun rechten is.

108. De bevoegde overheden zullen de nodige maatregelen nemen zodat de informatieverstrekking en de sensibilisering van het brede publiek op kindvriendelijke wijze kan worden versterkt en op een meer gerichte en systematische wijze kan gebeuren. Hierbij kan gedacht worden aan een uitgave in de drie landstalen van het overheidsrapport alsook van de list of issues en de concluding observations van het VN-kinderrechtencomité.

109. De bevoegde overheden zullen ernaar streven om een verdergaande inventarisering van de informatie en van de bestaande initiatieven van informatieverstrekking inzake kinderrechten overal te bewerkstelligen, zoals reeds gebeurt op bepaalde bevoegdheidsniveaus. Op die manier zal duidelijk worden waar informatie en educatie inzake kinderrechten nog ontbreekt en zal men de sectoren kunnen identificeren waarin nieuwe initiatieven moeten worden genomen. De Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind zal op haar website een overzicht bieden op nationaal vlak, via links naar de websites van de bevoegde Belgische instanties.

110. De bevoegde overheden zullen erop toezien dat kinderrechteneducatie ten aanzien van kinderen ruim wordt opgevat en niet beperkt blijft tot de schoolomgeving. De school mag dan wel een centrale plaats zijn voor kinderrechteneducatie, die alle kinderen bereikt, toch moet men ook andere plaatsen waar kinderen opgroeien ondersteunen, zoals de hele jeugdsector en de media.

111. De bevoegde overheden zullen, zoals reeds het geval is op bepaalde bevoegdheidsniveaus, een verdergaande coördinatie en een betere bekendmaking en verspreiding trachten te bewerkstelligen van het reeds aangemaakte educatieve materiaal inzake kinderrechteneducatie voor leerkrachten of andere actoren die een rol kunnen vervullen in kinderrechteneducatie ten aanzien van kinderen. Ze zullen hiervoor mogelijk een beroep doen op gespecialiseerde organisaties.

112. De bevoegde overheden zullen bijzondere aandacht besteden aan adolescenten opdat deze zich hun rechten – onder meer hun recht op participatie in het schoolmilieu – opnieuw eigen zouden maken.

113. De bevoegde overheden zullen erop toezien dat kinderrechten een duidelijke en expliciete plaats innemen in de Programma's van opvoedingsondersteuning die in opdracht van de bevoegde overheid worden opgericht. Een betere algemene waardering van kinderrechten dient immers te worden bewerkstelligd bij de ouders. Kinderrechteneducatie ten aanzien van ouders moet dan ook duidelijk aangeven dat kinderrechten geen ontkenning inhouden van het ouderlijk

gezag. Er moet worden duidelijk gemaakt wat die rechten inhouden, wat hun exacte draagwijdte is en wat de rol van de ouders is om die rechten in de opvoeding van hun kinderen te respecteren en te helpen realiseren. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren in de vorm van brochures die goede praktijken verwoorden bij de aanpak van concrete dagdagelijkse problemen en waarbij het kind als actief gezinslid wordt opgevoerd.

114. De bevoegde overheden zullen de nodige maatregelen nemen om kinderrechteneducatie ten aanzien van ouders te voorzien en strategisch aan te pakken. De informatie zal aangeleverd worden wanneer de toestand in het gezin niet problematisch is, dit om een moraliserend discours te vermijden.

115. De bevoegde overheden zullen de nodige maatregelen nemen opdat de vorming in kinderrechten voor alle betrokken beroepscategorieën op meer structurele wijze zou kunnen worden georganiseerd.

116. De bevoegde overheden zullen de nodige maatregelen nemen opdat kinderrechteneducatie de nodige aandacht zou krijgen zowel in de initiële opleiding als tijdens bijkomende opleidingen en tijdens de navorming.

117. De bevoegde overheden zullen erop toezien dat de vormingen de academische benadering overstijgen. Concrete vormingen inzake kinderrechten, aangepast aan de specificiteiten van iedere beroepsgroep, zijn noodzakelijk voor een daadwerkelijke implementatie van kinderrechten in het maatschappelijk leven.

118. De bevoegde overheden zullen de nodige maatregelen nemen met het oog op vormingen voor alle beroepsgroepen die in hun dagelijkse praktijk in aanraking komen met kinderen of wier activiteiten betrekking hebben op kinderen. De Ordes van Balies zullen worden uitgenodigd om de vormingen van advocaten multidisciplinair te organiseren en niet enkel jeugdbeschermingsrecht maar het volledige spectrum van kinderrechten aan te bieden.

Respect voor de mening van het kind

202. In naleving van artikel 12 IVRK zal het verstrekken van aangepaste en op het bereiken van kinderen en jongeren gerichte informatie die hen inlicht over de verschillende wijzen waarop ze kunnen participeren, bevorderd worden.

Ook zal het geheel van wettelijke en reglementaire initiatieven die op het niveau van elke overheid worden genomen ter bevordering van de participatie van kinderen evenals van de actoren op dit terrein, worden geïnventariseerd, zoals reeds gebeurde op bepaalde bevoegdheidsniveaus. Deze inventarisering zal worden verzorgd op het niveau van elke regering, door de meest bevoegde instantie. De NCRK zal vervolgens alle gegevens samenbrengen in één database en tot een vergelijkende studie overgaan.

Nagegaan zal worden hoe de effectieve participatie van kinderen op lokaal niveau vorm kan krijgen, en wat het mogelijke voordeel kan zijn van kindergemeenteraden

Ook zal België op Europees niveau aanbevelen om over te gaan tot een uitwisseling van goede praktijken betreffende participatie door kinderen en jongeren.

203. In navolging van de specifieke aanbeveling van het V.N.-Kinderrechtencomité inzake het horen van kinderen en het eerbiedigen van zijn rechten in dit verband, worden volgende doelstellingen nagestreefd:

- er zal worden nagegaan of het recht om gehoord te worden kan worden uitgebreid tot elke situatie waarin het kind verzoekt om gehoord te worden, zowel ten aanzien van een administratieve als ten aanzien van een gerechtelijke instantie.

- De bijzondere aandacht die moet uitgaan naar de keuze van de omgeving waar kinderen worden gehoord, wordt bevestigd.

- Het verstrekken van duidelijke informatie aan het kind over de bestemming van de informatie die hij verstrekt zal nog meer worden benadrukt. De mogelijkheid om het kind systematisch aan te bieden om zijn beleving van de hoorzitting te delen met een bevoegde hulpverlenende instantie, onmiddellijk of binnen een redelijke termijn na de hoorzitting, zal eveneens worden nagegaan.

204. Inzake participatie op school, en in het onderwijs in het algemeen, zal participatie door kinderen worden geïntensifieerd en zullen begeleidingsmaatregelen in de mate van het mogelijke worden ontwikkeld. Dit noodzaakt niet alleen tot een leerlingenvertegenwoordiging, maar ook tot de instelling van een leerlingenraad, evenals tot een intensifiëren van volgende doelstellingen:

- het uitdenken van concrete participatieregels,
- het voorbereiden, vormen en ondersteunen van alle betrokken partijen (leerkrachten, leerlingen, ouders, directie enz.) betreffende het participatief gebeuren,
- het voorzien in een representatieve leerlingenvertegenwoordiging die binnen de school de nodige middelen, onder meer de aanwezigheid van referentievouwvassenen, dient te worden aangereikt om voorafgaandelijk overleg met en een feed-back ten aanzien van de medeleerlingen mogelijk te maken, ter waarborging van de effectieve vertegenwoordiging, en
- een periodieke evaluatie van de kwantiteit en kwaliteit van de participatie.
- het instellen van een zelfevaluatie-instrument.

De organisatie van een externe begeleiding van de scholen, door externe referentiepartners, zal worden overwogen, evenals een inschrijven van het participatiemechanisme in de lerarenopleiding.

Op alle onderwijsniveaus wordt er bovendien op toegezien dat de participatieve structuren (participatie per delegatie) hand in hand gaan met een participatief klimaat op school, transversale participatie doorheen alle schoolse activiteiten (dagdagelijkse participatie, onder meer door de bepaling van samenlevingsregels). Participatie op school moet ingegeven zijn door de wil om het kind te laten participeren aan zijn dagelijkse leven, en niet worden opgevat als eindterm, in functie van een voorbereiding op het latere participatieve leven als volwassen burger. Een dergelijk klimaat zal in de hand gewerkt worden door onder meer gezamenlijke curriculaire en extra-curriculaire initiatieven op te zetten.

205. Ook op het niveau van de kinderopvang dienen de kinderen mee te kunnen participeren aan het beleid dat ten aanzien van hen gevoerd wordt. Enerzijds wordt aandacht opgebracht voor hun signalen en noden, anderzijds wordt intensief gecommuniceerd met de ouders. Deze aandachtspunten zullen expliciet worden ingeschreven in de opleiding tot kinderverzorg(st)er.

206. In de bijzondere jeugdzorg tenslotte zullen goede praktijken, zoals participatieprojecten waarbij jongeren in begeleid zelfstandig wonen hun ervaringen en noden kunnen vertalen via projecten die publiek worden gemaakt, een ruimere verspreiding krijgen ten aanzien van alle categorieën van jongeren die in institutioneel verband leven, ook delinquente minderjarigen. Ieder heeft er immers belang bij om te reflecteren over zijn leefstructuur en om bijgevolg zijn plaats binnen die leefstructuur duidelijker te kennen en te erkennen.

Scheiding van de ouders

309. Wat betreft het recht op gezinsleven en het recht om niet onrechtmatig van zijn ouders te worden gescheiden, moet worden uitgesloten dat de precaire situatie van een gezin aanleiding kan geven tot een beslissing om het (of de) kind(eren) uit het gezin te plaatsen. Gelet op het basisbeginsel van het Comité voor de Rechten van het Kind dat plaatsing in allerlaatste orde moet worden overwogen, moet de evaluatie van het stelsel voor bijstand worden verder gezet teneinde de plaatsing van kinderen wegens de moeilijke financiële situatie van het gezin zoveel mogelijk te voorkomen, maar ook de terugkeer te vergemakkelijken zodra zulks kan worden overwogen. De bijstand en begeleiding van gezinnen moeten op multidisciplinaire wijze (financiële hulp, huisvestingshulp, renovatiehulp, toegang tot energie, tewerkstellingshulp voor de ouders, onderwijshulp voor de kinderen) worden georganiseerd teneinde de betrokken gezinnen op een correcte en concrete wijze bij te staan. Bijzondere aandacht moet uitgaan naar de noodzakelijke instrumenten voor de gezinsbegeleiders opdat die degelijke en toegankelijke informatie zouden kunnen verstrekken.

Tevens moet de nadruk worden gelegd op communicatie tussen de instanties voor jeugd- en gezinshulp. Daartoe zullen de opleidingen aan de betrokken beroepsgroepen worden geïntensifieerd teneinde hen te sensibiliseren voor deze problematiek en voor de begeleiding van de betrokken gezinnen.

Ten slotte zal men er op toezien dat, in geval van onvermijdelijke plaatsing, meer aandacht uitgaat naar de specifieke kenmerken van het gezin en rekening wordt gehouden met de situatie van de ouders bij de keuze van de instelling of het opvanggezin. Het recht van het kind om niet van zijn gezin te worden gescheiden, dient immers te worden geëerbiedigd: het is derhalve vereist plaatsingen te voorkomen die het bezoek van de ouders uiterst moeilijk of zelfs onmogelijk maken (vervoerkosten, toegankelijkheid met het openbaar vervoer, bezoeken die onverenigbaar zijn met de werkuren). De bevoegde overheden bevestigen tevens dat broers en zussen zoveel mogelijk samenblijven, zulks door te voorkomen dat de kinderen aan verschillende opvangplaatsen worden toevertrouwd.

Vordering van de onderhoudsuitkeringen

310. Eenoudergezinnen werden geïdentificeerd als kwetsbaarder en vatbaarder voor armoede. Veel onderhoudsuitkeringen blijven nog steeds regelmatig onbetaald, ondanks de oprichting van DAVO in 2003. Ook werden dankzij de oprichting van deze dienst reeds tal van moeilijke situaties worden opgelost, toch blijven er belemmeringen bestaan. Om tegemoet te komen aan eenoudergezinnen die te maken krijgen met het in gebreke blijven van de onderhoudsplichtige, zullen de bevoegde overheden de DAVO promoten en regelmatig evalueren of de informatieverstrekking aan de bevolking voldoende duidelijk en toegankelijk is. Ze zullen de huidige voorwaarden en het bedrag van zijn tegemoetkomingen optrekken en het terugvorderen van de voorschotten verzekeren. Het gegeven dat de mensen voor wie de bijstand bestemd is het officiële afschrift van de documenten moeten verschaffen die recht geven op een onderhoudsbijdrage (notariële akten of vonnissen), blijkt een belemmering te vormen voor de goede werking van de hulpverlening.

Een oplossing zal dan ook worden uitgewerkt opdat de overheden van de DAVO zouden kunnen beschikken over de nodige inlichtingen zonder dat de officiële documenten daarom formeel en materieel moeten worden overgelegd, vanuit een respect voor de wet van 8 december 1992, betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van de persoonsgegevens.

Geweld tegen kinderen

311. De bevoegde overheden zullen bijzondere aandacht besteden aan geweld in een nationaal actieplan voor kinderen. De aanbevelingen volgend uit de VN-studie inzake Geweld tegen Kinderen zullen hierbij in aanmerking worden genomen.

312. De bevoegde overheden zullen hun inspanningen verhogen om lijfstraffen en psychisch geweld een halt toe te roepen. Overeenkomstig de aanbeveling van het Comité in paragraaf 24.b van zijn concluding observations en art. 19 I.V.R.K., zullen positieve, niet-gewelddadige vormen van conflictoplossing worden geconsolideerd. De in dit kader georganiseerde bewustmakingscampagnes zullen aan een ruim doelpubliek worden gericht. Een goede coördinatie tussen de federale overheid en de gemeenschappen zal hierbij worden nagestreefd.

313. De bevoegde overheden zullen toezien op de effectieve toepassing van de aanbevelingen van de Nederlandstalige werkgroep en de werkgroep voor de Franse en Duitstalige Gemeenschap inzake kindermishandeling, zoals geformuleerd in het Vlaamse afsprakenprotocol, respectievelijk het interventieprotocol voor de Franse en Duitstalige Gemeenschap.

Meer in het bijzonder zullen de bevoegde overheden:

- a) ernaar streven om de coördinatie en het overleg tussen de verschillende instanties te bevorderen via de oprichting van een raad per gemeenschap tegen kindermishandeling evenals arrondissementele raden (die reeds op bepaalde bevoegdheidsniveaus bestaan), waar de verschillende actoren (politie, vertrouwensartsencentra, CBJ, Sociale Diensten bij de Jeugdrechtbanken, parketten, de Vlaamse CAW's, centra voor geestelijke gezondheidszorg, enz.) met elkaar kunnen overleggen en hun aanpak beter op elkaar kunnen afstemmen.
- b) er blijven over waken dat het non-discriminatiebeginsel gewaarborgd wordt, terwijl ook de specifieke behoeftes van elk kind gerespecteerd worden. De installatie van referentiemagistraten en de toepassing van de afsprakenprotocollen door alle actoren die geconfronteerd worden met kindermishandeling (politie, welzijn en justitie), zullen hiertoe worden overwogen.
- c) zoeken naar een passende oplossing voor de moeilijkheden aangaande de actiemogelijkheden waar de actoren mee geconfronteerd worden (het beroepsgeheim alsook de noodzaak om op elk niveau de vorming te intensifiëren en te reflecteren over de handelwijze).
- d) de nodige maatregelen nemen om de kinderen die het slachtoffer zijn van mishandeling op adequate wijze te informeren.

314. De bevoegde overheden zullen de implementatie van het Vlaamse stappenplan en het interventieprotocol voor de Franse en Duitstalige Gemeenschap ondersteunen met een omzendbrief die, waar nodig, op een aantal punten bijkomende toelichting kan geven.

315. De bevoegde overheden zullen overgaan tot een evaluatie van de wet betreffende de voorlopige toewijzing van de gezinswoning, met het oog op een analyse van haar effecten op, in voorkomend geval, de kinderen binnen het gezin, zowel in termen van veiligheid als van inpassing in een beleid van gezinsgerichte hulpverlening, rekening houdend met de draagkracht van de zorgende ouder

316. De bevoegde overheden zullen het wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit van en waardevolle alternatieven voor plaatsing maximaliseren. Naargelang van het geval, zal onderzoek worden opgestart of voortgezet.

317. Ten slotte zullen de bevoegde overheden op het niveau van de kinderpsychiatrie criteria uitwerken die aangeven hoe de verzoenbaarheid van een isoleringsmaatregel met de kinderrechten kan worden bevorderd, wat reeds op bepaalde bevoegdheidsniveaus gebeurt. Hierbij zullen ze erop toezien dat de jongeren systematisch worden geïnformeerd over onder meer de beslissingswijze, de plaats, duur, modaliteiten en grenzen van het isolement, de rechten en plichten in dat verband van de begeleider en van de jongere, met inbegrip van een klachtenrecht, de rapportage aan derden en de evaluatie achteraf van de maatregel door de instelling en de jongere.

318. De bevoegde overheden zullen hun inspanningen intensifiëren om de kloof tussen vraag en aanbod binnen de hulpverlening te dichten en de nood aan behoeftebepaling in deze sector te beantwoorden. De huidige situatie laat kinderen niet steeds toe aangepaste hulp te ontvangen, waaronder een plaats in een aangepaste voorziening.

Kinderen met een handicap

456. Het Verdrag inzake de rechten van de personen met een handicap zal zo snel mogelijk door België worden geratificeerd. Wat de informatieverstrekking aan de doelgroep betreft, dienen gezinnen met kinderen met een handicap meer systematische en gecentraliseerde informatie te bekomen, bv. over de toegankelijkheid van openbaar vervoer en over het bestaan van jeugd- en sportverenigingen voor elke persoon met een mentale of fysieke handicap. Met het oog hierop zal de haalbaarheid van de uitbouw van een centraal informatiepunt (bv. de instelling van een algemene website die verwijst naar de links van de verschillende bevoegde overheidsniveaus) worden onderzocht. Ook op het vlak van medische en psycho-sociale begeleiding zal tegemoet gekomen worden aan de dringende vraag naar een meer gecoördineerde opvolging en informatie over therapeutische mogelijkheden.

De media hebben een belangrijke rol te vervullen bij de maatschappelijke inclusie van personen met een handicap. Programma's over en door personen met een handicap zouden de confrontatie met handicaps een dagdagelijkser karakter bezorgen. Onder meer door via de media inclusie te promoten, o.m. door te illustreren hoe de capaciteiten van vele personen met een handicap een perfecte inclusie toelaten in meerdere aspecten van het dagelijkse leven, maar hoe praktische problemen en vooroordelen die inclusie vaak in de weg staan, kan gesleuteld worden aan de huidige realiteit waarbij in het dagelijkse leven personen met een handicap vaak noodgedwongen in een parallelle wereld leven. Om die reden zal onderzocht worden of de toekenning van overheidssubsidies aan mediakanalen in dit licht afhankelijk gemaakt zou kunnen worden van de realisatie van concrete inspanningen door de media tot verspreiding van de inclusiegedachte.

De voorwaarden in het kader van de ruimtelijke ordening en architectuur aangaande de toegankelijkheid en het gebruik van gebouwen behoren tot de bevoegdheid van de Gewesten. Naast de reglementaire voorschriften die ter zake van toepassing zijn in elk Gewest, en met eerbied ervoor evenals voor de geldende procedures voor vergunningsverlening inzake ruimtelijke ordening, komt het erop aan elke verruiming van de toegankelijkheid ten behoeve van kinderen met een beperkte mobiliteit aan te moedigen, op vrijwillige basis.

Gehospitaliseerde kinderen

457. Naargelang van de reële situatie binnen de verscheidene bevoegdheidsniveaus, zal de progressieve implementatie van de hiernavolgende aanbevelingen van Unicef over het respecteren van de rechten van gehospitaliseerde kinderen het voorwerp uitmaken van een continue evaluatie door de bevoegde overheden:

- de ziekenhuizen moeten er alle naar streven het label « kindvriendelijk ziekenhuis » (« childfriendly hospital ») te bekomen en dus aangepast zijn aan de specifieke behoeften van kinderen
- De informatie-uitwisseling en de communicatie tussen het medische korps enerzijds en de families anderzijds moeten aan de situatie aangepast zijn.
- De participatie van de kinderen moet goed georganiseerd worden opdat ze zo vaak als mogelijk gehoord zouden kunnen worden.
- De aanwezigheid van vertrouwenspersonen bij de kinderen moet bevorderd worden (flexibele bezoeken, mogelijkheid voor de ouders om bij hun kinderen te blijven slapen, enz...)
- Er moeten voldoende ontspanningsmogelijkheden voor de kinderen gecreëerd worden (animatie en spelletjes)
- Bij lange opnames moet een aangepaste scholing georganiseerd worden
- De behandeling van pijn moet beter aangepakt worden
- Kinderen in de psychiatrie moeten beter begeleid worden
- Het is absoluut noodzakelijk dat er op wordt toegezien dat de economische factor geen rem betekent voor de best mogelijke begeleiding van deze kinderen

Daarenboven zal er op door de spoeddiensten van de ziekenhuizen op worden toegezien dat een opvolgingstraject voor mishandelde kinderen wordt uitgewerkt en vastgelegd alvorens deze kinderen te laten vertrekken

458. De bevoegde overheden zullen nagaan hoe de rechten van het gehospitaliseerde kind nog kunnen worden verbeterd, in het bijzonder wat betreft een betere inachtneming van zijn mening, rekening houdend met zijn leeftijd en onderscheidingsvermogen

Seksuele gezondheid

459. Wat de AIDS-problematiek betreft, engageren de bevoegde overheden zich ertoe om de preventie ten aanzien van minderjarigen terug te intensifiëren, en dit, ondanks de vooruitgang op medisch vlak die, dankzij een snelle en doeltreffende interventie tijdens de zwangerschap, geleid heeft tot een daling van het aantal gevallen van in utero besmetting van kinderen. In dit verband kan gewezen worden op de good practice van het Instituut voor tropische geneeskunde dat rekening houdt met verschillende culturele percepties en een samenwerking heeft uitgebouwd met referentiepersonen per cultuur, om kwalitatieve contacten met de betrokken gemeenschappen op te zetten.

Overmedicalisering

460. Er moeten vraagtekens worden geplaatst bij de huidige tendens van medicalisering die meer en meer lijkt te zijn ingegeven door de wens om kinderen te ‘normaliseren’ naar het model dat voor volwassenen het gemakkelijkst hanteerbaar is (bv. dat van het gehoorzame en intelligente kind). Elk kind heeft het recht om zijn persoonlijkheid te ontwikkelen binnen de grenzen van het respect voor andermans rechten. De bevoegde overheden zullen er dan ook op blijven toezien dat de maatregelen die ten aanzien van kinderen worden genomen steeds in functie van hun persoonlijke ontwikkeling staan en niet louter in functie van het meest wenselijke voor de volwassenenmaatschappij.

Kinderopvang

461. Op het vlak van de voor- en buitenschoolse kinderopvang is en blijft het tekort aan opvangplaatsen op zich het grootste probleem. Anderzijds rijst de vraag naar de kwaliteit van de opvang maar ook naar de commercialisering van de sector.

De bevoegde overheden engageren zich dan ook om absolute voorrang te blijven geven aan het probleem van het tekort aan opvangplaatsen. Daarbij dient de kwaliteit van de aangeboden opvang gewaarborgd te worden. Hiertoe zal de focus blijven liggen op een educatieve aanpak die is gericht op diversiteit en participatie.

Ter waarborging van de toegankelijkheid en diversiteit, zal worden nagegaan of de situatie verbeterd kan worden door de creatie en het behoud te begunstigen van opvangstructuren waar voor de opvangkost rekening wordt gehouden met het inkomen van de ouders.

Daarenboven zullen de bevoegde overheden, wat de buitenschoolse opvang betreft, nagaan of de bestaande reglementering terzake voldoende de goede overgang waarborgt tussen de verschillende opvangvormen en -plaatsen evenals de kwaliteitsvolle beleving door het kind van de buitenschoolse opvang.

Armoede en levensstandaard

462. Wat de vermindering betreft van het aantal kinderen dat in België in armoede leeft, heeft het onderzoekscentrum Innocenti van Unicef geëvalueerd dat de overheden redelijkerwijze zouden kunnen beslissen te werken aan een verlaging van dit aantal tot minder dan 5%. In het besef dat deze beslissing reeds een heel ambitieuze eerste stap vormt, zullen de regeringen streven naar een maximale afname van de armoede.

463. Wat betreft de armoede en de levensstandaard van kinderen kunnen twee meer algemene beschouwingen worden vermeld.

Vooreerst is een multidisciplinaire aanpak noodzakelijk om alle aspecten en alle soorten moeilijkheden te behandelen waarmee kansarme gezinnen worden geconfronteerd. Deze verschillende dimensies moeten in aanmerking worden genomen in het kader van een algemene aanpak ervan. Een algemene en gelijktijdige aanpak en begeleiding van alle verschillende probleemgebieden dringt zich op. Hiertoe zal een follow-up van het nationaal actieplan inzake armoedebestrijding worden verzekerd. Ook zal de organisatie op regelmatige tijdstippen van interministeriële conferenties betreffende armoede, met het oog op de harmonisatie en coördinatie van het beleid ter zake, worden verder gezet.

Vervolgens zal de toegang tot informatie betreffende hulp en bijstand voor kansarme personen worden gesystematiseerd, uitgebreid en afgestemd op het doelpubliek (via geschikte media, onder meer pictografisch materiaal).

464. Teneinde de Belgische situatie inzake armoede goed in te schatten, wordt de noodzaak vastgesteld om een uniforme methodologie uit te werken om de armoede te becijferen. Eén enkele methode die van toepassing is voor alle betrokken diensten en instanties zou toelaten om de volledige situatie te kaderen en aangepastere oplossingen uit te werken. Bij de follow-up van het actieplan inzake de sociale cohesie zullen de regeringen bijgevolg instaan voor een coördinatie en optimalisatie van de ter zake bestaande statistieken.

465. Wat de toegang tot energie betreft, wordt geconstateerd dat tot op vandaag nog elektriciteit en gas van gezinnen die in een precaire situatie leven kunnen worden afgesloten, ondanks de betrokkenheid van kinderen, behoudens in de winter (van december tot maart).

Teneinde de problematiek ten volle te begrijpen en passende oplossingen te bieden, zullen statistieken op jaarbasis worden bijgehouden betreffende de toegang tot energie voor families die zich in een behartigenswaardige situatie bevinden.

Aangezien de regelgeving inzake energie ingewikkeld blijkt te zijn (vooral sedert de liberalisering van de markt, gelet op het grote aantal betrokken diensten) en de gebruikers schulden riskeren op te stapelen in een complex systeem dat ze niet volledig begrijpen, waakt elk bevoegd overheidsniveau over de verspreiding van een voldoende toegankelijke informatiebrochure. Er zal een budgettaire en financiële impactstudie worden gevoerd naar de hulpmatregelen die kunnen worden genomen om de volledige afsluiting van gas of elektriciteit tegen te gaan (behalve in geval van manifeste fraude en onveiligheid, en mits de nodige rechtswaarborgen), met inbegrip van de gevolgen van die maatregelen voor de tarieven die betaald worden door het geheel van de consumenten, als het gevaar bestaat dat kinderen de nefaste gevolgen ervan ondergaan.

466. Er is gebleken dat tal van personen in een precaire financiële situatie zich ertoe genoodzaakt zien gezondheidszorgen uit te stellen wegens een gebrek aan financiële middelen. De bevoegde overheden engageren zich ertoe om eenieder toe te laten toegang te krijgen tot kwaliteitsvolle gezondheidszorgen. Bovendien zijn de gezondheidsproblemen waarmee deze gezinnen te maken hebben vaak het gevolg van hun te lage levensstandaard. Om die reden zal het algemeen beleid inzake armoedebestrijding nog worden versterkt (financiële bijstand, huisvestingshulp, renovatiehulp, toegang tot energie) teneinde de levensstandaard van de kansarme gezinnen te verhogen en de gezondheidsproblemen die daaruit voortvloeien aldus te kunnen beperken.

467. Er worden nog diverse moeilijkheden vastgesteld voor families met kinderen op het vlak van de toegang tot een degelijke woning. Deze situatie heeft talrijke negatieve gevolgen voor de situatie van kinderen die in armoede leven, vooral wat hun gezondheid betreft maar ook voor hun gezinsleven en wat betreft de plaatsing van deze kinderen.

468. De acties die worden genomen in het kader van het nationaal actieplan betreffende de strijd tegen armoede zullen worden geïntensifieerd. Daarenboven zullen de aanbevelingen van 2007 van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, opgericht bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding alsook de aanbevelingen van het V.N.-Comité inzake economische, sociale en culturele rechten van november 2007 worden opgevolgd

Kosteloosheid van het onderwijs

5547. De Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind (NCRK) heeft het bestaan en de toepassing van het beginsel van kosteloosheid, als centraal beginsel dat de toegang tot het onderwijs moet bevorderen, onderzocht. Uit de werkzaamheden blijkt dat een volledige kosteloosheid niet bestaat en dat het beginsel slechts relatief wordt toegepast.

Aangezien artikel 28 a) van het IVRK uitdrukkelijk bepaalt dat er kosteloos basisonderwijs voorzien moet worden, zal België alles in het werk stellen om deze bepaling recht aan te doen en een reële kosteloosheid van het basisonderwijs in te voeren, rekening houdend met het V.N.-Kinderrechtencomité dat een versoepeling van dit beginsel kan aanvaarden, (aan de ouders kan bijvoorbeeld een bijdrage worden gevraagd voor de activiteiten buiten de school en het schooluniform op voorwaarde dat deze bijdrage redelijk is en er solidariteitsmechanismen worden georganiseerd).

De NCRK benadrukt het belang van het kosteloos onderwijs in het algemeen (cf. art. 28 IVRK) en beklemtoont de noodzaak om leerlingen met leerproblemen of andere vragen om ondersteuning,

door middel van solidariteitsmechanismen, in het onderwijs te integreren. De bevoegde overheden engageren zich om hun inspanningen op dit vlak te intensifiëren.

Ondersteuning van de ouders

548. Wat betreft de ondersteuning van de ouders in hun schoolse begeleiding, stelt de NCRK vast dat de communicatie met de ouders van leerlingen en de ondersteuning van de ouders in deze taak beklemtoond zou moeten worden. De dialoog school-gezin zal daarom worden bevorderd, met het oog op het verbeteren van de schoolse begeleiding van kinderen en dit met bijzondere aandacht voor de diversiteit van gezinnen.

Leerlingen met specifieke zorgvragen

549. Wat betreft het recht op aangepast onderwijs, gebeurt het nog te vaak dat bij gebrek aan passende begeleiding in de schoolomgeving of bij buitenschoolse activiteiten, kinderen worden doorverwezen naar het buitengewoon onderwijs terwijl ze in het gewone onderwijs zouden kunnen blijven.

Bestaande projecten zullen worden verlengd of versterkt. De mogelijkheden voor gespecialiseerde hulp in of buiten de school zullen blijvend worden benadrukt, zodat alle kinderen de nodige steun krijgen om zich op school en op intellectueel vlak te kunnen ontplooiën in een studierichting die bij hen past.

Wat de extra ondersteuning op het niveau van de school betreft, zal gewaakt worden over ongewenste effecten. Grote aandacht voor schoolmoeilijkheden kan immers leiden tot het overroepen van deze moeilijkheden en bijgevolg tot meer verwijzingen naar het buitengewoon onderwijs. De overheid controleert de scholen in functie van het nastreven en vrijwaren van gelijke onderwijskansen voor alle leerlingen.

550. Ten aanzien van kinderen met een handicap zal de school nagaan hoe de materiele omgeving kan worden aangepast met het oog op het aanmoedigen van de vrije schoolkeuze voor deze kinderen. De aandacht zal blijven uitgaan naar de versterking van een schoolklimaat gericht op inclusie. De overheid neemt hiertoe initiatieven, zoals bijvoorbeeld een grondige informatie aan en sensibilisering en ondersteuning van leerkrachten en leerlingen, onder meer door middel van uitwisselingsprojecten en getuigenissen over goede praktijken door kinderen met een handicap.

Kinderrechteneducatie

551. De bevoegde overheden zullen erop toezien dat kinderrechten overal als verplichte eindterm (minimumdoel) van het onderwijs worden ingeschreven in het onderwijs, zoals reeds op bepaalde bevoegdheidsniveaus gebeurt.

552. Met het oog op het bereiken van dit minimumdoel, zullen de bevoegde overheden de nodige maatregelen nemen om de ondersteuning van de leerkrachten extra te benadrukken. Kinderrechten dienen minstens impliciet aan bod te komen in de lessen. De bevoegde ministers zullen het nodige doen om meer bruikbaar educatief materiaal inzake kinderrechten ter beschikking te stellen van het basis- en secundair onderwijs evenals van de lerarenopleiding. Ze zullen hiervoor mogelijk een beroep doen op gespecialiseerde organisaties.

553. De bevoegde overheden zullen erop toezien dat “kinderrechten” overal aan bod komen in de lerarenopleiding, zoals reeds het geval is op bepaalde bevoegdheidsniveaus.

Ontspanning en vakantie voor kinderen in armoede

554. Wat betreft het recht op ontspanning en vakantie, blijkt dat veel kinderen nog steeds ontspanning of vakantie worden ontzegd omwille van de problematische financiële situatie van het gezin. Bepaalde mechanismen leiden tot de uitsluiting van kinderen van bepaalde vormen van vrijetijdsbesteding, om de loutere reden dat ze behoren tot een achtergesteld milieu.

Bijgevolg zal meer aandacht worden besteed aan de inachtneming van het recht op vrije tijd en ontspanning (artikel 31 IVRK), alsook aan het recht op ontwikkeling (artikel 6 IVRK) voor kinderen uit arme gezinnen.

Opleidingen en bewustmakingsacties zullen worden georganiseerd teneinde de beroepskrachten en leidinggevenden die werken in de sector van ontspanning en vrije tijd bewust te maken van het bestaan van dit recht en van de noodzaak om dit recht te waarborgen voor alle kinderen, ongeacht of ze al dan niet in armoede leven, en te informeren over de wijze waarop ze burgers die in armoede leven kunnen bereiken. Ook zal de informatieverstrekking ter zake aan de doelgroep worden georganiseerd en begunstigd.

Kinderen zonder papieren

657. De bevoegde overheden zullen de problematiek onderzoeken van NBM die kort na hun aankomst in België verdwijnen. Deze jongeren kunnen immers vaak nog onmogelijk worden teruggevonden bij gebrek aan betrouwbare gegevens over hun identiteit. Bovendien dreigen ze het slachtoffer te worden van geweld (mensenhandel, prostitutie bv.).

658. De bevoegde overheden zullen ernaar streven een beter inzicht te verwerven in de migratiestromen van de jongeren: hoe komen ze hier, wat was de aanleiding van hun vertrek, hoe groot zijn ze in aantal, enz.

659. De bevoegde overheden zullen hun inspanningen intensifiëren om via transparante, betrouwbare en volledige cijfers de situatie van minderjarige vreemdelingen beter in kaart te brengen. Aan dit punt zal bijzondere aandacht worden besteed in de reeds bestaande overlegstructuren tussen de verschillende bevoegde overheden.

De bevoegde overheden zullen er op toezien dat de verdwijningsstatistieken van de verschillende registrerende overheden dringend worden gecoördineerd.

De bevoegde overheden zullen hun inspanningen intensifiëren om via betrouwbare en volledige cijfers de detentie van begeleide minderjarigen beter in kaart te brengen.

660. De bevoegde overheid zal initiatieven nemen om meer duidelijkheid te scheppen over het takenpakket van de voogden van NBM. Ze zal tevens initiatieven nemen om opdat de rol van de voogd t.a.v. die van andere professionelen die met NBM in aanraking komen (o.m. consultants binnen de bijzondere jeugdzorg en de private en publieke diensten van de sector) duidelijker zou worden afgebakend. Ook zal ze initiatieven nemen om verduidelijking te brengen inzake de discretieplicht van de voogden en hun dossierbeheer, zal een deontologie worden uitgewerkt en zal hij meer algemeen de Dienst Voogdij in de mogelijkheid stellen om te investeren in de voortgezette vorming van de voogden en om de kwaliteit van het werk van de voogden te controleren, zoals de voogdijwet bepaalt.

661. De bevoegde overheden zullen hun inspanningen intensifiëren om beter aangepaste opvangplaatsen of andere vormen van tenlasteneming te voorzien. Ook op het vlak van oriëntatie zullen de betrokken overheden bijkomende inspanningen leveren.

662. De bevoegde overheden zullen de notie “dringende medische hulp” uitklaren, aangezien deze notie meer dan enkel strikt dringende hulp omvat. Tevens zullen de bevoegde overheden een harmonisering nastreven van de regeling ten aanzien van alle NBM evenals een betere informatieverstrekking aan de betrokkenen.

663. De bevoegde overheden zullen hun inspanningen intensifiëren om de procedure die gevolgd moet worden om een beroep te kunnen doen op dringende medische hulp minder omslachtig en laagdrempeliger te maken: de medische kaart zal worden veralgemeend. Bepaalde bevoegdheidsniveaus komen reeds aan de eerste aanbeveling tegemoet ten aanzien van kinderen van 0 tot 6 jaar oud.

664. De bevoegde overheden zullen de toekenning van de SIS-kaart uitbreiden tot alle minderjarige vreemdelingen, ook begeleide minderjarigen.

665. De bevoegde overheden zullen erop toezien dat basismedicatie op doktersvoorschrift, dat het dringende karakter van de medicatie bevestigt, wordt inbegrepen in de notie “dringende medische hulp”.

666. De regering van de Franse gemeenschap zal:

- zijn inspanningen intensifiëren om het aantal onthaalklassen uit te breiden;
- er op toezien dat alle kinderen van buitenlandse herkomst die de Franse taal niet beheersen, ook niet-asielzoekers die niet afkomstig zijn uit een ontwikkelingsland of land in transitie en die niet staatloos zijn, toegang krijgen tot een onthaalklas;
- er op toezien dat de onthaalklassen ook openstaan voor kinderen die reeds langer dan een jaar in België aanwezig zijn;
- de mogelijkheid onderzoeken om voor alle leerlingen die aan een onthaalklas in het secundair onderwijs deelnemen te voorzien in de afgifte van een toelatingsattest uitgevaardigd door de Integratieraad zoals bedoeld in Hoofdstuk III van het Decreet van 14 juni 2001 betreffende de integratie van nieuwkomers in het onderwijs dat door de Franse Gemeenschap is ingericht of gesubsidieerd;
- er op toezien dat de deelname aan een onthaalklas minstens een volledig schooljaar betreft. Komt een kind pas later op het schooljaar in de onthaalklas terecht, dan zal dezelfde overheid erop toezien dat het kind na afloop van dat jaar nog een extra jaar aangeboden krijgt, zoals dat op andere bevoegdheidsniveaus reeds het geval is.

667. De regering van de Franse gemeenschap heeft een evaluatie van het decreet van 14 juni 2001 betreffende de onthaalklassen in de Franse gemeenschap aangevat met betrekking tot de toegankelijkheid van de onthaalklassen, in het licht van art. 29 IVRK dat bepaalt dat het onderwijs gericht moet zijn op “de zo volledig mogelijke ontplooiing van de persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens van het kind.

668. De bevoegde overheden in de diverse Gemeenschappen zullen nauwgezet toezien op een langere ondersteuning (o.m. op het vlak van taal) van de jongere na de overstap naar het reguliere onderwijs.

669. De bevoegde overheden zullen, in functie van de specifieke situatie van de minderjarige en met het oog op een vrijwillige terugkeer, zoals geregeld bij omzendbrief van 17 november 2006, hun samenwerking met onder meer de IOM intensifiëren, zowel bij de voorbereiding van de terugkeer als tijdens de begeleide terugkeer.

670. Er zal op toe worden gezien dat de niet-begeleide minderjarigen worden geïnformeerd over hun rechten en toegang hebben tot juridische bijstand tijdens de asielprocedure.

671. De samenwerking en gegevensuitwisseling tussen alle betrokken actoren, daaronder begrepen de Dienst Vreemdelingenzaken en andere overheden, politiediensten, rechtbanken, opvangcentra en NGO's, zal worden verbeterd.

Het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen heeft een stripverhaal opgesteld, gericht aan niet-begeleide minderjarigen. De Dienst Voogdij overhandigt een brochure aan de betreffende jongeren. De DVZ stelt een brochure inzake de asielprocedure ter beschikking van asielzoekers, waarvan een onderdeel betrekking heeft op niet-begeleide minderjarigen. Op dit ogenblik maakt de DVZ tevens een specifieke brochure voor niet-begeleide minderjarigen.

De bevoegde overheden zullen blijvende inspanningen leveren om voldoende en begrijpelijke informatie ter beschikking te stellen aan jongeren, zowel asielzoekers als niet-asielzoekers, over hun rechten en rechtstoegang. Ook zullen de overheden verder prioriteit verlenen aan de samenwerking en gegevensuitwisseling betreffende de situatie van niet-begeleide minderjarigen tussen alle betrokken actoren, in de bestaande overlegstructuren.

Kinderen in conflict met de wet

672. De bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de gemeenschappen heeft tot gevolg dat een hervorming en de toepassing van de regelgeving inzake jeugdbescherming vaak tot een overleg tussen meerdere regeringen noodzaken. Dat overleg kan enerzijds verrijkend zijn aangezien het dialoogmodel tot een interessante kruisbestuiving kan leiden, maar impliceert anderzijds dat een hervorming meer tijd vergt wanneer meer partners bij de hervorming betrokken zijn.

673. De bevoegde overheden zullen onderzoeken of de praktische toepassing van sommige bepalingen van de jeugdbeschermingswet, zoals het opleggen van een prestatie van algemeen nut in de voorlopige fase van de procedure, voldoende toelaat om het vermoeden van onschuld, zoals gewaarborgd in artikel 40 (b) (i) IVRK, te beschermen.

674. Het wetenschappelijk onderzoek aangaande de impact van jeugdbeschermingsmaatregelen op de jongeren die ze ondergaan, zal worden voortgezet. Ook zal het onderzoek worden voortgezet dat wordt gevoerd met het oog op de uitwerking van een statistisch instrument dat moet toelaten betrouwbare statistieken te produceren die een beter zicht bieden op de wijze waarop parketten en rechtbanken met jeugddelinquentie worden geconfronteerd en ermee omgaan. Voorts zullen inspanningen worden geleverd om gevoerd en lopend onderzoek beter bekend te maken, bv. via de websites van de bevoegde administraties, zoals bepaalde overheden reeds doen. Ook zal bij voorrang worden onderzocht of in geval van gemeenschapsoverschrijdende materies interuniversitair onderzoek tussen de verschillende landsdelen kan worden bevorderd.

675. De bevoegde overheden zullen de nodige maatregelen nemen opdat alle jongeren in het Everbergcentrum in contact zouden komen met gevormd personeel, zoals reeds gebeurt op bepaalde bevoegdheidsniveaus. Zo zal via vormingen, verstrekt door Justitie in samenwerking met de Gemeenschappen, worden gewaarborgd dat ook het bewakingspersoneel een minimum aan pedagogische kwaliteiten bezit met het oog op een correcte omgang met de minderjarigen. Op die manier zal een betere implementatie van de artikelen 37.c en 39 IVRK worden bewerkstelligd.

676. De bevoegde overheden zullen onderzoeken of de voorwaarde van de "Everbergwet" dat de jongeren onmiddellijk worden overgeplaatst naar een gemeenschapsinstelling, zodra daar een plaats vrijkomt, wordt nageleefd. De redenen van een niet-naleving zullen worden geïdentificeerd

en gepastere antwoorden zullen worden aangereikt met het oog op een verbetering of wettelijke aanpassing van de situatie in het belang van de jongere en van diens rechtszekerheid.

677. Overeenkomstig art. 39 IVRK, zullen de bevoegde overheden het nut nagaan van een opvolging van het traject van elke jongere na afloop van plaatsing in het centrum te Everberg.

678. De bevoegde overheden zullen systematische evaluaties organiseren over de verenigbaarheid van de werking van de gemeenschapsinstellingen en het gesloten federaal centrum met het IVRK. Niet enkel de huidige praktijken zullen worden geëvalueerd. Ook zal prospectief onderzoek worden gevoerd met het oog op een kwalitatieve voorbereiding van toekomstige ontwikkelingen. Hiertoe zal overleg worden gepleegd tussen de verschillende bevoegdheidsniveaus.

679. De bevoegde overheden zullen een oplossing zoeken voor de resterende problemen met betrekking tot delinquente minderjarigen met psychiatrische problemen. Vooreerst is er een plaatsgebrek in de forensische kinderpsychiatrie waardoor jongeren in psychiatrische instellingen voor volwassenen of in instellingen voor kinderen met een handicap dreigen terecht te komen. Een tweede probleem is dat het gedwongen (gerechtelijke) karakter van de opsluiting moeilijk verenigbaar is met de therapeutische benadering van de gezondheidssector. De bevoegde overheden zullen deze problemen aanpakken via een intensieve voortzetting van het overleg tussen de verschillende bevoegdheidsniveaus.

680. De bevoegde overheden engageren zich ertoe om bij als misdrijf omschreven feiten gepleegd door minderjarigen de principes van het jeugdbeschermingsrecht in herinnering te brengen en het publiek hieromtrent voldoende voor te lichten.

681. Wat de vertegenwoordiging van het kind in rechtszaken betreft, worden volgende doelstellingen nagestreefd:

- de Ordes van Balies zullen worden verzocht om de deontologie van de advocaat te verduidelijken voor wat betreft zijn rol in het vertegenwoordigen van de minderjarige;
- de Ordes van Balies zullen worden verzocht om de veralgemening te bepleiten van de goede praktijk van sommige balies om jeugdpermanenties op te richten met advocaten die gevormd zijn in jeugdmateries, evenals de idee van een permanente vorming (burgerlijk recht, jeugdbeschermingsrecht, asiel- en verblijfsrecht, sociaal recht e.a.). Zo zouden rechtszoekenden de mogelijkheid hebben om zich te wenden tot personen die gevormd zijn in deze materies;
- Het systeem van de voogd ad hoc zal worden geëvalueerd met het oog op een uitbreiding van zijn toepassingsgebied tot alle situaties waarin een jongere (of een bevoegde overheid) wenst dat zijn belangen worden behartigd maar waarbij de ouder stilzit.

Gebruik van verdovende middelen

682. Wat het druggebruik betreft, engageren de bevoegde overheden er zich toe om een intensieve preventieve en educatieve aanpak te behouden.

Geweld tegen kinderen

683. De bevoegde overheden zullen er op toezien dat een voorstel van passende bijstand (medische en psychologische begeleiding) wordt geformuleerd ten aanzien van de slachtoffers, van kinderhandel, kinderprostitutie of kinderpornografie op een wijze die overtollige tussenkomsten vermijdt. Ze zullen er tevens op toezien dat de politie, meestal de eerste 'contactpersoon', de regels aangaande informatie over het hulpverleningsaanbod goed toepast. Verder zullen de

overheden er op toezien dat, in geval van verhoor, het kind bij voorkeur wordt gehoord volgens methodes die vermijden dat eenzelfde kind meerdere malen gehoord moet worden

684. De bevoegde overheden zullen onderzoeken welke passende maatregelen zijn om het fenomeen van verdwijningen van niet-begeleide minderjarigen tegen te gaan. Het hoge aantal verdwijningberichten van deze categorie van minderjarigen is immers onrustwekkend en staat in sterk contrast tot het zeer lage aantal teruggevonden minderjarigen. Deze minderjarigen verkeren in een bijzonder kwetsbare situatie, wat hun risico op uitbuiting vergroot (zij kunnen bijvoorbeeld het slachtoffer worden van mensenhandel of in het prostitutiemilieu terechtkomen).”

Bedelarij

685. Na onderzoek aangaande de kwestie van de bedelarij door leden van de Romagemeenschap, is gebleken dat toegang tot kinderopvang en schoolgaan door kinderen uit de Romagemeenschap de kern van de oplossing vormt.

De ondersteuning van gezinnen om het schoolbezoek van deze kinderen te bevorderen (en daarbij de materiële omstandigheden te waarborgen en de gezinnen te begeleiden), zal daarom worden voortgezet en geïntensifieerd. Ook zullen regelingen worden getroffen inzake de naleving van de schoolplicht, zoals investeren in intensieve begeleiding en follow-up op school.

686. Hoewel het aantal (geregistreerde) gevallen beperkt is, is gebleken dat er in België netwerken bestaan die kinderen exploiteren voor bedelarij. Derhalve zullen er ter zake bijzondere beschermingsmaatregelen worden genomen en zal worden onderzocht hoe deze benadering kan worden bereikt.

Gezien een snelle opsporing en passende doorverwijzing van de slachtoffers van mensenhandel van fundamenteel belang is, zullen de multidisciplinaire opleidingen aan de betrokken beroepskrachten worden geïntensifieerd, teneinde het huidige systeem voor de opsporing en de behandeling van deze specifieke gevallen van mensenhandel te verbeteren.

Statistieken

687. Inzake de statistieken die worden opgesteld met betrekking tot mensenhandel, zal een onderlinge afstemming van de wijze van codering van de gegevens op nationaal niveau worden nagestreefd. De mogelijkheid zal worden nagegaan om bij de statistische gegevens een onderscheid te maken tussen minderjarige en meerderjarige slachtoffers. Een dergelijk onderscheid zou het tevens mogelijk maken te beschikken over bruikbare gegevens met betrekking tot de rechten van het kind.

Aangaande het OPAC

707. De bevoegde overheden zullen de gecoördineerde wetten op de Dienstplicht van 30 april 1962 aanpassen op het punt van de inlijving van 17-jarige reservisten. Op die manier zal, overeenkomstig de aanbevelingen van het Kinderrechtencomité in de paragrafen 10 en 11 van zijn concluding observations met betrekking tot het initiële rapport van België inzake het Facultatief Protocol bij het IVRK inzake de betrokkenheid van kinderen bij gewapende conflicten (hierna OPAC), ook de wettelijke mogelijkheid om personen jonger dan 18 jaar in het leger in te lijven, worden opgezegd en wordt de wetgeving in overeenstemming gebracht met de reeds geldende praktijk.

708. De bevoegde overheden zullen extra maatregelen nemen zodat de opvolging van de aanbeveling van het Kinderrechtencomité in paragraaf 25 van zijn concluding observations

inzake het OPAC kan worden versterkt. De bevoegde overheden zullen de informatieverstrekking en vorming over het OPAC organiseren in het ruimere kader van kinderrechteneducatie over het Verdrag en zijn Protocolen in het algemeen, veeleer dan een opleiding te organiseren die enkel gewijd zou zijn aan aangelegenheden in verband met het OPAC.

709. Het criterium voor de afgifte van een vergunning voor lichte wapens dat vereist dat het betrokken land in zijn leger geen kinderen jonger dan 16 mag hebben geworven, is niet op 18 jaar gebracht. Bovendien geldt dit criterium enkel voor de inlijving van kinderen in het regeringsleger en niet om rekrutering door rebellen. Als antwoord op de aanbeveling van het Comité in de paragrafen 19 tot 22 van zijn concluding observations inzake het OPAC, zullen de bevoegde regeringen het Europese niveau uitnodigen om een grondige reflectie op te starten met het oog op een mogelijke uitbreiding van de voorwaarde tot alle minderjarigen (tot 18 jaar) evenals aangaande de problematiek van de levering van wapens aan regeringslegers die geconfronteerd worden met rebellen die kindsoldaten gebruiken.

710. Ook al bestaan er reeds algemene sociale-re-integratieprogramma's, de bevoegde overheden zullen werk maken van een specifiek programma voor de sociale reïntegratie van minderjarige slachtoffers van gewapende conflicten die in België aankomen. Op die manier zullen ze tegemoet komen aan de aanbeveling van het Comité in paragraaf 19 van zijn concluding observations inzake het OPAC.

Bijlage 9: Commissierapport houdende goedkeuring van het derde periodieke rapport van België (met inbegrip van de andersluidende meningen) Verslag houdende goedkeuring van het derde periodieke rapport van België betreffende het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind

1 Voorafgaande opmerkingen betreffende het ontwerprapport dat ter goedkeuring voorligt

Alvorens tot de goedkeuring van het rapport wordt overgegaan worden nog enkele bijkomende wijzigingen aangebracht:

- - In randnr. 102 wordt de tekst gewijzigd als volgt: “Meerdere maatregelen, waaronder de aanstelling van een federale coördinerende kinderrechtenminister zullen worden onderzocht”.
- - In randnr. 85 wordt “RIZIV” vervangen door “Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringender Zelfstandigen (RSVZ)”
- - In randnr. 160 wordt aangevuld dat “Hetzelfde systeem is van toepassing op zelfstandigen, onder de bevoegdheid van de Minister voor Zelfstandigen”.
- - In randnr 342 worden bepaalde zinnen in de voorwaardelijke zin geformuleerd.
- - In randnr. 347 wordt de tweede zin vervangen door: “Daarnaast zijn bepaalde toekenningscriteria gewijzigd met het oog op een correctere overgang van het oude naar het nieuwe systeem en om bedragen toe te laten die beter zijn aangepast aan de zwaarte van de handicap zoals gemeten binnen het nieuwe systeem”.
- - In randnr 348 wordt de informatie geactualiseerd tot midden 2007.
- - In randnr. 472 wordt “250 euro” gewijzigd in “390 euro”.
- - Op het eind van randnr. 2 wordt een correctie ingevoegd mbt de bevoegdheden van de VGC die niet wetgevend zijn.
- - In randnr. 38 worden de woorden «ondertekenen en» geschrapt.
- - In randnr 704 wordt de laatste zin: «De Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind heeft de taak het initieel rapport van België inzake dit protocol samen te stellen» wordt vervangen door: «De Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind draagt bij tot de opmaak van het initieel rapport van België inzake dit protocol ».

2 Goedkeuring van het rapport

De stemgerechtigde leden binnen de Commissie keuren het aldus gewijzigde rapport bij handopsteking goed.

De voorzitter wijst de leden erop dat deze goedkeuring verschillende doelstellingen voor de toekomst tot gevolg heeft waarvan de concretisering op transversale wijze zal worden gevolgd door de Commissie alsook door elk Commissielid voor wat hem betreft. Het secretariaat van de Commissie zal in eerste instantie een brief die de verscheidene doelstellingen in herinnering brengt, toezenden aan elke minister, elk voor wat betreft de punten die hem of haar aangaan. Er komen minstens jaarlijks

follow-ups in samenwerking met de kinderrechtencoördinatoren van elke entiteit. Aldus dient een

regelmatige en efficiënte follow-up tot stand te komen. Naast die follow-up op het niveau van het secretariaat zullen verschillende werkgroepen met leden van de NCRK en deskundigen eveneens instaan voor de follow-up van de thema's die in die werkgroepen aan bod komen.

Een deel van de follow-up kan echter reeds worden verzorgd op de enkele basis van deze goedkeuring: verscheidene doelstellingen uit het rapport zijn immers in handen van de Commissie zelf. Het gaat onder andere om het sjabloon dat moet worden uitgewerkt, en om een doelstelling die onverwijld door de vergadering wordt gerealiseerd: de invoering van een «nationale dag van de rechten van de kind» door de NCRK op 20 november.

3 Andersluidende meningen

De voorzitter brengt in herinnering dat het goedgekeurde rapport het resultaat is van ruim overleg binnen de Nationale Commissie voor de rechten van het Kind.

De adviserende Commissieleden die het maatschappelijk middenveld vertegenwoordigen, zijn in het kader van zeven werkgroepen in dialoog getreden met vertegenwoordigers van meerdere in de materie bevoegde ministers die eveneens deel uitmaken van de Commissie.

Deze werkzaamheden zijn uitgemond in de formulering van aanbevelingen. De verschillende Belgische (deel-)regeringen hebben kennis genomen van deze aanbevelingen en hun akkoord verstrekt aangaande een aantal ervan. Deze zijn in de vorm van “doelstellingen voor de toekomst” opgenomen in het goedgekeurde rapport.

Daarnaast hebben bepaalde leden met adviesrecht binnen de NCRK eraan gehouden een aantal andersluidende meningen te formuleren aangaande het rapport. Deze worden hieronder integraal weergegeven in dit goedkeuringsrapport en als eerste bijlage worden opgenomen bij het periodieke rapport, overeenkomstig artikel 2, 1 .a, derde alinea van het samenwerkingsakkoord houdende oprichting van de NCRK, voor overmaking aan het VN-Kinderrechtencomité.

3.a. Andersluidende mening van Prof. Dr. Wouter Vandenhole van de UNICEF-leerstoel Kinderrechten, Faculteit Rechten, Universiteit Antwerpen, lid van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, bij het derde periodieke rapport van België betreffende het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, vertolkt tijdens de plenaire zitting van 24 juni 2008 van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind waarop het derde periodieke rapport van België betreffende het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind werd goedgekeurd

Opmerking vooraf

De hieronder geformuleerde andersluidende meningen beperken zich tot enkele thema's uit het rapport die besproken zijn in een werkgroep waarvan ondergetekende deel uitmaakte. De beperking tot ondervermelde thema's betekent niet noodzakelijk dat ondergetekende zich akkoord verklaart met de integrale tekst van het rapport, maar is ingegeven door gebrek aan tijd en/of expertise inzake andere passages van het rapport.

3.a.1. Andersluidende mening betreffende Inleiding, nr.6

Ondergetekende betreurt dat een algemeen budgettair voorbehoud werd geformuleerd, aangezien volgens hem vele doelstellingen met minimale middelen te realiseren zijn.

3.a.2. Andersluidende mening betreffende Titel VI “Gezondheid en welzijn”, ondertitel F “Moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst”, onderdeel “armoede en levensstandaard”, paragraaf 465

Het recht op energie

Ondergetekende betreurt dat in paragraaf 465 van het rapport de (deel-)regeringen geen verdergaande engagementen aangaan dan een aankondiging van onderzoek naar de problematiek.

Gezinnen in een precaire situatie, met kinderen, kunnen buiten de winterperiode afgesloten worden van gas en elektriciteit.

Het verdient aanbeveling dat deze thematiek ook vanuit kinderrechtelijk perspectief benaderd wordt. Als dusdanig is in het IVRK geen recht op energie erkend. Het IVRK waarborgt wel het recht op behoorlijke huisvesting (art. 27.3) als onderdeel van het recht op een behoorlijke levensstandaard. Een zelfde waarborg is te vinden in art. 11 van het Internationaal Verdrag over Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR). Het VN-Comité voor Economische, Sociale en Culturele Rechten (CESCR) heeft duidelijk gemaakt dat onder meer gas- en elektriciteitsvoorziening fundamentele aspecten zijn van het recht op behoorlijke huisvesting.

De aanbevelingen vanwege het CESCR inzake de problematiek van het afsluiten van gas en elektriciteit kunnen dan ook overgenomen vanuit het perspectief van de kinderrechten, met als bijkomend element de bijzondere kwetsbaarheid van kinderen die aan dergelijke maatregelen blootgesteld worden. Daarom verdient het aanbeveling om:

- 1° volledige afsluiting in geen enkel geval mogelijk te maken, tenzij om veiligheidsredenen;
- 2° te streven naar de progressieve afschaffing van heroplaadkosten van de kaart en van de heraansluitingskosten;
- 3° te onderzoeken of het recht op energie normatief beter kan erkend worden, bijv. door opname in de Grondwet.

3.a.3. Andersluidende mening betreffende titel VIII. “Bijzondere beschermingsmaatregelen”, Subtitel A. Kinderen in een noodsituatie, paragrafen 558, 577 en 582

Minderjarige vreemdelingen

Ondergetekende betreurt dat de bevoegde overheden hun beleid van opsluiting van minderjarige vreemdelingen, uiteengezet in paragraaf 582, voortzetten.

In een maximalistische lezing van kinderrechten is vrijheidsberoving van kinderen zonder papieren omwille van het louter ontbreken van de nodige documenten, gezien de traumatische impact ervan, in strijd met het belang van het kind, en dus niet toelaatbaar. Zelfs in een minimalistische lezing is de vrijheidsberoving van kinderen zonder papieren slechts onder strikte voorwaarden mogelijk. Overeenkomstig art. 37 IVRK is de vrijheidsberoving van kinderen die een al misdrijf omschreven feit begaan hebben enkel toelaatbaar als ultimum remedium, en voor de kortst mogelijke duur. Dat geldt a fortiori voor kinderen die geen strafbare feiten begaan hebben. Bovendien moet de duur van de vrijheidsberoving sterk beperkt worden. Het is aangewezen om de termijnen voor vrijheidsberoving van kinderen zonder papieren wettelijk vast te leggen en een absolute maximumtermijn te bepalen.

Ondergetekende betreurt eveneens de regeling genoemd in paragraaf 577 die een vrijheidsberoving tot 11 kalenderdagen mogelijk maakt van niet-begeleide personen zonder papieren bij wie twijfel bestaat of ze minderjarig zijn. Het is meer aangewezen om in het belang van het (potentiële) kind hem het voordeel van de twijfel te gunnen, en dus niet over te gaan tot vrijheidsberoving om de leeftijd te bepalen. Verder verdient het aanbeveling om de leeftijdsbepaling niet louter op fysieke criteria te laten plaatsvinden, zoals bepaald in paragraaf 558, maar bijkomende criteria te hanteren.

3.a.4. Andersluidende mening betreffende titel VIII. Bijzondere beschermingsmaatregelen, subtitel C “Kinderen in situatie van uitbuiting”, paragraaf 636

Het gebruik van kinderen in de bedelarij

Ondergetekende betreurt dat de bevoegde overheden in paragraaf 636 van het rapport niet verduidelijkten dat de wet van 10 augustus 2005 tot wijziging van diverse bepalingen en met het oog op de versterking van de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel en tegen praktijken van huisjesmelkers, in het belang van het kind, enkel de strafbaarstelling beoogt van ouders die in een kader van uitbuiting of mensenhandel hun kinderen in bedelactiviteiten betrekken. In alle andere hypothesen is een strafrechtelijke aanpak immers niet wenselijk, en een sociale aanpak te verkiezen.

3.a.5. Andersluidende mening betreffende titel VIII. Bijzondere beschermingsmaatregelen, subtitel F “Moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst”, paragraaf 669

De nood aan begeleiding van teruggebrachte minderjarige vreemdelingen

In zijn concluding observations (nr. 28, g) bepleit het VN-Kinderrechtencomité de organisatie van een voortgezette opvolging van teruggebrachte minderjarige vreemdelingen na terugkeer in het land van herkomst. Het is ten eerste te betreuren dat de Belgische overheden deze aanbeveling naast zich neerleggen en enkel begeleiding voorzien in het kader van de voorbereiding van de terugkeer en tijdens de begeleide terugkeer.

3.b. Andersluidende mening van Unicef België, lid van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, bij het derde periodieke rapport van België betreffende het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, vertolkt tijdens de plenaire zitting van 24 juni 2008 van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind waarop het derde periodieke rapport van België betreffende het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind werd goedgekeurd

Opmerking vooraf

Dit document werd op een uiterst korte termijn opgesteld. Het bevat onze belangrijkste bezorgdheden waarbij we ons beperken tot het essentiële. Voor de volledige informatie verwijzen we u naar onze bijdragen uit het verleden en de publicaties van UNICEF over dit onderwerp. Dat we ons beperken tot sommige prioriteiten, wil niet zeggen dat we het eens zijn met hele regeringsverslag, maar is te wijten aan een gebrek aan tijd of deskundigheid over bepaalde passages in het rapport. Onze volledige evaluatie zal overgemaakt worden aan de “Coordination des ONG pour les Droits de l’Enfant” en aan de Kinderrechtencoalitie in het kader van een alternatief verslag van de ngo’s. Daarnaast werken we samen met de meest kwetsbare kinderen,

het CJEF en de Vlaamse Jeugdraad aan een alternatief verslag voor het Comité voor de rechten van het kind.

3.b.1. Andersluidende mening betreffende volgende passages van het rapport: Inleiding, nr. 6; titel I. Maatregelen van algemene strekking, en het volledige rapport op transversale wijze

De algemene activiteiten van UNICEF voor de bescherming van de jeugd zijn gestoeld op principes en normen van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind. Door te pleiten voor de verdediging van de rechten van het kind, door in hun essentiële behoeften te voldoen en door ze meer kansen te bieden om hun potentieel ten volle te benutten, draagt UNICEF bij om het juridische en politieke kader van de betrokken naties te veranderen en het begrip van het verdrag te vergroten.

Zo ondersteunt UNICEF in bijna 160 landen de bekrachtiging en de uitvoering van het Verdrag en de facultatieve voorschriften. UNICEF ondersteunt ook regeringen en herinnert ze aan hun verplichting om de rechten van het kind te respecteren. Bovendien steunt UNICEF ook het Comité voor de Rechten van het Kind in het nastreven van de naleving van de conventie en haar facultatieve voorschriften. Het Verdrag verleent haar een bijzondere rol in het bewakingsproces.

UNICEF België waardeert dat België bijzondere aandacht schenkt aan de realisatie van het vijfjaarlijks rapport en verheugt zich over de oprichting van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind. We zijn ervan overtuigd dat een dergelijk mechanisme garant zal staan voor een meer algemene en coherente politiek op het vlak van kinderrechten. Wij zijn er eveneens van overtuigd dat de rechten van het kind als noodzakelijk erkend moeten worden door de samenleving en we zijn vereerd dat UNICEF België kan meewerken aan de werkzaamheden van de Commissie, waarbij er sprake is van solidariteit, zowel op Belgisch als internationaal niveau.

Ook al heeft de Belgische staat vele inspanningen geleverd om de rechten van het kind uit te voeren, zoals de goedkeuring van de twee additionele protocollen bij het Verdrag en de oprichting van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, toch betreurt UNICEF België dat het regeringsverslag weinig meetbare acties voorziet, weinig termijnen oplegt voor de uitvoering van de voorgestelde maatregelen, voor het beschikbaar gestelde budget voor de projecten en de evaluatiemogelijkheden van het gevoerde beleid.

3.b.2. Andersluidende mening betreffende volgende passages van het rapport: titel VIII. Bijzondere beschermingsmaatregelen, en het volledige rapport op transversale wijze

UNICEF België wil er ook de aandacht op vestigen dat bepaalde kinderen erg kwetsbaar blijven. Dit blijkt onder meer uit de commentaren van kinderen die door UNICEF België werden opgetekend, de verslagen van het onderzoekscentrum Innocenti van UNICEF, de studies die gevoerd werden door de “Coordination des ONG pour les droits de l’enfant”, de Kinderrechtencoalitie en de Algemeen afgevaardigde voor de rechten van het kind en het Kinderrechtencommissariaat. Ook de aanbevelingen en algemene opmerkingen van de Commissie voor de rechten van het kind maken dit duidelijk omdat ze aan de Staten vragen om meer aandacht te schenken aan de rechten van de kwetsbaarste kinderen op nationaal en internationaal niveau volgens de normen en principes van het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind.

DE RECHTEN VAN HET KIND IN BELGIE

3.b.3. Andersluidende mening betreffende het volledige rapport op transversale wijze

De obstakels wegnemen om de kinderen, ook de meest kwetsbare, aan het woord te laten en ze mogelijkheden bieden om mee te werken aan alle beslissingen die op hen betrekking hebben

Zelfs al zijn talrijke initiatieven bevorderlijk voor participatie, toch blijven er moeilijkheden bestaan die een effectieve samenwerking in de weg staan en die verhinderen dat ALLE kinderen hun participatierecht over de beslissingen die op hen betrekking hebben, kunnen uitoefenen (cf. de eindbesluiten van de Commissie voor de rechten van het kind, 19-20). De kwetsbare kinderen zoals de kinderen die asiel aanvragen, de kinderen met een handicap, de kinderen die in armoede leven, zieke kinderen, kinderen in conflict met de wet, kinderen in psychiatrische instellingen en erg jonge kinderen krijgen zelden de kans om hun rechten uit te oefenen en er de vruchten van te plukken. Maar al te vaak hebben ze geen toegang tot participatie-initiatieven en worden ze beoordeeld in functie van hun eigenaardigheden of hun gebrek aan capaciteiten in plaats van ze in de eerste plaats te beschouwen als kinderen die kunnen bogen op de rechten van het Verdrag. Op regelmatige tijdstippen publiceert het project "What Do You Think ?" gecoördineerd door UNICEF België, rapporten die de stem en de aanbevelingen van de meest kwetsbare kinderen laat horen en eraan herinnert dat hun participatierecht slechts zelden wordt geëerbiedigd.

3.b.4. Andersluidende mening betreffende titel VIII. "Bijzondere beschermingsmaatregelen", Subtitel A. Kinderen in een noodsituatie, randnr. 577 en 582

Een eind stellen aan de opsluiting van kinderen in gesloten centra voor vreemdelingen

De vaststelling is unaniem: de verschillende studies uitgevoerd in dit domein tonen aan dat de opsluiting van kinderen een negatieve impact heeft op de huidige en toekomstige ontwikkeling van het kind en op zijn familie. Er bestaan uitvoerbare alternatieven, maar die werden nog nooit gerealiseerd. In het kader van het Verdrag voor de rechten van het kind en naar aanleiding van de recente studie van het Europese Parlement over de omstandigheden van buitenlanders in detentiecentra, dringt UNICEF België er bij de staat op aan om een einde te maken aan de opsluiting van kinderen in gesloten centra, zonder ze het recht te ontnemen om bij hun familie te leven. We hameren erop dat het statuut van kind moet primeren op het statuut van vreemdeling en dat de opsluiting van een kind niet door willekeur bepaald mag worden, dat ze in overeenstemming moet zijn met de wet, het laatste redmiddel moet zijn en dat de duur ervan zo beperkt mogelijk gehouden moet worden (artikel 37 van het Verdrag). Dit wil zeggen dat de eventuele vluchtpoging niet volstaat als reden voor een systematische opsluiting en dat er humane alternatieven voor gevonden moeten worden.

3.b.5. Andersluidende mening betreffende titel VIII. “Bijzondere beschermingsmaatregelen”, Subtitel A. Kinderen in een noodsituatie, nr. 607 en titel V. Gezinsleven en vervangende bescherming , subtitel J. Moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst, nr. 311 De opsluiting van kinderen als laatste middel gebruiken als de alternatieven om het gezin bij elkaar te houden uitgeput zijn

Volgens de mondiale studie van de Verenigde Naties over het geweld tegen kinderen (2006), worden kinderen in België relatief vaak in een instelling ondergebracht. Volgens het Verdrag van de Verenigde Staten voor de rechten van het kind, moet de opsluiting gebruikt worden als laatste middel (artikel 37 van het Verdrag). UNICEF België pleit daarom voor een evaluatie van de situatie van kinderen die in instellingen geplaatst werden (open centra, gesloten centra, ziekenhuizen, K-diensten. Deze evaluatie zou de psychologische, familiale en sociale gevolgen op korte en op lange termijn in kaart moeten brengen. Bovendien moet er bijzondere aandacht besteed worden aan de kwetsbaarste kinderen (cf. de conclusies van het Comité voor de rechten van het kind, 16-17), met name de kinderen van de armste gezinnen, kinderen in de illegaliteit, kinderen met een handicap, kinderen die in aanmerking komen om in psychiatrische instellingen te worden geplaatst, kinderen die in aanraking zijn gekomen met het gerecht, kinderen die in instellingen geplaatst zouden kunnen worden.

3.b.6. Andersluidende mening betreffende titel VI “Gezondheid en welzijn”, ondertitel F “Moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst”, onderdeel “armoede en levensstandaard”, randnrs 462 en 468

Het welzijn van kinderen verbeteren en de armoede bestrijden

Volgens het rapport van UNICEF over “de armoede van kinderen in perspectief: een algemeen beeld van het welzijn van kinderen in rijke landen”, behoort België tot de 9 Europese landen die erin geslaagd zijn om armoede bij kinderen terug te dringen tot minder dan 10%. Het meest recente Europese rapport over de armoede en het welzijn van kinderen in Europa (2008) vermeldt echter dat 18,6% van de kinderen in België in een gezin met een gemiddeld inkomen van minder dan 60% van het Europese gemiddelde leven en dat 14,8% van de kinderen een groot risico lopen om in armoede te verzeilen. UNICEF België vraagt aan de Belgische overheid om zichzelf nieuwe doelstellingen op te leggen om het aantal kinderen dat in armoede leeft te verlagen tot minder dan 5% en om een beter systeem uit te werken om gegevens te verzamelen (cf. de eindbesluiten van het Comité voor de rechten van het kind, 13). Het doel ervan is zich een multidimensionaal beeld te kunnen vormen van de verschillende vormen van armoede, zoals de relatieve en de absolute armoede, en van de armoedegraad (op die manier kunnen we niet alleen onderzoeken hoeveel kinderen onder de armoedegrens leven, maar ook sinds wanneer). Bijzondere aandacht moet uitgaan naar de gelijkheid van kansen die geboden worden met betrekking tot de voorschoolse vorming van kinderen tussen 0 en 3 jaar (cf. de eindbesluiten van het Comité voor de rechten van het kind, 16-17).

3.b.7. Andersluidende mening betreffende titel V. Gezinsleven en vervangende bescherming , subtitel I. “Mishandeling of verwaarlozing (art. 19), daaronder begrepen lichamelijk en geestelijk herstel en herintegratie in de maatschappij (art. 39)”, nr. 294 en subtitel J “ Moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst”, nr. 312

Een einde maken aan het geweld tegen kinderen

Verschillende aanbevelingen van de Mondiale Studie van de Verenigde Staten over geweld tegen kinderen zouden toegepast kunnen worden in België. UNICEF België pleit er meer bepaald voor om een nationaal actieplan in te voeren om een einde te maken aan elke vorm van geweld tegen kinderen en om een burgerrechtelijke wet te stemmen die expliciet vermeldt dat een kind aan geen enkele vorm van psychisch of psychologisch geweld blootgesteld mag worden. Dergelijke wet zou niet als doel hebben om ouders voor het gerecht te dagen, maar om de houding tegenover geweld tegen kinderen aan te passen zodat het in geen enkel geval nog getolereerd zou worden. Deze oproep van het Comité voor de rechten van het kind in haar slotaanbevelingen aan de Belgische staat (cf. de eindbesluiten van het Comité voor de rechten van het kind) wordt herhaald in het algemene onderzoek nr. 8 (2006) van het Comité voor de rechten van het kind over het recht van bescherming van een kind tegen lijfstraffen en in de campagne van de Raad van Europa. 17 Europese landen, waaronder sinds kort ook Nederland, hebben reeds stappen ondernomen om te zorgen voor een wettelijk verbod.

DE RECHTEN VAN HET KIND OP INTERNATIONAAL NIVEAU

Artikel 4 van het Verdrag verplicht de deelstaten ertoe om alle rechten die in het verdrag worden erkend uit te voeren, bovendien “indien daar reden toe is, in het kader van de internationale samenwerking”. In haar opmerkingen over de algemene toepassingsmaatregelen van het Verdrag moedigt het Comité voor de rechten van het kind de hulpverlenende landen aan om hun hulpverleningsprogramma's af te stemmen op de richtlijnen van het Verdrag en geeft ze duidelijk de prioriteit aan kinderen. In haar algemene Richtlijnen voor de periodieke rapporten, vraagt ze om aan te geven (par. 21) “in welke mate de internationale samenwerking waarvoor de deelstaat interesse toont opgesteld werd om het Verdrag toe te passen, met inbegrip van de economische, culturele en sociale rechten van de kinderen”. Het Comité verklaart eveneens dat de investering in kinderen de beste garantie is voor een evenwichtige en duurzame ontwikkeling in de toekomst.

3.b.8. Andersluidende mening betreffende titel I. Maatregelen van algemene strekking, subtitel B. “De internationale acties en ontwikkelingssamenwerking”, nr. 39

De inspanningen om de doeltreffendheid van ontwikkelingshulp vergroten

Zelfs al moet de kwaliteit van de hulp een prioritaire bekommernis zijn van de ontwikkelingssamenwerking, toch blijft ook de kwantitatieve doelstelling van 0,7% essentieel. UNICEF België roept België op om te tonen dat het in staat is de doelstelling van een bestemming van 0,7% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) voor ontwikkelingssamenwerking te bereiken en stelt voor om verder te gaan met de uitvoering van de Verklaring van Parijs over de efficiëntie van ontwikkelingshulp. Die bepaalt dat de regeringen alles in het werk moeten stellen om de omvang van de ontwikkelingshulp en de middelen die ervoor worden ingezet te doen toenemen en dat de efficiëntie van de hulp aanzienlijk moet verbeteren opdat de inspanningen

van de partnerlanden het beleid zouden versterken en de resultaten op het vlak van ontwikkeling zouden verbeteren.

3.b.9. Andersluidende mening betreffende titel I. Maatregelen van algemene strekking, subtitel B. “De internationale acties en ontwikkelingssamenwerking”, nr. 39

Een deel van het samenwerkingsbudget gebruiken voor de ontwikkeling van de rechten van het kind

Kinderen maken in ontwikkelingslanden meer dan de helft van de bevolking uit. Het is dus heel logisch om een substantieel deel van de aandacht en het samenwerkingsbudget te gebruiken voor de ontwikkeling (Official Development Assistance of ODA) van projecten die hun situatie structureel willen verbeteren. UNICEF België pleit ervoor dat dit aandeel minstens 10% van het samenwerkingsbudget voor ontwikkeling bedraagt.

De rechten van het kind vrijwaren draagt onmiddellijk bij tot het realiseren van de VN-Millenniumdoelstellingen voor de ontwikkeling (2000). De strijd tegen extreme armoede, kindersterfte en HIV/aids hangt in grote mate af van de investeringen voor de kinderen. Elke dag sterven meer dan 30.000 kinderen aan ondervoeding of eenvoudig te vermijden ziektes (dit stemt overeen met meer dan 10 miljoen kinderen per jaar).

3.b.10. Andersluidende mening betreffende titel I. Maatregelen van algemene strekking, subtitel B. “De internationale acties en ontwikkelingssamenwerking”, nr. 39

De strategische nota over “de rechten van het kind in de ontwikkelingssamenwerking” uitvoeren

In 2005 werd de internationale wet betreffende ontwikkelingssamenwerking aangepast. De rechten van het kind maken er sindsdien deel van uit als vierde transversaal thema. Sindsdien zijn ze een prioriteit geworden van de internationale Belgische coöperatie. In maart laatstleden werd de strategische nota die de wetwijziging in operationele maatregelen vertaalt, aan het parlement overhandigd. UNICEF België, PLAN België en ECPAT België hebben een Platform “Kinderrechten binnen de Ontwikkelingssamenwerking” op touw gezet. Op dit moment pleit UNICEF België er samen met het Platform voor om de strategische nota over de rechten van het kind uit te voeren en hoopt ze dat de rechten van het kind als transversaal thema evenveel aandacht zullen krijgen tijdens de besprekingen over de wetsherziening over de internationale samenwerking die momenteel gevoerd worden in de Kamer en Senaat.

3.b.11. Andersluidende mening betreffende titel IX. Facultatieve protocollen in verband met het Verdrag betreffende de rechten van het kind, Subtitel A. Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de rechten van het kind betreffende de betrokkenheid van kinderen in gewapende conflicten, nr. 669

Voor een meer beschermende omgeving voor alle kinderen zorgen

Opdat de rechten van het kind gerespecteerd zouden worden, moet de bescherming van het kind een voortdurende bekommernis zijn van de buitenlandse politiek van België. Die dient steeds weer aan het buitenland en aan de Veiligheidsraad de noodzaak te bevestigen van een aanpak

van de diepliggende oorzaken van geweld tegen kinderen en meer bepaald die met betrekking tot de rekrutering van kinderen in gewapende conflicten en de seksuele uitbuiting van kinderen (cf. de facultatieve protocollen van het Verdrag en de Slotbepalingen van het Comité voor de rechten van het kind, 27- 28).

UNICEF België is verheugd om samen met de leden van de Nationale Commissie te kunnen meewerken aan de realisatie van de rechten van het kind, zowel in België als op internationaal niveau.

3.c. Andersluidende mening van Kinderrechtencoalitie Vlaanderen, lid van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, bij het derde periodieke rapport van België betreffende het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, vertolkt tijdens de plenaire zitting van 24 juni 2008 van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind waarop het derde periodieke rapport van België betreffende het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind werd goedgekeurd

Opmerking vooraf

De Kinderrechtencoalitie Vlaanderen vzw is een netwerk van 27 niet-gouvernementele kinderrechtenorganisaties. Het werkveld, de doelgroep en het niveau waarop deze organisaties opereren, loopt sterk uiteen, maar ze hebben gemeen dat in hun werking het belang van het kind centraal wordt gesteld. Globaal gesteld wil de Coalitie bijdragen tot de toepassing van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (I.V.R.K.). Concreet betekent dit dat de vzw zich opstelt als een kritische waarnemer van de toestand van de kinderrechten in België en in het buitenland. Eén kerntaak die daaruit voortvloeit is de rapportage over de naleving van het IVRK in België door middel van een alternatief NGO-rapport zoals voorzien in art. 45 IVRK.

De Kinderrechtencoalitie heeft niet de bedoeling in deze opinions divergentes uitvoerig in te gaan op alle punten waarmee ze het niet eens is in het periodieke rapport. De tool die daarvoor ontwikkeld werd, het alternatieve rapport van de NGO's, vraagt meer tijd, overleg en studiewerk dan er op dit moment mogelijk is. De opname van alle alternatieve visies van de NGO's in het overheidsrapport zou overigens een verschraling van het debat teweeg brengen. In deze korte bijdrage worden dan ook enkel de meest elementaire zaken naar voren gebracht. Anderzijds is de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen vzw bijzonder opgetogen dat ze heeft kunnen meewerken aan de totstandkoming van het rapport en dat de ruimte wordt geboden om op constructieve wijze een aantal kritieken aan te brengen.

3.c.1. Andersluidende mening betreffende titel I. Maatregelen van algemene strekking

Dankzij de goede werking van de NCRK is een grote verbetering in het voorliggende rapport merkbaar. De periodieke rapportage toont dit keer een grotere samenhang en volledigheid. Het rapport verraadt echter nog steeds een gebrek aan een coherente visie op wat een kinderrechtenbeleid moet zijn. Een positieve noot hierbij is dat er werk wordt van gemaakt.

Over het algemeen valt de beperktheid van de aangepane engagementen op. Alle maatregelen in de tekst vallen onder budgettair voorbehoud, zonder verbintenissen om de totale beschikbare middelen te verhogen of te maximaliseren. Voorts worden tal van lovenswaardige aanbevelingen in het rapport afgezwakt door een voorwaardelijke constructie. Ook merkt de Coalitie op dat vele engagementen enkel beogen om bepaalde zaken te onderzoeken, zonder verbintenissen te maken over wat kan gebeuren met de uitkomst. Tot slot zijn de aanbevelingen niet gepreciseerd in de tijd, wat de spoedige uitvoering onwaarschijnlijk maakt.

3.c.2. Andersluidende mening betreffende titel V. Gezinsleven en vervangende bescherming », subtitel J “ Moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst”, nr. 312.

Tot onze grote spijt werd de aanbeveling van het Comité voor de Rechten van het Kind om maatregelen te nemen op wetgevend vlak om lijfstraffen van kinderen in het gezin, op school en in instellingen te verbieden, genegeerd¹ in de rapportage. De Kinderrechtencoalitie is voorstander van het verbieden van elke vorm van geweld tegen kinderen. Dit kan door het invoeren van een Art. 371 bis in het Burgerlijk Wetboek waarin duidelijk gesteld wordt dat kinderen niet onderworpen mogen worden aan vernederende behandelingen, of andere vormen van fysisch en psychisch geweld, inclusief de pedagogische tik. De bedoeling van een verbod op lijfstraffen is niet het vervolgen en straffen van ouders. Het moet een duidelijke boodschap geven dat kinderen slaan verkeerd is. Een wettelijk verbod voorziet een consistente basis voor het beschermen van kinderen en voor sensibilisering en opvoedingsondersteuning die verder door de Gemeenschappen ingevuld kan worden. Voorts moet een wet ondersteund worden door campagnes tegen het gebruik van geweld tegen kinderen en de promotie van geweldloze waarden. Er ligt een sterke symbolische kracht in een wet die geweld binnen de opvoeding verbiedt.

Internationale organisaties met een hoge autoriteit veroordelen al jaren het gebruik van lijfstraffen en ijveren naar een verbod op geweld binnen de opvoeding. Voorbeelden zijn legio:

- op 15 juni 2008 start een campagne door de Raad van Europa voor een verbod op de pedagogische tik,
- Thomas Hammarberg, de Commissaris voor Mensenrechten van de Raad van Europa, stelde de Issue Paper “Children and corporal Punishment: The right not to be hit, also a children’ s right” op, - een verbod op alle geweld tegen kinderen wordt aanbevolen in het “World Report on Violence Against Children”, een VN-studie door Paulo Sergio Pinheiro
- de Concluding Observations voor België van het VN-Comité voor Economische, Sociale en Culturele Rechten stelden o.m.: “The Committee recommends that the State party adopt specific legislation prohibiting all forms of corporal punishment of children within the family.”²
- ...

Het is dus bijzonder jammer dat er in het overheidsrapport geen aandacht aan wordt besteed.

¹ Slotbeschouwingen van het Comité voor de Rechten van het Kind voor België CRC/C/1 5/ADD/1 78, § 24a (13 juni 2002).

² Zie: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/cescr/docs/cescr39/E.C.12.BEL.CO.3.pdf>

3.c.3. Andersluidende mening betreffende titel VIII. “Bijzondere beschermingsmaatregelen”, Subtitel A. Kinderen in een noodsituatie, randnr. 582

Minderjarige Asielzoekers in Gesloten Centra

Begeleide minderjarige vreemdelingen worden nog steeds opgesloten in gesloten asielcentra, samen met hun begeleiders. Hoewel de kinderen onder geen beding kunnen worden gescheiden van hun gezin is de opsluiting van minderjarige vreemdelingen niet te verzoenen met onder meer³ het artikel 3 van het IVRK⁴. Het moet erkend worden dat dit artikel moeilijk rechtstreeks toe te passen is in een juridische context. Het ‘belang van het kind’ is immers een moeilijk te definiëren concept. Dit artikel 3 is echter een overkoepelend principe. Het is de taak van de wetgever ervoor te zorgen dat het belang van het kind het uitgangspunt is bij de opstelling van alle wetten die betrekking hebben op minderjarigen. Er zijn tal van onderzoeken die bewijzen dat de opsluiting van een minderjarige vreemdeling nefaste gevolgen kan hebben op de ontwikkeling van dat kind en voor de relatie kind-ouders⁵. Detentie van minderjarige vreemdelingen komt neer op wrede en onmenselijke behandeling⁶ en is dus in strijd met de EVRM (artikel 3) en van het IVRK (artikel 19). Het is NIET in het belang van de minderjarige (noch van zijn/haar gezin) om opgesloten te worden.

In het periodieke rapport worden nochtans geen engagementen aangegaan om dit probleem op te lossen.

3.c.4. Andersluidende mening betreffende titel VIII. “Bijzondere beschermingsmaatregelen”, Subtitel B. Kinderen in Conflict met de wet, randnr. 603-607

De Kinderrechtencoalitie is bezorgd over de gebrekkige rapportage met betrekking tot het gesloten centrum ‘De Grubbe’ in Everberg.

Toen in 2002 de mogelijkheid om minderjarigen tijdelijk op te sluiten in een huis van arrest werd afgeschaft, werd het centrum ‘De Grubbe’ opgericht om jongeren tijdelijk op te vangen. Het gesloten centrum te Everberg zou worden gesloten van zodra er nieuwe plaatsen waren in de gemeenschapsinstellingen. Deze extra plaatsen werden intussen gerealiseerd maar Everberg bestaat nog steeds. Er is zelfs sprake van om nieuwe plaatsen bij te creëren. Anno 2008 is er een duidelijk verschil tussen de oorspronkelijke ratio legis, namelijk het tijdelijk karakter van het Everbergcentrum, en de huidige ratio legis, namelijk het permanent karakter van dit gesloten centrum. Tevens zijn er plannen om een nieuwe jeugdgevangenis à la Everberg op te starten in het Franstalige landsgedeelte.

3 Een oplistijng van de verschillende rechten die worden geschonden door de detentie van minderjarige vreemdelingen is te vinden in: Kinderrechtencommissariaat, 2007. Heen en retour. Kinderrechten op de Vlucht: Dossier. September, p. 91-95.

4 “Bij alle maatregelen betreffende kinderen (...) vormen de belangen van het kind de eerste overweging...” Ibid.

5 Bijvoorbeeld: Harry Minas and Susan M Sawyer; 2002. “The mental health of immigrant and refugee children and adolescents.” MJA. 177 (8): 404-405. Silove M. et al. 2007. “No Refuge from Terror: The Impact of Detention on the Mental Health of Trauma-affected Refugees Seeking Asylum in Australia.” Transcult Psychiatry 44: 359-393; Steel et al. 2006. “Impact of immigration detention and temporary protection on the mental health of refugees”, British Journal of Psychiatry 188, p. 58-64; Kinderrechtencommissariaat, 2007. Heen en retour. Kinderrechten op de Vlucht: Dossier. September, p. 90-91 (en de bijhorende referenties).

6 Kinderrechtencommissariaat, 2007. op cit.

Bij de bespreking van het vorige overheidsrapport, werd de Everbergwet voorgesteld als een tijdelijke maatregel. Dit blijkt duidelijk uit de slotbeschouwingen van het CRC waarin de Everbergwet als “interim law”⁷ wordt omschreven. Het huidige periodieke rapport geeft te weinig uitleg aan het Comité over het voortbestaan van, de aard en het statuut van het centrum. Het valt eveneens te betreuren dat de bevoegde overheden het vermoeden van de experts van de Everbergcommissie dat bepaalde rechters er jongeren plaatsen met als enige doelstelling een “short sharp shock-effect” te bekomen niet verder onderzoeken.

3.d. Andersluidende mening van CODE, lid van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, bij het derde periodieke rapport van België betreffende het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, vertolkt tijdens de plenaire zitting van 24 juni 2008 van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind waarop het derde periodieke rapport van België betreffende het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind werd goedgekeurd

Woord vooraf

De CODE (Coordination des ONG pour les droits de l'enfant) is een netwerk van verenigingen dat als doel heeft te waken over de correcte toepassing van het Verdrag inzake de rechten van het kind in België.

Maken er momenteel deel van uit: Amnesty international, ATD Quart Monde Wallonie-Bruxelles, BADJE (Bruxelles Accueil et Développement pour la Jeunesse et l'Enfance), de CJEF (Conseil de la Jeunesse d'expression française), de Franstalige afdeling van de DEI (Défense des enfants international), ECPAT (End Child Prostitution and Trafficking of Children for sexual purposes), de Ligue des droits de l'Homme, de Ligue des familles, PLAN België en UNICEF België.

De CODE wil eerst en vooral de voorzitter en het secretariaat van de Commissie feliciteren voor al het werk dat ze sinds een jaar verrichten. Al jaren suggereerden het Comité voor de rechten van het kind en de NGO's om een NCRK op te richten en we kunnen ons nu verheugen over de oprichting en de eerste prestaties ervan. De CODE is er tevreden mee dat ze bij wijze van lid met adviserende stem is betrokken bij de werkzaamheden van de Commissie; wij zien onze rol als die van een kritische en opbouwende partner.

De Commissie begon haar activiteiten met het opstellen van een verslag over de toepassing van het Verdrag inzake de rechten van het kind, een zware taak gezien de staatsstructuur van ons land en de verdeling van de bevoegdheden inzake de rechten van het kind.

Naast haar opdracht om een verslag uit te werken over de toepassing van het Verdrag inzake de rechten van het kind, dat vandaag centraal staat, zijn we van mening dat de Commissie voor belangrijke uitdagingen staat en een centrale rol moet spelen in het voeren van een gecoördineerd beleid inzake kinderrechten in ons land, dat op een evenwichtige manier alle bevoegdheidsniveaus betreft en alle institutionele en niet- institutionele actoren van de kinder- en jeugdsector samenbrengt.

7 CRC/C/15/ADD/178 § 31

Ik herinner u graag aan wat het samenwerkingsakkoord houdende haar oprichting bepaalt in de volgende termen: de Commissie heeft ook een opdracht op het vlak van de bevordering van het overleg en de permanente gegevensuitwisseling tussen de verschillende autoriteiten en instanties die zich bezig houden met de rechten van het kind, zulks ten einde een maximale afstemming van het op elk niveau gevoerde beleid te bewerkstelligen. Te dien einde houdt zij rekening met de aanbevelingen van het Comité van de rechten van het kind.

We willen eveneens de aandacht vestigen op twee andere opdrachten van de Commissie die het samenwerkingsakkoord houdende haar oprichting aan haar toekent.

- De Commissie neemt de nodige maatregelen om de verzameling, de analyse en de verwerking te coördineren van een minimum aan gegevens ten behoeve van het Comité van de rechten van het kind, zulks ten einde de situatie van de kinderen op het nationale grondgebied te kunnen beoordelen. Om een aangepast beleid te kunnen ontwikkelen is het immers onontbeerlijk om over volledige en betrouwbare wetenschappelijke gegevens te beschikken en we hopen dat de Commissie de nodige middelen zal hebben om zich van deze belangrijke taak te kwijten.

- De Commissie onderzoekt en ziet toe op de uitvoeringsmaatregelen die nog nodig zijn om te voldoen aan de voorstellen en aanbevelingen van het Comité van de rechten van het kind. In dit verband kan zij voorstellen of aanbevelingen doen, die niet bindend zijn voor de bevoegde overheden. In dit kader dient de Commissie dus het initiatief te nemen.

Vandaag zijn wij in de gelegenheid om onze andersluidende meningen (“Dissenting opinions”) kenbaar te maken en wij danken u daarvoor.

Hier volgen dus onze algemene en specifieke opmerkingen betreffende het ontwerp van officieel verslag. Ze worden kort weergegeven. Onze volledige evaluatie zal immers het voorwerp zijn van een alternatief verslag over de toepassing van het Verdrag, dat samen met onze Nederlandstalige tegenhanger, de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen, zal worden opgesteld en eind 2009 zal worden overgemaakt aan het Comité voor de rechten van het kind – om de datum van de presentatie van deze verslagen aan het Comité zo dicht mogelijk te benaderen.

3.d.1. Algemene opmerkingen betreffende het volgende passages van het rapport: Inleiding, nr. 6, Titel I. titel I. Maatregelen van algemene strekking, subtitel G. Moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst, nr. 101

De uitwerking van een vijfjaarlijks verslag is gezien de staatsstructuur van ons land en de verdeling van de bevoegdheden inzake kinderrechten geen eenvoudige taak. We moeten de Nationale Commissie dan ook feliciteren voor het aanzienlijke werk van coördinatie en afstemming van verzamelde gegevens in het verslag. Hoewel voor dit proces een evaluatie in termen van werking en resultaat vereist is, was bovendien de oprichting van diverse werkgroepen een ambitieus project dat nuttige uitwisselingen en het opnemen van bepaalde aanbevelingen mogelijk maakte, wat zeker positief is.

Over het algemeen zijn we echter van mening dat het officiële verslag het onvoldoende heeft over het Verdrag inzake de rechten van het kind, maar eerder een compilatie is van de maatregelen die inzake het kind zijn genomen, terwijl het Comité de staten vraagt om een beschrijving van de manier waarop het Verdrag wordt toegepast in de praktijk. De rechten van het kind als dusdanig komen te weinig aan bod in het verslag, en in het bijzonder het hoger belang van het kind, zoals bedoeld in artikel 3 van het Verdrag (met name wanneer meer delicate kwesties aan bod komen zoals de minderjarige vreemdelingen). De vermelde maatregelen zouden meer in de praktijk en ten aanzien van het Verdrag moeten worden beoordeeld. Bovendien merken we op dat er weinig

concrete verbintenissen, voorziene budgetten en geplande afspraken zijn. Kortom, volgens ons zouden de aanbevelingen van juni 2002 van het Comité voor de rechten van het kind de rode draad van dit nieuwe verslag moeten vormen. Dit verslag zou het Comité ook meer moeten inlichten over de reële vooruitgang die sinds het vorige vijfjaarlijkse verslag is geboekt.

Wat de vorm betreft, zou een gemeenschappelijk methodologisch stramien van de federale en gefedereerde instanties een grotere eenvormigheid en coherentie van het document mogelijk maken, alsook een systematische aandacht voor het Verdrag en de uitvoering daarvan. Merk op dat dit punt echter al aan bod is gekomen tijdens de besprekingen van de werkgroep “Transversale lezing” van de Commissie; het moet de volgende jaren worden toegepast.

Prioritaire thema's

Laten we terugkeren tot enkele thema's inzake kinderrechten die volgens ons als eerste zouden moeten evolueren in België. Deze dossiers zijn al het voorwerp geweest van aanbevelingen van het Comité in 1995 en/of in 2002⁸. Het gaat om kinderarmoede, de rechtsbedeling aan minderjarigen, geweld tegen kinderen, minderjarige vreemdelingen, participatie, onderwijs en opvang.

3.d.2. Andersluidende mening betreffende titel VI “Gezondheid en welzijn”, ondertitel F “Moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst”, onderdeel “armoede en levensstandaard”, randnrs 462 tot 468

Kinderarmoede

Volgens de laatste cijfers van een recent onderzoek over de armoede en het welzijn van de kinderen in Europa⁹ leeft in België 18,6% van de kinderen in gezinnen met een gemiddeld inkomen beneden de 60% van het Europese gemiddelde en 14,8% van de kinderen loopt een verhoogd risico op armoede. Volgens verscheidene bronnen zouden deze alarmerende cijfers nog toenemen. In dit opzicht kunnen we stellen dat de kinderen die het meest gediscrimineerd worden inzake kinderrechten in ons land, de arme kinderen zijn.

Armoede is een transversale problematiek die een bijzondere aandacht vergt gezien de vele gevolgen ervan op alle rechten van het kind (recht op een voldoende levensstandaard, recht op gezondheid, recht op onderwijs, recht om bij zijn ouders te wonen, recht op ontspanning, recht op participatie, ...).

Diepe armoede treft alle domeinen van het leven. Alle problemen één voor één aanpakken is onvoldoende en zelfs vaak contraproductief in deze situaties. Men moet een globale actie kunnen ontwikkelen, die het individu en het gezin in het centrum van de actie plaatst en alle domeinen tegelijkertijd aanpakt (bestaanszekerheid, huisvesting, gezondheid, onderwijs, ...).

Bovendien getuigen de NGO's ervan dat de meeste maatregelen worden bedacht zonder reële kennis van de situatie van deze zeer arme mensen en niet toegankelijk zijn voor hen. Men moet dus rekening houden met hun situatie en hun verlangens en de middelen voorzien om samen met hen maatregelen uit te werken om hun omstandigheden te verbeteren en het hun mogelijk te maken om toegang tot hun rechten te krijgen.

⁸Slotbemerkingen van het Comité voor de rechten van het kind: België 13/06/2002, CRC/C/1 5/Add. 178.

⁹ Europese Commissie, “Child poverty and well-being in the EU. Current status and way forward”, januari 2008.

3.d.3. Andersluidende mening betreffende titel VIII. “Bijzondere beschermingsmaatregelen”, Subtitel A. Kinderen in een noodsituatie, randnr. 577, 582 en 607, Subtitel F. “Moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst”, nr. 676 en Subtitel B. Kinderen in conflict met de wet, nr. 597

Rechtsbedeling aan minderjarigen

Wat de rechtsbedeling aan minderjarigen betreft, dient erop gewezen te worden dat de gevoerde beleidsvormen slechts een onbevredigend antwoord bieden op het gestelde probleem, jeugd delinquentie en -criminaliteit niet beteugelen, maar veeleer een versterkte repressie toelaten.

Wij bevelen eerder aan om de preventie te versterken, wat een meer doeltreffende manier is om te trachten te voorkomen dat dergelijke feiten worden gepleegd. Wij zijn immers van mening dat er eerst ernstige inspanningen, met inbegrip van de geschikte materiële en menselijke middelen, moeten worden geleverd op het gebied van onderwijs en preventie, twee sectoren die totnogtoe grotendeels links zijn blijven liggen en die nochtans hun sociale nut hebben bewezen. Is de heropvoeding van jeugdige delinquenten met het oog op hun herintegratie in de maatschappij niet één van de doelstellingen van de jeugdbescherming?

Wij betreuren overigens de versnippering van het beleid inzake het kind, de jeugd en de jeugdzorg (preventie begint van jongs af aan!) en de versnippering tussen deze beleidsvormen (niet-formele educatie) en de formele educatie (onderwijs).

De praktijk leert ons dat opsluiting een maatregel is die veel wordt toegepast voor jongeren die strafbare feiten hebben gepleegd of die daarvan worden verdacht; op dit punt sluiten we ons aan bij de vaststellingen van onze collega's van de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen. Welnu, een pedagogische aanpak en onderwijs zijn geen voordelen of voorrechten voor jongeren die worden verdacht van strafbare feiten, maar rechten waarop ze aanspraak kunnen maken. Maatschappijkeuzes die steunen op jarenlange sociale en criminologische ervaring moeten worden toegepast: onderwijs is de enige serieuze en duurzame oplossing. Dit is trouwens in strijd met de beginselen van het Verdrag inzake de rechten van het kind, dat van opsluiting een uiterste maatregel maakt.

De oprichting, de vernieuwing en het gebruik van het centrum te Everberg tonen duidelijk aan dat opsluiting helemaal niet wordt gehanteerd als uiterste maatregel en voor de kortst mogelijke duur. De beschikbare cijfers (met name die van de algemeen afgevaardigde voor de rechten van het kind) tonen immers aan dat steeds vaker een beroep wordt gedaan op opsluiting en dat voor steeds langere periodes; wat in strijd is met het Verdrag. Het beleid dat momenteel door de federale regering wordt gevoerd, lijkt eveneens die richting uit te gaan, want het voorziet in de oprichting van nieuwe gesloten instellingen voor minderjarige delinquenten.

Vooraf in deze materie dient er herinnerd te worden aan de noodzaak van wetenschappelijk onderzoek, in het bijzonder inzake de volgende thema's: de impact van een plaatsing in een IPPJ (Gemeenschapsinstelling) op het verdere traject van de jongere, het sociaaleconomische profiel van de jongeren die worden geplaatst, de geschiktheid van de genomen maatregelen rekening houdend met het nazorgtraject van de jongere evenals de alternatieven voor plaatsing, vooral in gesloten milieu. Eveneens, en dit is een opmerking die geldt voor alle materies, is het absoluut noodzakelijk de genomen maatregelen te evalueren alvorens er nieuwe aan te nemen.

In het kader van de hervorming van de jeugdbeschermingswet betreuren we het behoud van de uithandengeving, terwijl het Comité duidelijk in zijn vorige Slotbemerkingen zijn bezorgdheid

hieromtrent had geuit en de Belgische staat had aanbevolen te zorgen voor de afschaffing van dit systeem.

3.d.4. Andersluidende mening betreffende titel VIII. “Bijzondere beschermingsmaatregelen”, Subtitel A. Kinderen in een noodsituatie, randnr 558-594, spec. 577 en 582

Minderjarige vreemdelingen

De opsluiting van minderjarigen en hun gezin in gesloten centra blijft bijzonder verontrustend. Dit zijn immers plaatsen waarin een gevangenisregime wordt toegepast dat volledig onaangepast is voor kinderen. Het Verdrag bepaalt dat opsluiting moet worden gehanteerd als uiterste maatregel en voor de kortst mogelijke duur, wat momenteel niet het geval is. Bovendien bepaalt het dat bij maatregelen betreffende kinderen de belangen van het kind de eerste overweging moeten vormen, wat duidelijk niet het geval is, aangezien er niet wordt gezocht naar alternatieven voor opsluiting. Nochtans bestaan er menselijke alternatieven om gezinnen op te vangen (wij denken hierbij in het bijzonder aan de open centra van FEDASIL) en de Belgische staat kiest ervoor om deze niet toe te passen. Bovendien wordt het recht op onderwijs er niet gerespecteerd.

Wat de NBMV's betreft, verheugen we ons over de invoering van het stelsel van de voogdijbescherming. Er dient echter opgemerkt dat de Europese NBMV's hier niet van kunnen genieten, wat spijtig is. Bovendien wordt het verblijf van de NBMV's slechts per omzendbrief behandeld en het feit dat deze minderjarigen geen wettelijk statuut hebben, laat de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) een ruime, onevenwichtige, beoordelingsbevoegdheid om al dan niet toelating te verlenen tot het verblijf. Dit statuut zou moeten worden gereguleerd in de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Ten slotte betreuren wij het dat de DVZ zich de bevoegdheid toe-eigent om te bepalen wat de duurzame oplossing voor een minderjarige is, terwijl de Dienst niet het best geplaatst is om te oordelen over het belang van het kind omdat hij instaat voor het migratiebeleid.

We zijn van mening dat in deze materie het hoger belang van het kind niet centraal staat in het gevoerde beleid. Het buitenlandse kind blijft in de eerste plaats een vreemdeling voordat het als een kind wordt beschouwd.

3.d.5. Andersluidende mening betreffende Titel I. Maatregelen van algemene strekking, subtitel G. Moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst, nr. 109-118

Participatie

Wat participatie betreft, verwijzen we naar de werken van UNICEF, dat aanbeveelt om de participatie van de meest kwetsbare kinderen van ons land te verbeteren. Wij denken hierbij met name aan kinderen uit kansarme milieus, aan minderjarige vreemdelingen, aan minderjarigen met een handicap, alsook aan gehospitaliseerde minderjarigen, met inbegrip van kinderen die aan psychiatrische stoornissen lijden. Zoals naar alle anderen, en zeker met meer aandacht omwille van hun kwetsbaarheid, moet naar deze kinderen worden geluisterd.

Bovendien sluiten we ons aan bij de CJEF om eraan te herinneren dat de participatie reëel en actief moet zijn en dat in alle fasen van het projectproces, of het nu in het gezin, op school of in de gemeente is. Democratie moet immers metertijd en in de leefwereld van de jongeren worden opgebouwd.

Ten slotte zijn voor een reële participatie van iedereen, opgeleide en geïnformeerde volwassenen vereist.

3.d.6. Andersluidende mening betreffende Titel I. Maatregelen van algemene strekking, subtitel A. Non-discriminatie, nrs 133-140, 147-149, 153-155

Onderwijs

Vele kinderen en jongeren behalen geen voldoende opleidingsniveau en hebben moeilijkheden op school: behalen geen diploma (zelfs niet het getuigschrift voor basisonderwijs), falen op school, heroriëntering/uitsluiting, definitieve uitsluiting, doorverwijzing naar bijzonder onderwijs, analfabetisme, enz.

In verslagen (waaronder die van UNICEF, PISA) wordt België geregeld met de vinger gewezen omdat het wat ongelijkheid op school betreft de laatste plaats inneemt van alle OCDE-landen. Zo toont de PISA-enquête van 2003¹⁰ aan dat 42% van de Belgische jongeren minstens een jaar schoolachterstand oplopen. De kinderen van buitenlandse herkomst en/of uit kansarme gezinnen zijn het meest benadeeld op dit vlak. Op onderwijsgebied vormt hun maatschappelijke herkomst een handicap die driemaal groter is dan die in andere groepen.

De schoolsituatie van de kinderen uit de armste gezinnen, zoals die op het terrein wordt vastgesteld, is rampzalig: vanaf het kleuteronderwijs falen deze kinderen in groten getale en haken ze af. Zeer snel wordt een aantal van hen doorverwezen naar het bijzonder onderwijs, weinigen slagen erin om verder dan het tweede jaar middelbaar onderwijs te raken.

De maatregelen voor positieve discriminatie zijn natuurlijk wel een stap vooruit, omdat ze de ongelijkheid tussen leerlingen en tussen scholen erkennen en trachten te verhelpen. De middelen die hun worden toegekend zijn echter ontoereikend om de uitdagingen aan te kunnen waarmee ze in contact komen; ze blijven zelfs lager dan de middelen die vele scholen met een beter bedeeld publiek zichzelf kunnen verschaffen. Deze maatregelen hebben ook perverse effecten in de context van de "schoolmarkt". Ze versterken immers de dualisering van de scholen.

Bovendien vormen de definitieve uitsluitingen van leerlingen in de loop van het schooljaar een aanhoudend probleem dat diverse vragen doet rijzen. Hoe vinden deze leerlingen een nieuwe school en dat soms aan het einde van het schooljaar? Worden hun rechten gerespecteerd (werd er naar hen geluisterd, enz.)? Heeft de school al het mogelijke gedaan om de uiterste maatregel, die definitieve uitsluiting is, niet te moeten toepassen?

Globaal kunnen we duidelijk zeggen dat het recht op onderwijs, dat nochtans is opgenomen in artikel 28 van het Verdrag, voor vele kinderen in België nog altijd moeilijk toegankelijk is. De meesten daarvan komen uit een zeer kansarm sociaal en cultureel milieu. Welnu, het is niet aanvaardbaar dat een groot aantal personen eerst wordt uitgesloten uit de school en daarna uit de arbeidsmarkt

¹⁰ <http://www.pisa.oecd.org>

3.d.7. Andersluidende mening betreffende titel VI. “Gezondheid en welzijn”, ondertitel F “Moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst”, nr 461

Kinderopvang

Wat de opvang voor kinderen van 0 tot 12 jaar betreft, zijn de uitdagingen zeer talrijk, ondanks de politieke beloftes om absolute prioriteit te geven aan het probleem van het tekort aan opvangplaatsen voor 0- tot 3-jarigen en dit met waarborging van de kwaliteit van de opvang.

Zo dient herinnerd te worden aan het terugkerende gebrek aan opvangplaatsen, dat leidt tot de ontwikkeling van een bedenkelijke opvang en een tendens tot vermarkting, het kwaliteitstekort dat zowel een gebrek aan professionalisering, opleiding en erkenning van de opvangpersonen en een gebrek aan infrastructuur inhoudt.

Er dient gewezen te worden op een gebrek aan banden met andere beleidsvormen. En dat terwijl opvang zich op het kruispunt van vele beleidsvormen bevindt, omdat het te maken heeft met de verzoening van gezinsleven/sociaal leven/beroepsleven, arbeidsbeleid en sociaaleconomische re-integratie, gelijkheid van kansen tussen mannen en vrouwen, gezondheidsbeleid, preventiebeleid (preventie van delinquentie), enz. De federale staat, de gewesten, de gemeenschappen en de gemeenten investeren in opvang, maar we betreuren een gebrek aan coördinatie. Bovendien zijn al deze maatregelen ten gunste van opvang hoofdzakelijk gericht op de inzetbaarheid van de ouders, zonder dat het kind en zijn welzijn in het centrum van de bekommernissen staan.

We betreuren eveneens het gebrek aan opvangplaatsen voor kinderen met specifieke behoeften, zoals kinderen met een handicap.

Ten slotte lijkt het ons belangrijk te herinneren aan de noodzaak om de nodige middelen toe te kennen voor ambitieuze beleidsmaatregelen.

3.d.8. Andersluidende mening betreffende titel V. Gezinsleven en vervangende bescherming , subtitel T. “Mishandeling of verwaarlozing (art. 19), daaronder begrepen lichamelijk en geestelijk herstel en herintegratie in de maatschappij (art. 39)”, nr. 294 en subtitel J “ Moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst”, nr. 312

Geweld tegen kinderen en de rechten van het kind in ontwikkelingssamenwerking: hiervoor verwijzen we naar de werkzaamheden van UNICEF België en de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen.

De andersluidende meningen zijn hierbij alle uitgesproken.

4. Overige reacties

De vertegenwoordiger van de Minister van Migratie- en Asielbeleid reageert als volgt op de andersluidende meningen die betrekking hebben op de opsluiting van minderjarige vreemdelingen in gesloten centra:

«Alle gezinnen die onder een verwijderingsmaatregel vallen, hebben de mogelijkheid naar hun land van herkomst terug te keren op eigen kracht of met de hulp van een niet-gouvernementele organisatie zoals bijvoorbeeld de Internationale Organisatie voor Migratie, die programma's voor vrijwillige terugkeer aanbiedt.

De Belgische Staat bevordert de programma's voor vrijwillige terugkeer die uitgaan van het Rode Kruis en de Internationale Organisatie voor Migratie, maar kennelijk doen weinig illegale vreemdelingen daarop een beroep. In het kader van die samenwerking werd door de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Maatschappelijke Integratie de omzendbrief van 17 november 2006 betreffende de vrijwillige terugkeer van vreemdelingen met behulp van de Internationale Organisatie voor migratie, aangenomen. Wanneer illegale vreemdelingen of afgewezen asielzoekers het grondgebied niet op eigen initiatief verlaten, kunnen zij opgesloten worden in een gesloten centrum met het oog op hun verwijdering.

Wat de begeleide minderjarigen betreft, worden de voorgestelde alternatieven uit het SumResearch-rapport thans geëvalueerd.

Sinds 6 maart 2008 is de Dienst Vreemdelingenzaken van start gegaan met een proefproject rond de meldingsplicht. Wat houdt dat project precies in?

Sinds maart 2008 roept de Cel Identificatie van de Dienst Vreemdelingenzaken wekelijks gezinnen op waarvan de aanvraag is afgewezen. Dit onderhoud is een gelegenheid om duidelijk te maken dat hun verblijf in België niet langer kan worden verlengd, en om hen voor te bereiden op hun terugkeer naar hun land van herkomst. Het onderhoud beoogt duiding te geven bij de administratieve toestand van de gezinnen alsook hun vertrek voor te bereiden en te organiseren.

Van de 108 gezinnen die tot 19 juni 2008 zijn opgeroepen, hebben er zich uiteindelijk 14 aangemeld. Het is nog te vroeg om uit die cijfers conclusies te trekken omdat die procedure nog niet voldoende bekend is. De identificatie van de 14 gezinnen die zich daadwerkelijk hebben aangemeld, is nog niet afgerond. Zij kunnen nog steeds vrijwillig vertrekken. Er is ook antwoord gegeven op de andere vragen over hun procedures.

Wat de 108 gezinnen betreft die tot 19 juni 2008 opgeroepen zijn, heeft de Dienst Vreemdelingenzaken 3 brieven teruggekregen met de mededeling dat die vreemdelingen niet langer op het vermelde adres woonden, wat kan betekenen dat die gezinnen reeds vertrokken zijn of in de illegaliteit zijn verdwenen.

Indien de meldingsplicht de verwachte resultaten oplevert, volgt de veralgemeende en systematische invoering ervan. Daartoe moet extra personeel worden geworven en dienen operationele wijzigingen te worden doorgevoerd. Bovendien zal de veralgemeende meldingsplicht budgettaire gevolgen hebben waarvoor de nodige middelen ter beschikking moeten worden gesteld.

De FOD Binnenlandse Zaken wil de bestaande reïntegratieprojecten die beheerd worden door Fedasil en de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) uitbreiden om de vrijwillige terugkeer zo aantrekkelijk mogelijk te maken en vooral een duurzaam karakter te geven. De FOD Binnenlandse Zaken onderzoekt in welke mate dergelijke projecten gefinancierd zouden kunnen worden door de bestaande Europese Fondsen, en vooral door het Terugkeerfonds.

Alle aanbevelingen van Sum Research worden getoetst op de haalbaarheid ervan. Het gaat met name om de oprichting van een terugkeercentrum dat voorbehouden is voor gezinnen. De budgettaire gevolgen van elke aanbeveling moeten worden onderzocht. Het is ook van belang dat alle initiatieven, dus zowel de reeds gestarte als toekomstige projecten, een coherent en complementair geheel vormen; de nieuwe projecten moeten met andere woorden aan die criteria voldoen. Voorts is de ontwikkeling van een concreet actieplan een prioriteit.

Hoewel het nog te vroeg is voor conclusies, lijkt het weinig waarschijnlijk dat dit alternatief dat bestaat in een meldingsplicht zal leiden tot het vertrek van de gezinnen waarvan de aanvraag is afgewezen.

Samen met de Regie der Gebouwen plant de Dienst Vreemdelingenzaken de bouw van een aangepaste infrastructuur voor de opsluiting van de gezinnen.

De Dienst Vreemdelingenzaken bestudeert en ontwikkelt ook andere mogelijkheden zoals coaching, storting van een waarborg, enz.

Aldus kan worden geconcludeerd dat de opsluiting van gezinnen niet systematisch is en dat zij gebeurt overeenkomstig artikel 37 van het IVRK. Wel is het zo dat wanneer de gezinnen niet naar hun land willen terugkeren, zelfs nadat alternatieven zoals vrijwillige terugkeer zijn voorgesteld, opsluiting in een gesloten centrum het enige alternatief blijft met het oog op hun verwijdering. In dat geval moet erop worden toegezien dat de duur van het verblijf van de gezinnen in het gesloten centrum zo kort mogelijk is en dat de kinderen kunnen deelnemen aan de pedagogische activiteiten die uitgebreid voorhanden zijn. Ik wil benadrukken dat de andere lidstaten eveneens te maken hebben met deze problematiek waarbij ze de gezinnen moeten opsluiten wanneer deze niet willen terugkeren.”

De voorzitter vraagt of er geen nieuwe informatie verstrekt kan worden aangaande het horen van NBM in het kader van de omzendbrief van 15 september 2005. De vertegenwoordiger van de Minister van Migratie- en Asielbeleid licht toe dat deze omzendbrief vervangen zal worden en dat voorzien wordt om in het kader van het bepalen van de duurzame oplossing inzake verblijf minstens één maal over te gaan tot het horen van elke NBM, in aanwezigheid van zijn voogd, en dit om het standpunt van zowel de minderjarige als zijn voogd te vernemen.

Er zijn geen verdere tussenkomsten meer.

De vergadering tot goedkeuring van het derde periodiek rapport van België betreffende het IVRK wordt afgerond.

Bijlage 10: Advies Commissiebureau aan de voorzitters van de politieke partijen die waren betrokken bij de onderhandelingen voor een federaal regeerakkoord, inzake de bepaling en aanbevelingen betreffende art. 37, b van het IVRK.

Geachte heer/mevrouw de Voorzitter,

In het kader van de huidige onderhandelingen met het oog op de vorming van een nieuwe federale regering, wenst het Uitvoerend Bureau van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind¹, opgericht bij Samenwerkingsakkoord van 19 september 2005², in het licht van zijn opdracht genoemd onder artikel 2, punten 5 en 6 van dit Akkoord, u te informeren over enkele bedenkingen en aanbevelingen in België die het VN-Comité voor de Rechten van het Kind in 2002 tot de Belgische overheden richtte³, en meer bepaald deze die de problematiek van delinquente minderjarigen betreffen.

Het VN-Kinderrechtencomité, belast met het toezicht op de naleving door de Verdragsstaten van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, sprak zich onder meer uit over het principe van de uithandengeving, waarover – volgens onze informatie – een akkoord zou zijn gesloten om deze automatisch te maken voor jongeren die tussen de leeftijd van zestien en achttien jaar een feit hebben gepleegd dat wordt genoemd in art. 57bis van de wet van 1965, terwijl vandaag geoordeeld wordt op grond van de persoonlijkheid van de jongere en de ongepastheid van opvoedingsmaatregelen. Naar aanleiding van het akkoord zou aldus een jongere kunnen⁴ worden veroordeeld tot een gemeenschappelijke straf in toepassing van het volwassenenstrafrecht op basis van de enkele factor van de ernst van het feit.

Artikel 37 b) van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind bepaalt evenwel uitdrukkelijk dat de inhechtenisneming of gevangenneming van een kind slechts wordt gehanteerd als uiterste maatregel.

Daarnaast zou met betrekking tot jongeren vanaf veertien jaar oud zijn overeengekomen dat zij tot de leeftijd van maximum 23 jaar in een federaal gesloten centrum zouden kunnen worden geplaatst. Artikel 37 b) van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind bepaalt evenwel uitdrukkelijk dat de inhechtenisneming of gevangenneming van een kind voor de kortst mogelijke duur moet zijn.

1 De vertegenwoordiger van de uittreedende federale regering sluit zich niet aan bij de standpunten die in dit schrijven worden vertolkt.

2 Samenwerkingsakkoord houdende oprichting van een Nationale Commissie voor de Rechten van het kind, gesloten te Brussel, op 19 september 2005, tussen de Staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaams Gewest, de Franse Gemeenschap, het Waals Gewest, de Duitstalige Gemeenschap, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie (bijlage bij de Goedkeuringswet van 1 mei 2006, B.S. 10 november 2006):

“Art. 2 (...)

3 De Commissie onderzoekt en ziet toe op de uitvoeringsmaatregelen die nog nodig zijn om te voldoen aan de voorstellen en aanbevelingen van het Comité van de rechten van het kind. In dit verband kan zij voorstellen of aanbevelingen doen, die niet bindend zijn voor de bevoegde overheden.

4 De Commissie kan advies verstrekken met betrekking tot ontwerpen van internationaal Verdrag en Protocol, zodra deze invloed hebben op de rechten van het kind.”

VN-Kinderrechtencomité, Concluding observations: Belgium, 13/06/2002, UN Doc. CRC/C/15/Add.178, 2002. Zie ook Kinderrechtencomité, General Comment nr. 10 (2007): Children's Rights in Juvenile Justice (UN Doc. CRC/C/GC/10, 2007). Vertaling naar het Nederlands verzorgd door Kinderrechtencoalitie Vlaanderen.

Noot Uitvoerend Bureau NCRK: de Bijzondere Kamer binnen de jeugdrechtbank zou volgens het akkoord kunnen overgaan tot een omgekeerde uithandengeving.

Naast de engagementen die zijn aangegaan door de ratificatie van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, wenst het Uitvoerend Bureau van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind het Comité te citeren voor wat betreft zijn opmerkingen en aanbevelingen over de uithandengeving en over de plaatsing in een gesloten federaal centrum:

“31. (...) Bovendien stemt het het Comité nog steeds tot bezorgdheid dat krachtens artikel 38⁵ van de wet van 1965 personen onder 18 jaar als volwassenen kunnen worden berecht. Het Comité is over het algemeen bekommerd over het gegeven dat de Staat die partij is, onvoldoende rekening heeft gehouden met de algemene aanpak van het probleem jeugddelinquentie, zoals voorgesteld in het verdrag, daaronder begrepen inzake preventie, procedures en sancties.”

“32. Het Comité raadt de Staat die partij is, aan:

a) te voorzien in een rechtsstelsel voor minderjarigen dat in rechte en op het stuk van de toepassing ervan, volledig conform de bepalingen is van het verdrag, in het bijzonder de artikelen 37, 39 en 40, alsook andere terzake relevante internationale normen, zoals de regels van Peking, de richtlijnen van Riyad, de VN-regels voor de bescherming van minderjarigen die van hun vrijheid zijn beroofd en de ‘Guidelines for Action on Children in the Criminal Justice System’;

b) ervoor te zorgen dat personen onder 18 jaar niet als volwassenen worden berecht, en

c) met betrekking tot de wet van maart 2002⁶ en de latere herziening ervan in oktober 2002, erop toe te zien dat overeenkomstig artikel 37 van het verdrag, de vrijheidsberoving alleen in laatste instantie wordt opgelegd en voor de kortst mogelijke periode, dat de passende procedurewaarborgen volledig worden nageleefd en dat personen onder 18 jaar niet samen met volwassenen worden vastgehouden.”.

Onder titel C. “Voornaamste redenen tot bekommernis en aanbevelingen” gaf het VN-Kinderrechtencomité tevens aan: “Wat het voorbehoud bij artikel 40 betreft, is het Comité er bezorgd over dat de mogelijkheid om bij het Hof van Cassatie beroep in te stellen tegen uitspraken en maatregelen opgelegd door het hof van assisen (dat zetelt als rechtscollege in eerste en laatste aanleg) strikt beperkt is tot strikt juridische aangelegenheden en de verdediging derhalve een volledige herziening van haar zaak door een hoger rechtscollege wordt ontzegd, hetgeen des te belangrijker is omdat het hof van assisen kennis neemt van de ernstigste zaken en betrekkelijk zware straffen oplegt.”

Als bijlage gaat voor nuttig gevolg een volledig overzicht van de aanbevelingen van het VN-Comité voor de Rechten van het Kind.

Met bijzondere hoogachting,

In naam van het Uitvoerend Bureau van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind,

Sarah D’hondt, Voorzitter

⁵ De recente hervorming van de wet van 1965 heeft de bepalingen inzake uithandengeving gegroepeerd in één enkel nieuw artikel 57bis.

⁶ Hiermee wordt verwezen naar de Everbergwet en aldus naar de plaatsing in een federaal gesloten centrum

BIJLAGE 11: Inventaris (non-exhaustief) van activiteiten in het kader van de nationale dag voor de rechten van het kind, 20 november 2008

Naast de hierna genoemde initiatieven organiseren talrijke scholen en jeugdhuisen symbolische acties.

DATES / DATA	ORGANISATI(ON)(E)S	ACTIVIT(ÉS)(EITEN)
19/09 - 31/12	Unicef	❖ Campagne éducative sur la malnutrition / educatieve campagne over ondervoeding
15/10	VRT	❖ Oproep in programma "Karrewiet" (Ker-net) met wrapper Kobe om kinderen warm te maken voor de actie van Unicef aangaande de "dag van de verandering" (cf infra)
12/11	Unicef Belgique/België, DEI Belgique et organisateurs du tribunal d'opinion sur la détention des enfants dans les centres fermés	❖ Présentation d'un dossier pédagogique sur la détention des enfants étrangers en centres fermés – prix Lydia Chagoll, 10h-12h30, Auberge de jeunesse Sleep Well, Rue du Damier 23, 1000 Bruxelles / Voorstelling pedagogisch dossier over de opsluiting van kinderen in gesloten centra voor vreemdelingen – prijs Lydia Chagoll, 10u.-12u.30, Jeugdherberg Sleep Well, Dambordstraat 23, 1000 Brussel
13/11	Plan Belgique	❖ Enregistrement du Jeu des dictionnaires, émission de la RTBF-radio, à Louvain-La-Neuve, et diffusion des émissions du 15 au 21/11 (Belgique Francophone)
14/11	BADJE et CODE	❖ Rencontre avec le DGDE, 11h30-14h, Rue de Bosnie 22, 1060 Bruxelles (www.lacode.be)
17/11 – 21/11	Kinderrechtswinkels	❖ Vijfdaagse Kinderrechtswinkels : vorming over kinderrechten voor klassen in de KRW in Gent en Brugge – reserveren verplicht (www.kinderrechtswinkel.be)
17/11-18/11	Kind en Gezin	❖ Kinderrechtenweek personeelsleden centrale administratie Kind en Gezin: filmvoorstelling 'Finding Neverland' en toespraak Gerda Dendooven over kinderen en het recht op verbeelding
19/11	Kinderrechtencommissariaat (KRC)	❖ Voorstelling jaarverslag aan Vlaams Parlement, 12u.30
19/11	Kinderrechtswinkels	❖ Spelletjesnamiddag in KRW Gent (www.kinderrechtswinkel.be)

19/11	BZN Atlas en BZN De stobbe	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Evenement “Veilige kinderjaren - STUK-YOUTOO ”: korte ervaringsgerichte filmpjes worden gepost op YouTube en krijgen reacties vanuit beleid en samenleving, Wandelzaal van het Justitiepaleis, Bolivarplaats 20, Antwerpen, 13-15 u., ❖ Oprichting monument voor kinderen slachtoffers van (gezins)geweld en kindermishandeling, Theaterplein, Antwerpen, 16u.
20/11	Unicef et les trois ministres de l'éducation / Unicef en de drie Ministers van Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Uitnodiging aan alle Belgische scholen om een actiedag te organiseren aangaande ondervoeding. De drie onderwijsministers zullen scholen bezoeken op 20/11 om deze “dag van de verandering” te ondersteunen / Invitation à toutes les écoles belges à organiser une journée d'action sur la malnutrition. Le 20/11, les trois ministres de l'éducation se rendront dans les écoles pour soutenir cette journée du changement.
20/11	Délégué général aux droits de l'enfant (DGDE) et Observatoire de l'enfance, de la jeunesse et de l'aide à la jeunesse (OEJAJ)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Matinée d'échange sur le thème « la participation des enfants et des jeunes : réalités et perspectives », Ministère de la Communauté française, 10h-13h (pas ouvert au grand public) + Remise du rapport annuel du DGDE au gouvernement et au Parlement de la Communauté française
20/11	Plan België / Plan Belgique	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Educatieve campagne in Metro over de rechten van het kind / Campagne éducatif dans Metro sur les droits de l'enfant
20/11	Plan België	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Mediatieke verrassingsactie met een Plan-ambassadeur om aandacht te genereren voor de rechten van kinderen in het Zuiden
20/11	Kinderrechtencoalitie	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Slot open forum over uitval en uitsluiting in het onderwijs, Brussel, De Markten, 9u.30-12u.
20/11	Yeti-tijdschrift	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Novembern timer: test rond kinderrechten. Algemene informatie : Yeti en Maks werken het hele jaar door rond kinderrechten. Yeti is een tijdschrift voor leerlingen uit het vijfde en zesde leerjaar. Maks is er voor leerlingen van het derde tot en met het zevende jaar secundair onderwijs. In de rubrieken: 'Vraag het aan Lisa' en 'S.O.S. Maks!' beantwoordt het Kinderrechtencommissariaat vragen van lezers. Ze hebben ook allebei een website en een nieuwsbrief.

20/11	Klasse voor Ouders	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Website november: publikatie artikel: "hoe kunnen ouders hun kinderen warm maken voor het thema kinderrechten? Hoe stimuleer je kinderen om op te komen voor hun rechten?" ❖ Algemene informatie: Klasse voor Leerkrachten kondigt ook permanent alle initiatieven over kinderrechten voor leraren en scholen aan op de maandelijkse pagina's "Zeker Doen", in de gerichte e-brieven van de lerarenkaart en op de website. Hetzelfde geldt voor de e-brieven Schooldirect en Lerarendirect. ❖ Klasse voor Leerkrachten en Klasse voor Ouders zijn maandelijkse tijdschriften, met elk ook een website en nieuwsbrief.
20/11	VRT	<ul style="list-style-type: none"> ❖ TV-programma Karrewiet op Ketnet: reportage over een school die een leuke "verandering" heeft georganiseerd (zie Unicef-project en oproep VRT op 15/10)
20/11	Gent	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kinderrechtendag
22/11	Ligue des Droits de l'Enfant	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Colloque destiné aux parlementaires francophones (Communautés française et germanophone, Régions bruxelloise et wallonne ainsi qu'au niveau fédéral), lors duquel les enfants s'adresseront directement aux élus et exposeront les exclusions qu'ils vivent quotidiennement (exclusions scolaires, sociales, culturelles, basées sur l'identité sexuelle, sur l'origine ethnique, etc...). L'objectif est que les programmes électoraux tiennent compte de ces "difficultés de vie" et prennent toutes les mesures nécessaires pour y remédier. De 9h00 à 12h00 au Parlement de la Communauté française.
22/11	Vlaamse Jeugdraad	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Klets ! congres : www.klets.be, namiddag, station Antwerpen-Centraal ❖ Jeugdorp van jeugd(werk-)organisaties, Astridplein Antwerpen

